

1118. Budapest, Zólyomi út 20-22

-Tesz-Vesz Óvoda Telephely

1112. Budapest, Törcsvár utca 19-21

-Törcsvár Utcai Óvoda Telephely

Telephelyek:

Székhely:1118. Budapest, Dayka Gábor utca 4/B

SASADI ÓVODA

Pedagógiai Program

természetvédő, hagyományörző

„Gyermekeket gyermekként megélni!”

Fedezzük fel együtt a világot

<p>Intézmény OM-azonosító 034467</p>	<p>Intézményvezető: Pócsné Hermanics Mária</p>
<p>Legitimációs eljárás</p>	
<p>Véleményezők: 1. 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet. 118.§ (3) a, pont Az óvoda szakmai munkaközössége nevében <i>Zsadányi Krisztina</i> Zsadányi Krisztina Az óvoda nevelőmunkát segítő alkalmazottak közössége nevében <i>K.K.</i> Kovács Szilvia 2. Nkt.72. § (5) Szülői Szervezet a Pedagógiai Programról szóló tájékoztatást megkapta <i>Teller Nóra</i> Teller Nóra SZK elnök 3. 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 128.§ (8) <i>Loac. Örne</i> Losonczy Adrienn pszichológus iskola-egészségügyi szolgálat 20/2012. (VIII.31) EMMI rendelet 128. § (6) iskola-egészségügyi szolgálat <i>Gyöcsai Péter Zs.</i> védőnő</p>	<p>5/2018.(03.10). Határozatszámom elfogadta: <i>Hornyak István</i> Hornyak István nevelőtestület nevében A dokumentum jellege: Nyilvános Megtalálható az óvoda honlapján: http://www.sasadiovi.ujbudahu Hatalyos: A kihirdetés napjától visszavonásig Verziószám: 3/2018. Készült: 3 példányban</p>
<p>Intézményvezetői nyilatkozat</p>	
<p>A Pedagógiai Program az 52/2016.(III.31.) XI.ÖK határozatban foglaltakon túl jelen program-módosítást figyelembe véve újabb költséget nem ró a Fenntartóra.</p>	
<p>A fenntartó nevében egyetértését megadta <i>Pócsné H. Hermanics Mária</i> Intézményvezető 1118 Budapest, Davka Gábor u. 4/b Ph. Ph.</p>	

TARTALOMJEGYZÉK

A PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE.....	6
1.1. Helyzetkép	8
1.2. Törzskönyvi adatok	9
1.3. A nevelőmunka tárgyi feltételei, óvodai épített környezet.....	9
1.4. Óvodánk telephelyenkénti férőhelyei:.....	11
1.5. A nevelőmunka személyi feltételei	11
1.5.1. Létszámadatok	11
1.5.2. A nevelőtestületről	12
II. Nevelésünk rendszeréből.....	14
II. 1. Az óvoda nevelési alapelvei és értékei.....	15
II.1.1. Gyermekkép.....	16
II.1.2. Óvodakép	18
II.1.3. Az intézmény integrálási feladatai	21
III. Óvodai nevelésünk általános céljai, feladatai, keretei	23
III.1. Az egészséges életmód, egészség fejlesztő testmozgás alakítása.....	25
III. 1.1. A helyes életritmus	26
III.1.2. Táplálkozás	27
III.1.3. Testápolás, öltözködés	28
III.1.4. Mozgás, edzés	29
III.1.5. Pihenés, alvás.....	29
III.1.6. A testi-lelki egészségvédelem és szociális kapcsolatok harmóniájának megteremtése	30
III.1.6.1. Szomatikus (testi).....	30
III.1.6.2. Pszichohigiénés (lelki)	31
III.1.6.3. Szociálhigiénés (szoros kölcsönhatásban állnak egymással).....	31
III.2. Erzelmi és erkölcsi, esztétikai nevelés és a szocializáció biztosítása.....	33
III.3. Anyanyelvi - értelmi fejlesztés és nevelés.....	38
IV.1. A környezettudatos magatartás kialakítása.....	42

107	VIII.2. Csoportnapló tartalma
104	VIII.1. A gyermekek fejlődésének nyomon követése – mérés
103	VIII. A pedagógiai munka dokumentációi
102	VII.6. Az óvodapszichológus szerepe, tevékenysége
99	VII.5. Szociális hátrányok helyzetét enyhítő tevékenység
96	VII. Gyermekevédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység
94	VII.4. Tehetséges gyermekek gondozása
92	VII.3. A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarai) küzdő gyermekek
91	VII.2. Különlleges bánásmódot igénylő autizmus spektrum zavarral küzdő sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése
90	VII.1. Különlleges bánásmódot igénylő enyhe értelmi fogyatékos sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése
90	VI.2. Nemzeti kisebbség és migráns (bevándorló) befogadása
86	VI.1. Az együttnevelésben résztvevő integrált SNI gyermekek sajátos nevelési igényéből következő feltételek biztosítása
83	VI. Integráció
78	V.8. Rajzolás, mintázás, kézimunka
73	V.7. Ének, zene, énekes játékok, gyermekjátékok
69	V.6. Verselés, mesélés
65	V.5. Mozgás
64	V.4.2. Matematikai tartalmi vonatkozás
63	V.4.1.1. Közlekedés biztonság – Biztonságos óvoda
61	V.4.1. Környezet ismereti tartalmi vonatkozás
60	V.4. Külső világ tevékeny megismerése
57	V.3. Tevékenységekben megvalósuló tanulás
54	V.2. Munka - munka jellegű tevékenységek
50	V.1. A játékok
50	V. A program tevékenységformái
43	IV.2. A jeles zöldre napok, ünnepek, népszokások és néphagyományok

VIII.3. Felvételi és mulsztási napló és hozzátartozó adatlap tartalma.....	108
IX. Az óvoda kapcsolatrendszere.....	109
IX.1. Fenntartó - Óvoda kapcsolata.....	109
IX.2. Óvoda család együttműködése.....	109
IX. 3. Szülői Szervezet (Közösség) - Óvoda kapcsolata.....	112
IX. 4. Szakszolgálatok - Óvoda kapcsolata.....	112
IX.4.1. Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XI. Kerületi Tagintézménye.....	113
Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XI. Kerületi Tagintézménye - Nevelési tanácsadás és Tankerületi Szakértői Bizottsági feladatok.....	113
IX.4.2. Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat 1. Számu Szakértői Bizottsági Tagintézménye és Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Beszédvizsgáló Gyógypedagógiai tanácsadó, Kora! Fejlesztő, Oktató és Gondozó Tagintézménye.....	114
IX.4.3. Újbudai Pedagógiai Iroda.....	114
IX.4.3. Újbudai Humán Szolgáltató Központ.....	114
IX.5. Egészségügyi Intézmények - Óvoda.....	115
IX.6. Egyház - Óvoda.....	115
IX.7. Bölcsődék - Óvoda.....	116
IX.8. Iskolák- Óvoda.....	116
IX.9. Közmuvelődési és egyéb intézmények - Óvoda.....	117
X. ÉRVÉNYESSEGI RENDELKEZÉS.....	118
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK.....	120
JEGYZÖKNYV.....	123

A PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
A kormány 363/2012. (XII.17.) kormányrendelete az Óvodai nevelés országos
alapprogramjáról
20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a
köznevelési intézmények névhasználatáról
32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai
nevelésének iránylevele és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának
iránylevele kiadásáról
2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség
előmozdításáról
2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
1997. évi XXXI. törvény a gyermekvédelemről és gyermekjogi igazgatásról
Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének
biztosításáról
15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti,
gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük
feltételeiről
17/2013. (III.1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének iránylevele és a
nemzetiség iskolai oktatásának iránylevele kiadásáról
Az óvoda hatályos Alapító Okirata
Nevelőtestületi határozatok
32/1997.(XI.5.) MKM rendelet A Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének
iránylevele

I. Az Intézmény bemutatása

Az intézmény hivatalos elnevezése: **Sasadi Ovoda**

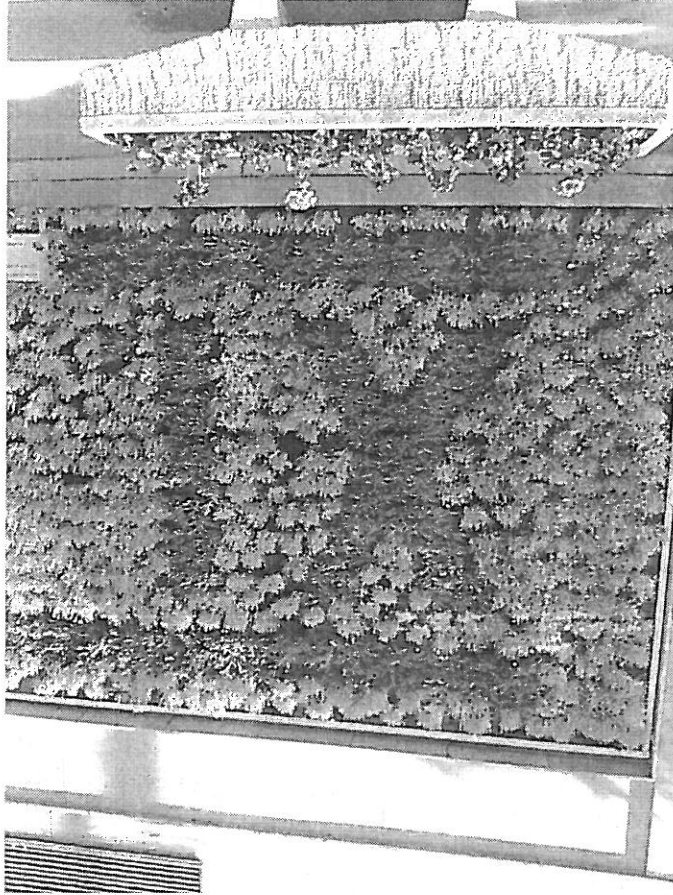
Az intézményben folyó nevelő munka nyelve: magyar

A Pedagógiai Program létrehozója: Sasadi Ovoda Nevelőtestülete

A Pedagógiai Program elfogadója: az intézmény nevelőtestülete

A Pedagógiai Program jóváhagyója: az intézmény vezetője

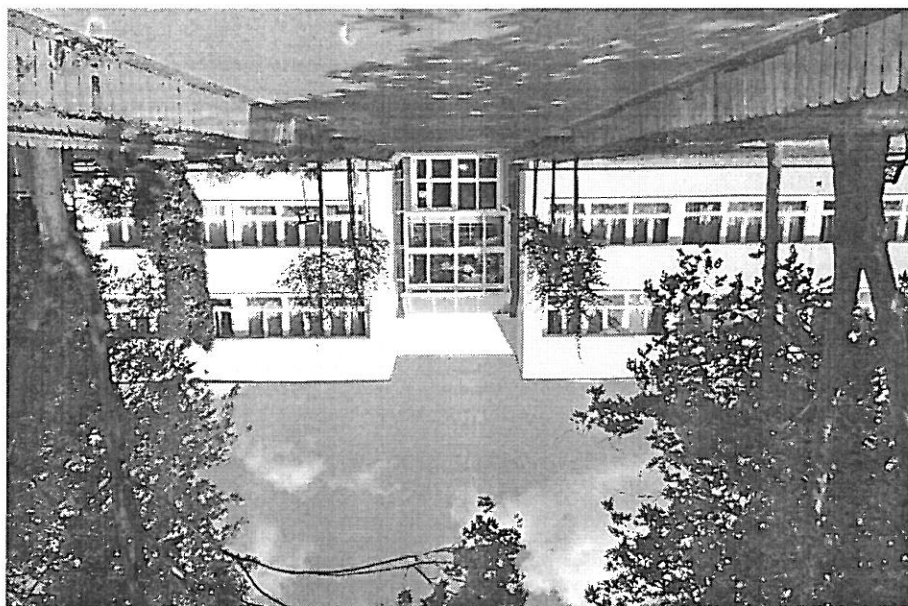
Az intézmény fenntartója: Budapest Főváros XI. kerület Újbuda Önkormányzata
Cím: 1113 Budapest Bocskai út 39-41.

Az intézmény elérhetősége: 1112. Bp. Törösvár u 19-21.

Törösvár Utcai Óvoda telephely

Az intézmény elérhetősége: 1118. Bp. Dayka G. u. 4/b

Sasadi Óvoda Székhely

fejlesztéséhez, neveléséhez.

Az óvodáink belső és külső adottságai kedvező lehetőséget nyújtanak a gyermekek egészséges

helyezkedik el.

Intézményeink a Sas-hegy környékén lévő kertés családi házak és kisebb társasházak közelében

1.1.Helyzetkép

A Sasadi Óvoda épületeinek külső és belső adottságai megfelelően biztosítják a gyermekek fejlődését. A fogadóter mindhárom épületben kényelmes, világos, kulturált várakozási lehetőséget biztosít a szülőknek, vendégeknek. A kétszintes épületeknél a szintek közötti lépcső használhatósága jó, biztonságos, kényelmes közlekedést biztosít mindenkinek.

I.3. A nevelőmunka tárgyi feltételei, óvodai épített környezet

Sasadi Óvoda Szekhely	Ujbudai Törsvár Utcái Óvoda telephely	Ujbudai Tesz-Vesz Óvoda telephely	Telek terület	Bépipített terület	Údvar
10 857m ²	4723m ²	5878m ²	10 257m ²	600m ²	4103m ²
				1903m ²	3975m ²

I.2. Törzskönyvi adatok

Tész-Vesz Óvoda telephely

Az intézmény elérhetősége: 1118. Bp. Zólyomi út 20-22

A **csoportszobák** és **tornaszobák** mérete épületenként változó, de berendezési tárgyaik biztosítják a helyet és lehetőséget a gyermekek tevékenységéhez, egészséges napirendjük megvalósításához. A csoportok játék és eszközállománya jó, melynek eléréséhez nagy segítséget jelent az önkormányzat támogatása és az óvodákban működő alapítványok anyagi ráfordítása.

Az óvoda épületeinek **játszóudvarai** eltérő állapotúak, de méreteik és környezeti adottságaik igen jók. Kiegészítik a mozgásfejlesztés lehetőségeit, valamint a levegőözéshoz is kedvezően hozzájárulnak. Felszereltségük sokrétű tevékenységre ad lehetőséget, nagyszobák, labdajátékok lehetőségével, veteményeskert kialakításával, közös növénygondozással.

A **konyhák** felszereltsége jó, alkalmas a megfelelő munkavégzésre, az étel fogadására, az eszközök tárolására, és a munkaterület dolgozóinak étkezésére.

Az **óvodatitkárok**nak külön helyisége van, melyben minden eszköz, bútor megtalálható, ami munkájához és az iratok biztonságos tárolásához szükséges.

Mindhárom épületben van **fejlesztőszoba, könyvtár, kázanház** és a különféle eszközök tárolására alkalmas **szertár**.

A pedagógusok megbeszéléséhez, felkészüléséhez használatos **nevelői szoba** két épületben kialakított.

A működés feltételeit, a felújításokat óvodánk fenntartója, Újbuda Önkormányzata biztosítja, így óvodásaink biztonságos környezetben nevelkedhetnek.

A program megvalósításához szükséges a nevelés tárgyi eszközeinek folyamatos biztosítása. Ezek az eszközök lehetnek:

- Nevelőmunkát segítő és egyéb eszközök, berendezési tárgyak
- A felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközök

Eszközrendszerünk **fejlesztésekor** legfontosabb elv, hogy

- az eszköz megfeleljen a gyermek életkori sajátosságainak,
- segítse elő az integrált gyermeknél nagyobb foku önállóságot,
- esztétikus és balesetmentes legyen,
- az óvoda helyi nevelési programjában megfogalmazott cél és feladatrendszer megvalósítását szolgálja,
- jó minőségű, tartós, értékálló legyen.

Pedagógiai program megvalósításához szükséges infrastrukturális feltételek megeremlése:

Rendszeresen felmérjük a pedagógiai program megvalósításához szükséges infrastruktúra meglétét, jelezzük a hiányokat a fenntartó felé.

Az intézmény az IKT-eszközöket rendszeresen alkalmazzuk a nevelő/tanító munkában, az eszközök kihasználtsága, alkalmazásuk nyomon követhető.

Megnevezés	Sasadi Óvoda Székhely	Újbudai Törcsvár Utcai Óvoda telephely	Újbudai Tész-Vesz Óvoda telephely	Sasadi Óvoda összesen
Óvodapedagógus	16 (6 fő)	8 (1 fő)	8 (1 fő)	32 fő
Általános helyettes	szakvizsga)	szakvizsga)	szakvizsga)	
Óvodavezető				
Pedagógusasszisztens	3 (1 győgyped. assz.)	1	1	5 fő
Dajka	7	4	4	15 fő
Óvodatitkár	1	1	1	3 fő
Konyhas	2	1	1	4 fő
Takarító	1 fő felállású	1 fő felállású	1 fő állású, 1 felállású	4 fő
Kertész	1	1	1 felállású	3 fő
Óvodapszichológus	1			1 fő
Győgypedagógus	1			1 fő

Munkakörök szerinti bontásban a létszáma következő:

Sasadi Óvoda Székhely	31 teljes munkaidős 1 fő részmunakaidős
Újbudai Törcsvár Utcai Óvoda telephely	16 teljes munkaidős 1 fő részmunakaidős
Újbudai Tész-Vesz Óvoda telephely	17 teljes munkaidős 2 fő részmunakaidős
Összesen – Sasadi Óvoda	66

ami címenként bontásban a következő:

A Sasadi Óvoda engedélyezett közalkalmazotti létszáma 64 fő teljes állás, és 3 fő részmunakaidős,

1.5.1. Létszám adatok

1.5. A nevelőmunka személyi feltételei

- Sasadi Óvoda Székhely: 210 fő
- Tész-Vesz Óvoda telephely: 105 fő
- Törcsvár Utcai Óvoda telephely: 116 fő

1.4. Óvodánk telephelyenkénti férőhelyei:

1.5.2. A nevelőtestületről

Az elmúlt évek társadalmi átalakulása a köznevelési rendszer változását is magával vonta. Bevezetésre került a pedagógus életmódi modell, melynek alkalmazásával nyomon követhető az intézményekben zajló pedagógiai munka minősége. Mindez a pedagógusoktól nagyobb teljesítményt, eredményességet és tudatosabb felkészülést kíván. A minősítésre való felkészülés minden pedagógusnak lehetőséget ad arra, hogy számon vessen tudását: megerősítse magát abban, amiben jó és korrigálja hiányosságait.

A nevelőtestületre jellemző a szakmai nyitottság, igényesség. Az önképzésen túl szívesen vesznek részt tanfolyamokon, bementő napokon, hospitálásokon, hogy bővítsék szakmai ismereteiket, módszertani tudásukat. Pedagógus kompetenciák fejlesztése nem akkreditált képzéseken - a nevelőközösség teljes részvételével - célként jelenik meg továbbképzési tervükben.

A nevelőmunkát az óvoda teljes nyitva tartásában óvodapedagógus végzi, akiknek személye a nevelésben értékteljesítő erő. Csoportonként két-két óvónő dolgozik heti váltásban. Az óvodapedagógusok és az óvoda működését segítő, nem pedagógus alkalmazottak

összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

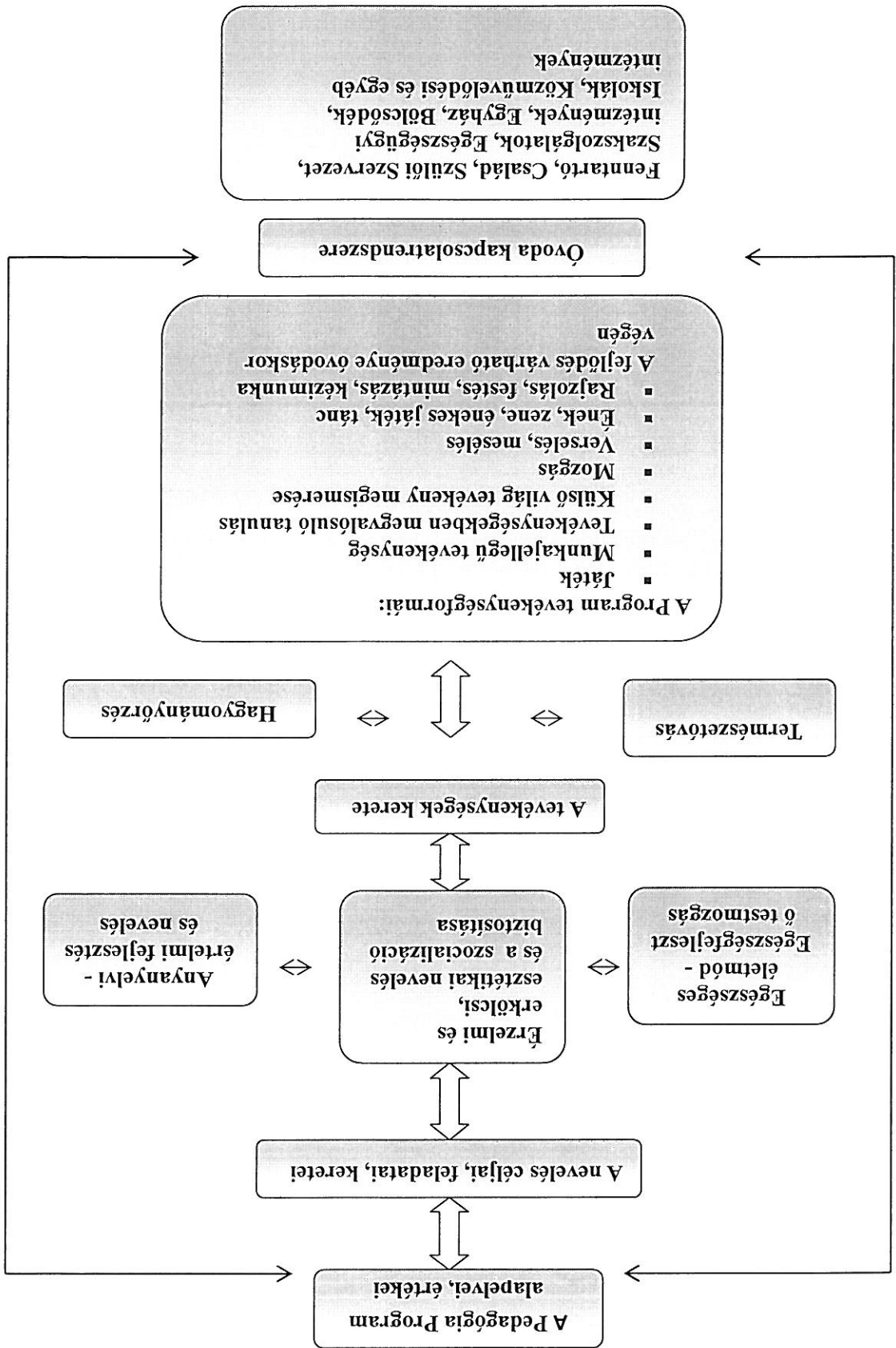
Támogatjuk óvodapedagógusaink azon törekvéseit, hogy a program megvalósításához szükséges szakirányú tanfolyamokon részt vegyenek, folyamatosan fejlesszék tudásukat, rendelkezzenek biztos ismeretekkel, készségekkel. Tudják a személyniségformálás folyamatát, tevékenységeit, azok tervezését, módszerit, a hátrányos helyzetű gyermekek nevelésének specificitáit. Csak hiteles pedagógus tud cselekedeteivel, a gyerekekre hatni. A pedagógus mintaként áll a gyermekek előtt. Személyisége elfogadó, segítő, támogató attitűdön alapszik, modell szerepe életrevaló mintában, szokásaiban minden napki viselkedés kultúrájában felelősök.

Az intézményvezető segíti a nevelőtestület munkáját

- Részt vállal az óvodapedagógusok tevékenységének látogatásában, megbeszélésében.
- Az óvodapedagógusok értékelésében a vezetés a fejlesztő szemléletet érvényesíti, az egyének erősségeire fókuszál.
- Alkalmat ad az óvodapedagógusoknak személyniség szakmai céljaik megvalósítására, támogatja munkatársait terveik és feladataik teljesítésében.
- Kezdeményezi, szervezi és ösztönzi az intézményben belüli együttműködéseket.

- Szorgalmazza a belső tudásmegosztás különböző formáit.
- Az óvodavezető az óvodapedagógus szakma és az óvodavezetés területén keresi az új szakmai információkat, és elsjátítja azokat.

II. Nevelésünk rendszerábrája

- A gyermek nevelése a család joga és kötelessége. Az óvoda kiegészítő, segítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be. Átmenetnek tekintjük az óvodai nevelést a családi, bölcsődei és az iskolai nevelés között.
- Alapelvek tekintjük a gyermek szeretét, tisztelét, elfogadását, fejlesztését.
- A szülőkkel együttműködő, segítő, kölcsönös tisztelre épülő partnerkapcsolat kialakítására törekszünk, az óvoda teljes dolgozó körének részvételével.
- Az előítéletől mentes pedagógiai környezet kialakítását, egymás elfogadására, a különbözőségek tisztelére nevelést tartjuk szem előtt.
- A különböző fejlődési zavarban szenvedő gyermekek számára is biztosítjuk a fogytékosságuknak megfelelő pedagógiai ellátáshoz való jogot szakemberekből álló (óvodapedagógus, fejlesztő pedagógus, logopédus, pszichológus, logopédus és gyógytestnevelő) team munka segítségével az óvodai keretekhez és lehetőségekhez igazodva.
- A közösségi szokások és szabályok kialakítása és erősítése során a gyermeki autonómia tisztelben tartása vezérel minket.
- A gyermekek fejlődésében az egyenlő hozzáférést biztosítjuk.
- A gyermekek egyéni fejlettségének figyelembe vételével, időt hagyunk és adunk mindenkinek a folyamatban történő fejlődéshez.
- Arra törekszünk, hogy a gyermekek a mindennapi tapasztalatszerzéseik során tanulják meg és gyakorolják a közösségi élet szabályait.
- Óvodánk az élmények és a változatos tapasztalatok szintere, tudatosan beépítve nevelőmunkánkba az óvodát körülvevő kulturális örökség értékeinek megismerését és átadását.
- Közös tevékenységek során a gyermekek egészséges életmódját is alakítjuk, valamint segítjük az érzelmi, erkölcsi és szociális nevelést.
- Az óvoda vezetője és dolgozói az Etikai Kódexben foglaltak szerint végzik munkájukat.

II. 1. Az óvoda nevelési alapelvei és értékei

II.1.1. Gyermekkép

„Ha a kisgyermek szabadon nyúl a tapasztalatokért, átéli az életet.”

(Kempelen Farkas)

Akik gyermekekkel élnek, azok a "legtisztább lelkekkel" élnek, és a velük való együttélés minket, felnőtteket is gazdagít. Mi magunk is szeretetet kapunk, figyelmet, ragaszkodást. Rájuk figyelve remek játszótársra lelhetünk, hisz játszani lehet velük az élet, s ezzel egyszerűen minden más megvívásba kerül. Belfér az érzelmek tengere, uralkodó szerepe; a játék, a játékoság, a gondolatok, érzések szabad áramlása.

"A gyermekszem a legfűrcsább hatalom,
próbáld csak ki másokon, vagy magadon,
mert amikor a gyermekszem kérve kér,
abba minden vágy és csoda belfér."

(Szűcs Imre)

Milyenek is ők?

„A gyermek olyan, mint a tükör. A szeretetet nem kezdeményezi, de visszatükrözi.

Ha szeretet kap viszonzózza azt, de ha nem kap szeretet, nincs mit visszatükröznie.”

(Ross Campbell)

- Három éves koruk körül ellent mondanak környezetüknek, önállóságukat érvényesítik.
- Beszédükben az "én" az "enyém" szavakat használva öntudatra ébrednek.
- Eltűnik gyökerelesen megváltozik 6-7 éves korukban, mikor rá kell ébrednünk, hogy mit követel tőlük a környezet, hogy annak tagjává váljanak.
- Képzeltük végtelen, a mese szárnyán száll és fejlődik. Mesével, dallal, táncsal, hittal és szeretettel tudjuk gyermekeink egész lényét fejleszteni. Minden szülő és pedagógus a lényével nevel.

Lényeges kérdés: Kit lát a gyermek, ha minket néz?

- Minden, ami belőlünk árad, sugárzik, az hat rá. Befogadja, magáévá teszi.
- Tőlünk felnőttektől tanul igazat mondani, és tőlünk tanul szeretni is.

Alapfeladatunk mintát adni gyermekeink számára az értékes élethez!

A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Nevelési megközelítésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek

Szeretnénk, ha az intézményünkben nevelt gyermekek, olyan értékeket közvetítenének, mellyel szűkebb és tágabb környezetüknek is üzenhetnék tanult motívumaink alkalmazásával:

Arra szeretnénk nevelni gyermekeinket, hogy tudjanak boldogok lenni, úgy rendezni életüket, hogy abban örömeiket leljék. Felöve váljanak olyan emberré, akiket nem rontott meg a kiméletlen tülekedés, akik nem pénzben számolják a barátságot, sőt még a munkát sem, hanem arra törekcszenek, hogy igényes és humanus, gondolkodó-cselekvő emberek maradjanak.

- szeretik a természetet, védik a növényeket, az állatokat, az épített környezetet.
- magabiztosak, környezetükben jól eligazodók
- szüleit, környezetüket tisztelik.
- segítségadást.
- együtt érzők, segítőkészek, önállóan képesek kitartalmi és megadni a tényleges
- a különbözőségek elfogadása, tudomásul vétele számukra nem jelent problémát,
- a jóra és szépre fogékonnyak, érdeklődők, nyitottak.
- figyelmesek, megértők és segítő szándékuk környezetükben.
- önismereti fejlődésük jó irányba halad.
- ismerik és tudják saját testi és szellemi értékeiket, tisztában vannak hiányosságaikkal.
- tartózkodást.
- szeretik és igénylik a mindennapi, változatos mozgást, a rendszeres szabad levegőn való
- saját egészségüket értékek tekintik.
- szeretik és óvják a természet kincsét.
- kötődnek a mesehez, zenéhez, az alkotó, alakító tevékenységekhez,
- alkalmazkodók, együttműködők, önállóak, felszabadulttan játszanak.
- képesség jellemzi őket.
- tudnak nevelni, felfedezni, csodalakozni, nyitottság, ösztönesség, és jó kapcsolatteremtő
- alkalmas gyermekeké válnak.
- területen egyéni képességeik szerint megfélelni tudó kreatív, az iskolai életmódra
- óvodánk derűs, családias légkörében felszabadult, kiegyensúlyozott, az élet minden

Feladatunknak tartjuk olyan gyermekek nevelését, akik kibontakozásának.

megfélelni a gyermeki személység kibontakozásának elősegítésére törekcszünk, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglevő hátrányai csökkensenek. Nem adunk helyet semmiféle előítélet

igényeit.

A „Fedezzük fel együtt a világot. Gyermekéveket gyermekként megélni” **természetvédő és hagyományörző** Pedagógiai Programunk elkötelezettséget vállal a magyar óvodai nevelés időálló értékeiért és hagyományaiért, valamint figyelembe veszi az óvoda adottságait és a szülők

támogassza és védelmére legyen.

elfogadja, és saját szülői, gondozói, nevelői minőségben ezeknek az ervényre jutását teljes erővel A felnőtteknek pedig legfontosabb kötelessége, hogy ezeket a gyermeki jogokat elismerje, gondolatok határozata meg. A gyermek legfőbb joga, hogy gyermekéveit gyermekként élje meg. Nevelési filozófiánkat a „Gyermeki jogok és szükségletek” nyilatkozatában megfogalmazott születt meg a **Sasadi Óvoda egységes Pedagógiai Programja**.

vettük a három telephely eredeti programjának sajátosságait – kiszűrtük azonosságait -, így három sasadi régióban lévő óvoda összevonása tette szükségessé. Készítésekor figyelembe Pedagógiai programunk önállóan készített program, mely az **ONAP-ra épül**. Módosítását a

II.1.2. Óvodakép

segítőkésszé válik.

A támogató környezetben felnövő gyermek maga is befogadóvá, elfogadóvá, együttműködővé, módon együtt élő, koruknak megfelelő mértékben empátikus, szolidáris kisiskolássá válhatnak. Ilyen közegben nevelkedő gyermekek az óvodáskor végére, a különbözőségeikkel természetes gyermekükben kialakulhat a különbözőségek elfogadása, az előítéllettől mentes gondolkodás. Az óvodáskor szenzitív időszakában, az inkluzív légkörben történő nevelés eredményeképp a

- az egyén és társadalom jogainak és szükségleteinek egyenrangú tisztelése jellemző őket.
- együttműködés, alkalmaszokodás, szabályok, egymás tisztelése,
- humánus, tolerancia, másság elfogadása,
- technika és a tudomány fejlődésének követése,
- a szülőföld hagyományainak, kultúrájának védelme, identitástudat,
- a környezet alakítása védelme, környezettudatos magatartás,
- konfliktuskezelő képesség,
- kritikus gondolkodás, döntésképesség,
- önkifejezésre való képesség,
- változásokra, fejlődésre való nyitottság, rugalmas alkalmazkodás,

Környezetudatos szemléletmódunkat mutatja, hogy a székhely Zöld Óvoda, a Törcsvár Utcai Óvoda telephely háromszoros Zöld Óvoda, a Tesz-vesz óvoda telephely pedig Örökös Zöld Óvoda címmel rendelkezik.

SZEMLELTÉLMÓDUNKAT BEFOLYÁSOLÓ EGYFTMÉS EMBERI ÉRTEK:

erkölcsi- és interperszonális	magatartásbeli értékek	kulturális értékek
humanizmus	az "én" tisztelete	a kultúra iránti érzékenység
demokratizmus	a másság és egymás elfogadása	a hagyomány tisztelete
	nyitottság, őszinteség, szeretet	a természetes környezet védelme
	az udvariasság	az ember és környezet harmóniája
	a család, a haza tisztelete, szeretete	az "élet" tisztelete
	felelősség	

Meggyőződésünk, hogy kisgyermekkorban a **cselekvéssel szerzett tapasztalatok**, és az érzelmus elmények **hatnak** a felnövekvő gyermek cselekedeteire. Ismeretei bővülésével később érti meg, dolgozza fel, amit kapott, és közben van hova visszakapcsolnia azokat. Erkölcsei, esztétikai értékrendszere kialakul, a szükségletek további cselekvésre készítik. Óvodánk a családi nevelés kiegészítőjeként a gyermek 3 éves korától iskolába lépéséig **jelentős szerepet** tölt be a gyermeki **személyiség kibontakoztatásában**, ezért nevelési programunk az elhosszszig tartó tanulási képességek megalapozásának kulcskompetenciáit helyezi a nevelő munka középpontjába, így segítve és készítve elő az óvoda – iskola átmenet zökkenőmentes megvalósulását.

A dolgozók **egyesen fontosnak tartják a partnerközpontú gondolkodást**, melyben legfontosabb szerepet a **család-óvoda kapcsolatának** tulajdonítanak. A család-óvoda kapcsolatát a nagyfokú nyitottság jellemzi, amelyben kezdeményezők vagyunk.

Természetűd és hagyományörző programunknak is fontos pillére a család.

A szülők elvárásait, elégedettségüket vagy elégedetlenségüket az óvoda felé folyamatosan kommunikálják, mely nélkülözhetetlen a szakmai munka tervezéséhez. A szülőkkel való **együttműködés** hatással van pedagógiai munkánkra, így befolyásolja annak eredményességét. A szülők elvárásait, igények megismeréséhez alkalmazott módszereink:

- Figyelemmel kíséri az aktuális külső és belső változásokat, konstruktívan reagál rájuk, ismeri a változtatások szükségességének okait.
 - Rendszeresen meghatározza az intézmény erősségeit és gyengeségeit (a fejlesztési területeket), ehhez felhasználja a belső és a külső intézményértékelés eredményét.
 - A stratégiai célok eléréséhez szükséges feladat-meghatározások pontosak, érthetőek, a feladatok végrehajthatók.
 - A vezetés engedi, és szívesen befogadja, a nevelés/tanulás-tanítás eredményesebbé tételére irányuló kezdeményezéseket, innovációkat, fejlesztéseket.
- A jövőkép megvalósulását biztosító intézményvezetői feladatok:

- Az óvodapedagógusok pozitív szemléletűek, nyitottak az innovációra, melynek eredményét a magas színvonal elérése érdekében, hozzáértő módon építik be pedagógiai szemléletükbe, tevékenységükbe. Szívesen tanulnak egymástól.
- Legfontosabb számukra a gyermek, személységének és tehetségének kibontakoztatása életkorának és egyéni sajátosságainak figyelembe vételével.
- A Sasadi Óvodában megbecsüljük egymás munkáját: a gyermeküket, a pedagógusokat, a nevelő-oktatómunkát segítő dolgozókat, a szülőket, a vezetőséget, a fenntartót, és minden partnerünket.
- A Sasadi Óvodában kiegyensúlyozott, nyugodt, békés légkörben, örömmel tevékenykednek a gyermekek. A szülők elégedettek, szívesen, hozzáak óvodába járnak.
- Az óvodapedagógusok pozitív szemléletűek, nyitottak az innovációra, melynek eredményét a magas színvonal elérése érdekében, hozzáértő módon építik be pedagógiai szemléletükbe, tevékenységükbe. Szívesen tanulnak egymástól.
- Legfontosabb számukra a gyermek, személységének és tehetségének kibontakoztatása életkorának és egyéni sajátosságainak figyelembe vételével.
- A Sasadi Óvodában megbecsüljük egymás munkáját: a gyermeküket, a pedagógusokat, a nevelő-oktatómunkát segítő dolgozókat, a szülőket, a vezetőséget, a fenntartót, és minden partnerünket.

JÖVŐKÉPÜNK

- szülői értekezlet,
- fogadóóra,
- családlátogatás,
- kérdőív
- interjú.

II.1.3. Az intézmény integrálási feladatai

Hirdetjük, hogy a **sajátos nevelési igényű** gyermekeink is **teljes értékű** emberek, joguk van megfelelni, elfogadó, ugyanakkor fejlesztő hatású környezetben élni, fejlődni. Az Alapító Okiratban foglaltak szerint, szakértői bizottsági vélemény alapján segítjük a különleges bánásmódot igénylő gyermekek integrált nevelését, személyiségüknek fejlesztését, önmagukhoz mérten, egyéni ütemben, együttműködve a szakszolgálat fejlesztő pedagógusaival és a családdal. Integrációs feladatunk megfelelő szintű ellátása érdekében az óvodapedagógusok részt vesznek a „Közös a napunk” alapítvány által szervezett közvélemény formáló érdekenyítő program képzésin. Az ott elsajátított szemléletet és gyakorlatot napi munkájukba, a partnerekkel való kapcsolattartásba beépítik.

A Sasadi Óvoda mind a három épületében van lehetőség sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek felvételére, az Alapító Okiratban meghatározott fejlődési nehézségek esetén és feltételek mellett.

Ezek a következők:

Sasadi Óvoda Székhely	<p>Különleges bánásmódot igénylő (de nem sajátos nevelési igényű) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek integrált óvodai nevelése, a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján.</p> <p>Különleges bánásmódot igénylő enyhe értelmi fogyatékos sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése, a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján.</p> <p>Különleges bánásmódot igénylő autizmus spektrum zavarattal küzdő sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése, a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján.</p> <p>Különleges bánásmódot igénylő pszichés fejlődési zavarattal küzdő sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése, a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján. akik életkorukhoz viszonyítottan jelentősen alulteljesítenek, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzdenek, közösségekbe való beilleszkedésük, továbbá személyiségfejlődésük nehezített, vagy sajátos tendenciát mutat.</p>
-----------------------	---

<p>Törcsvár Utcai Óvoda telephely</p> <p>Különleges bánásmódot igénylő, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő, sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése a szakértői bizottság véleménye alapján.</p>	<p>Tesz-Vesz Óvoda telephely</p> <p>A beszédfogyatékos, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő sajátos nevelési igényű gyerekek integrált óvodai nevelése a szakértői bizottság véleménye alapján.</p> <p>Olyan különleges bánásmódot igénylő (de nem sajátos nevelési igényű) beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek integrált nevelése a szakértői bizottság véleménye alapján, akik életkorukhoz viszonyítva jelentősen alulteljesítenek, társas kapcsolati problémákkal, tanulási-magatartászabályozási hiányosságokkal küzdenek, közösségbe való beilleszkedésük, továbbá személyiségfejlődésük nehezített, vagy sajátos tendenciát mutat.</p>
---	---

III. Óvodai nevelésünk általános céljai, feladatai, keretei

Nevelőtestületünk magas szintű és széles körű szakmai felkészültsége, gyermekközpontú és szeretetteljes szemléletmódja képezi a nevelőmunka alapját.

Céljaink:

Olyan nevelési környezetet létrehozását tűztük ki célul:

- amely az óvodába járó gyermekeknek, felnőtteknek olyan szellemi és emberi értékeket sugároz, mint a szeretet, tolerancia, a másság elfogadása, tudásszomj, érdeklődés a világ iránt.

- ahol ráébresztjük a gyermekeket az élet, az élővilág csodálatára és tisztelére.
- ahol a család-óvoda kapcsolatában nyitottságra törekszünk

Céljaink továbbá:

Szeretnénk elérni, hogy:

- a szocializáció folyamatában a gyermek érzeze otthon magát a közösségben, ugyanakkor legyen individuum

- gyermekeink személysége sokoldalúan fejlődjön,
- a gyerekek testi, lelki, szociális fejlődése előbbre mozduljon
- megalapozódjon a természet és hagyományok iránti fogékonyság
- a gyermek és környezete között szoros érzelmi kötődés alakuljon ki
- megalapozódjék az iskolai tanuláshoz szükséges minden feltétel
- más nemzetiiségű gyermekek is beilleszkedhessenek közösségünkbe

A szülő joga, hogy belátása szerint nevelje gyermekét, nekünk kötelességünk, hogy a szülők nevelési elveit, módszereit **tiszteletben tartva, ezeket** a hatásokat kiegyenlítsük, illetve iránymutatást és tanácsokat biztosítsunk a gyermeknek az elismert jogai gyakorlására. Alapvető feltétel a kölcsönös tiszteltet és bizalom.

Ezért – az **inkluzív pedagógia** módszereit alkalmazva - a befogadás, az egymásra figyelés, a tiszteltet, a türelmet, az elmélyülttség, a kíváncs, az elfogadás **jellemzi nevelőmunkánkat**. Ezzel természetünk meg azt a gondoskodást, érzelmi biztonságot, amelyre minden kisgyermeknek szüksége van.

- megteremteni a tanulást segítő támogató környezetet,
- törekedni arra, hogy minél több időt biztosítsunk a gyermekek szabad játékához, melyben elsődlegesen a gyermekek előzetes tapasztalataira építünk, biztosítva ezzel, annak lehetőségét, hogy a játék legyen az a tanulási színter, melyben a kisgyermek önállóan meglát összefüggéseket, rátalál, kiderít, észrevesz, rábukkan a dolgok összefüggésére.
- A tevékenységekben megvalósuló tanulási folyamatban építünk a gyermek aktivitására, kíváncsiságára, érdeklődésére, életkori sajátosságára.
- Hiszünk a gyermekek fejlődésében, a gyermek jelzéseire komoly figyelmet fordítunk. Nevelési gyakorlatunkat a gyermeki fejlődésbe vetett bizalom, pedagógiai optimizmus megvalósítása jellemzi.
- Olyan közösségben neveljük gyermekeinket, ahol a nemzeti és etnikai különbségeket elfogadva segítik egymást az önzanság megőrzését, más kultúrák megismerését.
- Egyértelművé tenni környezetünk számára a lassú átmenet értékrendjének elfogadását az óvodából az iskolába.
- A szocializációs folyamat tervezésében a fokozatosság és differenciálás jellemzi munkánkat. Ebben a folyamatban a gyermekek körülvevő felnőttek (szülők, pedagógusok, asszisztensek, fejlesztő pedagógusok, dajkák) példamutató magatartását elengedhetetlennek tartjuk. Óvodánkban a gyermek az öt körül vevő felnőttekben természetes támaszra talál.
- Az egyéni különbségeket, gyermekek személységét, az egyéniséget toleráló légkörben, minden gyermeknek esélyt adni saját erősségeinek, sajátos szükségleteinek felismerésére, a sikerélményre és az egyenlő hozzáférésre.
- Az élet, az előviliág tisztelése neveljük gyermekeinket, annak érdekében, hogy felnőtként is harmonikusan tudjanak együtt élni a környezetünkkel.
- Fontosnak tartjuk a szemléletben, értékítéletben egységes testületben dolgozó, a pedagógiai szabadságot helyesen értelmező óvopedagógus és a szülői ház együttműködését. Megpróbáljuk elérni, hogy közösségünk olyan pedagógusokból álljon, akik lépést tartanak a szakmai fejlődéssel, tudásukat, ismereteiket bővítik, törekednek új, innovatív pedagógiai módszerek megismerésére, alkalmazására, így kívánjuk biztosítani nevelőmunkánk folyamatos minőségét.
- Az óvoda minden dolgozójának kötelessége, hogy előítéletektől mentesen közeledjen a családokhoz.

III.1. Az egészséges életmód, egészség fejlesztő testmozgás alakítása.

A felnövekvő generáció egészsége befektetés a jövőbe, ezért annak tudatosítása, hogy az élet és az egészség alapvető érték, a környezet tudatos magatartás, egészséges életmód iránti igény felkeltése, alakítása és óvása mindannyiunk kötelessége.

Céljaink:

Az egészséges életmód kialakítása terén:

- A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy az intézményben eltöltött időben minden gyermek részese legyen a teljes testi-lelki jólétet, egészséget, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, az intézmény mindennapjaiban rendszeresen működő egészségfejlesztő tevékenységekben
- Gyermekünkben megalapozódjon az egészség megőrzésének, személyes gondozottságának, betegséggel szembeni megelőzésének és az öntevékeny magatartásnak az igénye
- Az önmegvalósítás – önkibontakozás – önfejlődés elősegítése
- Szocializáció elősegítése és a **szociális érzékenység** felkeltése
- Az óvoda és a család egészségnevelő feladatainak összhangban tartása

Feladataink:

- egészséges környezet biztosítása
- helyes életmód kialakítása
- az alapvető higiéniai teendőkre szoktatás, a táplálkozás, testápolás, öltözködés, testedzés, pihenés szokásainak kialakítása
- balesetmentes viselkedéshez szükséges szabályok megtanítása
- fejlettségi foknak megfelelő önkiszolgáló tevékenység szokásainak kialakítása
- tisztasági igény felkeltése és fejlesztése (test, ruházat)
- biztosítjuk az intim magányt a wc használat során
- szűrővizsgálatok

- az öltözökben, mosdókban átlátható, praktikus rendet alakítunk ki, a gyermekek személyes tárgyainak jellel ellátott helyet biztosítunk
- az egészséges életmódra nevelés keretén belül gondot fordítunk a szabad levegőn való mozgásra, az udvari lehetőségek kihasználására
- a balesetek megelőzése érdekében kialakítjuk az udvari szokás-szabályrendet
- környezet tudatos magatartás fejlesztése;
- konfliktusok kezelésére történő nevelés;
- az önállósulási és öntevékenységi vágy kialakítása;
- az önbizalom, önbecsülés erősítése – a képességeket figyelembe vevő értékeléssel;
- az öntételek, önmegismerés, önfejlesztés, öntevékenyítés képességeinek alakítása;
- speciális gondozó, prevenció és korrekció megfelelő szakemberek bevonásával.
- rendszeres mozgással a testi képességek, az erőnlét, az önművelés, az önrendelkezési képességek fejlesztésének elősegítése, mozgásigényének kielégítése;
- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, kielégítése, és az önállósági törekvés elősegítése;
- a gyermek egészségesnek védelme, megőrzése, edzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, és betartatása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - prevenció és korrekció testi-lelki nevelési feladatok ellátása.

III. 1.1. A helyes életmód

Nyugodt életmódot biztosítunk, életkori és egyéni sajátosságoknak megfelelően alakítjuk ki napirendünket, hirtrendünket

- a gyermeknek egyik tevékenységből a másikba folyamatosan lépnek át időigényüknek megfelelően
- a nap folyamán figyelemmel kísérjük a gyermek egyéni szükségleteit, melyeknek kielégítésével megteremtjük, fokozzuk biztonságérzetét, kellő mennyiségű, jó környezetet

- A helyes táplálkozás az egészséges fejlődés feltétele. Az óvoda fejlődésére jellemző az erőteljes növekedés.
- Az óvoda három étkezést biztosít.
- A gyermeknek különböző étkezési szokásait az óvónők kellő toleranciával elfogadják, a kezdeti étvágytalanságot és válogatást később ösztönöz, de nem kényszerítés váltja fel.
- Szomjúságukat a nap bármely szakaszában vízzel csillapíthatják.
- A gyermekeket megismertetjük a reform étkezés alapjaival, a népi hagyományokon alapuló konyhatéchnikai eljárásokkal, az ételféleségek készítésébe rendszeresen bevonjuk őket, tapasztalatot szerezhetnek teljes kiőrlésű lisztből sült sütemény, bodzaszörp, gyógytea, aludttej stb. iz világról, tulajdonságairól.
- A tevékenységek közötti folyamatos átmenet lehetővé teszi a várakozási idő lehető legtovábbra való csökkentését a játékidő növelése érdekében.

III.1.2. Táplálkozás

6 ⁰⁰ - 10 ³⁰	Gyülekezés, szabadjáték, folyamatos reggeli, egyéb szervezett tevékenységek: tevékenységekben megvalósuló tanulás, egyéni fejlesztés, mindennapos egészségfejlesztő testmozgás, gyümölcsfogyasztás
10 ³⁰ - 12 ⁰⁰	Játék, séta, kirándulás, levegőzés, öltözködés, testápolás-gondozás, mindennapos mozgás a szabadban
12 ⁰⁰ - 13 ⁰⁰	Testápolási, gondozási teendők, ebéd, fogmosás, lefekvés, mese
13 ⁰⁰ - 15 ⁰⁰	Delutáni alvás, csendes pihenő a korcsoportnak megfelelő időtartamban
15 ⁰⁰ - 18 ⁰⁰	Testápolási, gondozási teendők, uzsonna, szabad játék, lehetőség szerint a szabadban

Ajánlott naprend nagy intervallumban:

- a folyamatos, jó játékok tevékenységben azonos időpontban és időterjedelemben ismétlődik amelyhez érzelmi biztonságot nyújtunk a gyermekeknek

III.1.3. Testápolás, öltözködés

- A rendszeres testápolással fokozzuk a gyermekek tisztaságigényét, elősegítjük egészségügyi szokásainak alakulását.
- A testápolás magába foglalja a higiénikus, intim toaletthasználatot, a rendszeres és szükség szerinti kéz-, arcmosást, fogmosást, az érzékszervek tisztántartását, ápolását, védelmét, esetenként a gyermek teljes mosdatását.
- A személyn, tárgyi, higiénikus feltételek biztosítása.
- Tanítjuk a mosakodás, wc használat, szájhigiénia jó gyakorlatát.
- A testápolási teendők végzésekor differenciált segítséget nyújtunk a gyermekeknek, a teendők egyre önállóbb elvégzésére szoktatjuk.
- A gyermek egészségének, testi épségének védelme, a balesetek megelőzése (biztonságos tárgyi felszerelések, hibaforrások megszüntetése, egészségi állapotfigyelemmel kísérése, fertőző megbetegedések megelőzése, baleset megelőző szokások, szabályok kialakítása, megfelelő ismeretek elsőségeinyújtásról, és azok megbízható alkalmazása, szűkség esetén hiánytalanul felszerelt és állandóan pótolt egészségügyi láda biztosítása).
- Tanítjuk, alakítjuk az öltözködés folyamatait.
- A gyermeki önállóság fejlődését elősegítjük az öltözködés – vetkőzés sorrendjének és technikájának bemutatásával, szokásainak türelmesen kivárhoalaktatásával.
- Kérjük a családokat, hogy biztosítsák gyermekük számára az esztétikus, praktikus és célszerű öltözetet, kinti – és benti tartózkodáshoz igazodó, könnyen fel-és levehető váltóruhát, kényelmes lábbelit, tornafelszerelést.
- Mindezek záloga a gyermek-övoño, gyermek-dajka közötti meghitt, megértő, elfogadó viszony, a természetes testközelség megléte, mely szerető, biztonságos légkört nyújt számára.

III.1.4. Mozgás, edzés

- Minden időszakban biztosítjuk a gyermekek szabad levegőn tartózkodását, évszaknak, ill. időjárásnak megfelelő mértékben.
- A mindennapi mozgás nélkülözhetetlen eleme az óvodai életünknek, teremben és szabadlevegőn egyaránt.
- A gyermekek a természetes nagymozgásokat szabadon gyakorolhatják különféle eszközökön. Emellett néhány percre tartó, szervezett, játékos mozgástevékenységgel fejlesztjük mozgáskoordinációjukat.
- Fenntartói támogatással a gyermekek, egészségük megővése érdekében, gyógytestnevelési ellátásban részesülnek.

III.1.5. Pihenés, alvás

- A gyermekek alvásigényének egy részét az óvodában elégítjük ki.
- Biztosítjuk a terem kiszellőztetését, a nyugodt pihenés feltételeit, a csendet, a biztonságérzetet. Az elalvás előtti rövid ideig tartó mese, dúdolás, pihenésre hangolja a gyermekeket, melynek időtartama az életkori és egyéni igénynek megfelelően alakul.
- A pihenőidőt az óvodánkban korcsoportonként a következőképpen alakítottuk ki:

Kis csoport	2-2,5 óra
Középső csoport	1,5-2 óra
Nagy csoport	1,5 óra

A szülők figyelmét fokozottan ráirányítjuk az életkornak megfelelő éjszakai és a napközbeni pihenőidő biztosítására a gyermekek számára és arra, hogy a fejlődő szervezetnek szükséges a pihenés, a belső szervek egészséges működéséhez is.

- Tematikus kirándulás a szülőikkel
- Sportnapok szervezése, vagy azokon való részvétel biztosítása.
- Nagymozgások biztosítása változatos mozgásfejlesztő eszközökkel.
tervezett, irányított egészségfejlesztő testmozgás
- Szabad levegőn való mozgás, udvari lehetőségek kihasználása minden nap tudatosan
- a családi és óvodai gondozási, szokások összehangolása
- fokozatosság, önállóság és intimitás biztosítása
- tisztasáigény felkeltése és fejlesztése (test, ruházat)
tételek megteremtése
- egészségének megőrzéshez, jó közérzethez, egészséges életmód kialakulásához, fel
- a gyermek növekedésének, fejlődésének, szükségleteinek kielégítése
- alapvető higiéniai temnivalókra való szoktatás

Feladataink:

- az egészség (testi, szellemi, szociális) jólét állapotának megteremtése
- egészségvédő teljesítőképesség fejlesztése, az egészséges életvitel iránti igény alakítása, egészséges életmód választása, az egészséget károsító magatartások visszaszortása

Céljaink:

III.1.6.1. Szomatikus (testi)

Az egészségvédő életmód alakítása, az óvoda egészségvédő és egészségfejlesztési programja. Az egészségvédő életmódra történő felkészítés szempontjából ebben az életszakaszban megszerzett ismeretek, készségek és szokások a későbbi egészségi magatartást jelentősen befolyásolják. Az óvodánkban folyó egészségvédő életmódra nevelés három fő területen folyik:

megteremtése

III.1.6. A testi-lelki egészségvédelem és szociális kapcsolatok harmóniájának

- Ismeretszerzés: Ismeretnyújtó előadások, beszélgetések téma-specifikus szakemberek bevonásával akár a szülők részére is
- Csoportlétre, szervezeti és társadalmi létre való képesség megalapozása és fejlesztése a gyermekünk életkorához illeszkező helyzetek során – törekszünk a realis ön – és társértékelés övodai életre jellemző helyzetek során –

Feladataink:

- Jól kommunikáló, érzelmeiket kifejezni tudó gyermekek nevelése, akik magatartásukban, viselkedésükben is tartani tudják az emberi normák kereteit.
- Elémi, hogy gyermekükben kialakuljon a kötődés, melynek gazdagsga, erje és minősége meghatározza a szociális életminőséget, a szociális viselkedést, és a személyiség szociális fejlődését.

Céljaink:

III.1.6.3. Szociálhigiénés (szoros kölcsönhatásban állnak egymással)

- Szabad játék prioritása.
- Mindennapos mesehallgatás.
- Személyiségformáló-közösségépítő játékok.
- Stressz hatások kompenzációja, konfliktuskezelési módszerek
- A gyermek igényéhez, szükségletéhez, érdeklődéséhez igazított tevékenységrepertóár biztosítása (flow)
- Pozitív megerősítés, pozitív énkép, önkontroll támogatása.
- Fejődésközpontú, érest, tempót figyelembe vevő szabad játék biztosítása.

Feladataink:

- Kellemes közérzetet teremteni ahhoz, hogy a gyermek teljes személyisége harmonikusan fejlődhessen.
- Erzelmi, hangulati egyensúlyt fenntartani, hogy a gyermekek optimális szinten és intenzitással végzhessék tevékenységeiket, és ebben önmegvalósításukat is átéljék.

Céljaink:

III.1.6.2. Pszichohigiénés (lelki)

- Szükséges képességek megléte.
- Az iskolába lépéshez szükséges kommunikáció, kreativitás és kooperáció és a tanulásához
- Egyéni és csoportnormáknak való megfelelés igénye
- Mindennapos mozgás, korszerű táplálkozás igényének szokássá válása
- döntéshozatal
- Onismeretnek függvényében szükségleteinek, igényeinek megfelelő önálló
- Céltirányos, magabiztos közlekedés az óvodában
- Az öltözködés és az időjárás összefüggéseinek felismerése
- eszközök)
- A tevékenységhez szükséges eszközök megfelelő használata (evőeszközök, tisztálkodási
- Testarányok megvaltozása, fogváltás megkezdődése
- Szándékos irányítása (táplálkozás, tisztálkodás, öltözködés, mosdó használat)
- Személyes szükségleteinek kielégítésében önálló, testi szükségleteinek kielégítésének

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

- Az együttlét, szokások normáihoz igazodó nyelvi formulák alkalmazása.
- nyelv elsajátíttatása
- Az etnikai és bevándorlók anyanyelvének tiszteltben tartása és a magyar
- kommunikáció
- A gyermek biológiai-pszichológiai fejlettségének megfelelő szintű

Fzen belül, anyanyelvi fejlesztési lehetőség:

- Közvetlen környezet esztétikumának megteremtése és ápolása
- Fenntarthatóságra nevelés.
- Környezeti higiénia – környezetvédelem, környezetudatos magatartás formálása, során.
- az együttműködés, a vezetés és a versenyes képességeinek megalapozása és fejlesztése a megapasztalásával, valamint a mozgásos és a különböző versenyjátékok gyakorlása
- segítő együttműködés rendszeres alkalmazásával, a segítő nevelői magatartás

III.2. Érzelmi és erkölcsi, esztétikai nevelés és a szocializáció biztosítása.

A szocializáció folyamatában kiemelt jelentőségű, hogy a gyermek érzeze otthon magát a közösségben, ugyanakkor legyen individuum.

A közösségi normák és szabályok megalapozása a nevelőmunka kulcskérdése. Az erkölcsiség az egymásra figyelésben, az együttműködésben, és a segítségadásban nyilvánul meg. A személyiségfejlődésben a 3-7 éves életszakasz kiemelt jelentőségű. Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartás **érzelmi vezéreltsége**. A személyiség, az "én" kialakulásának segítése során alapfeltételként a szűkebb és tágabb társadalmi környezettel való optimális kapcsolatot tekintjük, és ebben a család szerepét meghatározónak tartjuk. A **befogadás egyéni igényekhez igazított** gyakorlatának (anyás-apás beszoktatás) köszönhetően a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érik. Az óvoda valamilyen alkalmazottját **pozitív attitűd** és érzelmi töltés jellemzi gyermekekkel, egymással, valamint a szülőkkel való kapcsolat kialakításában és gyakorlatában, mely gyakorlat **mintaként szolgál** a gyermek-gyermek kapcsolatok alakulására is. A gyermek szocializációja a családban kezdődik, az óvoda általában az első olyan közeg a gyermek számára, ahol sokféle ember - óvodai alkalmazottak, csoporttársak - között kell megtalálnia a helyét, elfogadati magát. Az óvodába való **beilleszkedés hosszú folyamat**, fontos, hogy ebben az időszakban a gyermeket szerető gondoskodás vegye körül. Az óvodába lépő gyermek természetes igénye, hogy **biztonságban érzeze magát, és hogy játshasson.**

A szocializáció szempontjából különös jelentőségű a **közös élményekre épülő tevékenységek** gyakorlása. Az óvodai élet szervezése segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak, szociális képességeinek és készségeinek, attitűdjeinek, azaz kompetenciáinak (mint pl.: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmeesség, közös értékek óvása) és akaratának (ezen belül: önállóságának, öntudatának, kitartásának, feladat tudatának, szabálytudatának) fejlődését, a **szokás-, és normarendszer megalapozását.**

A **kiemelt figyelmet igénylő** gyermekek esetében szükség szerint különösen **jelentős az óvoda együttműködő szerepe** az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező **szakemberekkel.**

Céljaink:

Az érzelmi és erkölcsi, esztétikai nevelés és szocializáció biztosítása terén:

- gondoskodni arról, hogy gyermekeink érzelmi biztonságban, szeretetben, megértést közvetítő, elfogadást sugárzó nevelési légkörben éljék óvodai éveiket
- érzelmben gazdag óvodai élet során a gondoskodás, a felelősségvállalás igényének megalapozása
- alakuljon ki óvodásaink erkölcsi és szociális érzékenysége és önkifejező, „én érvényesítő” törekvéseiket képesek legyenek a csoport érdekekkel szinkronban megvalósítani, a különbözőségeket elfogadni, tisztelni.
- a gyermekek tulajdonságainak és képességeinek kibontakoztatása az óvodai közösségben az egyéni fejlődési ütem figyelembe vételével és a szép iránti fogékonyság felébresztésével.
- elérni, hogy gyermekeink kötődjenek szülőföldünkhöz, tiszteljék szüleiket, társaikat környező világunkat

Feladataink:

- a szocializáció elősegítése a gyermek-gyermek, gyermek-gyermek-felnőtt pozitív töltésű érzelmi kapcsolat elősegítésével, a szociális érzékenység, a megfelelő önértékelési, önérvényesítési, kapcsolatteremtési képességek fejlesztésével, az együttélés, együttműködés szokásainak kialakításával, önmaguk és mások szeretetére nevelés
- Óvodába lépéskor a szülő által kitöltött a gyermek „anamnesztikus lapjának” megismerése, melyet felhasználunk a későbbi fejlesztési munka során
- Az óvodába lépéskor jelentkező nehéz elválast megkönnyíti az elfogadás, figyelem, biztatás, az odafordulás módszereivel, lépcsőzetes óvodakezddéssel
- A kialakítandó szokásoknak megfelelően végezzék a tevékenységeket, sok-sok batoritással, szeretettel, megértéssel és tapintattal.
- A „szülő” beszoktatás lehetőségének kihasználásáról a szülő és óvónő közösen dönt, a gyermek érdekeit szem előtt tartva;
- elősegítjük a gyermek szociális érzékenységeinek fejlődését, én-tudatának alakulását, teret engedünk önkifejező törekvéseinek
- a családi szocializáció mellett kiegészítő szerep vállalása

- a szülőkkel való folyamatos együttműködés a közös értékrend kialakítása érdekében
- az óvodapedagógus feladata az erkölcsi nevelés alapját képező szokásrend megtervezése.
- a különleges gondozást igénylő gyermekek esetében segítjük a részvételt a közös játékban, a közösséghez való beilleszkedést és alkalmazkodást, a viselkedési formák megtanulását és gyakorlását, a közösség előtti szereplést - különösen fontos az akaratérő, az együttműködés képességének, az alkalmazkodás képességének erősítése
- a gyermek érzelmein keresztül a **környező világ** esztétikájának, **értékeinek**, kultúrájának megismerése, az abban megmutatkozó jó, szép, megbecsülésére való **érzékenyítés**.
- Biztosítjuk a nyugodt, elmény gazdag, beszélő környezetet, harmonikus személységfejlesztést, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével a cselekvő tapasztalás elményét.
- A közös elményeken alapuló tevékenységekkel kívánjuk fejleszteni erkölcsi tulajdonságaikat, úgy, mint a segítőkészséget, önzetlenséget, figyelmességet, együttérzésüket, kitartásukat, és akaratukat: ezen belül önállóságot, önfejlésüket, feladattudatukat és szabálytudatukat.
- A gyermekket elfogadni olyannak, amilyen, próbálkozásainak, a sikerek, kudarcok átélésének teret engedni oly módon, hogy a gyermek mindenkor érezze, biztosan számíthat megértésünkre, segítségünkre
- Szeretlet, megértést, elfogadást közvetítünk, érzelmi támaszt, biztonságos személys kapcsolatokkal alakítunk ki. Az óvodapedagógus-gyermek, dajka-gyermek kapcsolatában a pozitív érzelmi töltést erősítjük.
- Elősegítjük a szociális érzelmeik, az együttműködésre való nyitottság, segítőkészség, önzetlenség és a kommunikáció sokszínűségének fejlődését.
- A nehezen szocializálható, lassan fejlődő gyermekek esetében, akik alacsonyabb fejlettségi szinten állnak, érzékszervi, értelmi téren hátrányos helyzetűek, netán halmozottan hátrányos helyzetben vannak, a megfelelő szakember közreműködését szorgalmazzuk a családi együttműködés lehetőségét kiaknázva.
- A gyermekek esztétikai érzelmeit a belső-külső óvodai környezet esztétikájának megteremtésével, a természeti, emberi alkotások elményeivel formáljuk.
- Biztosítjuk a barátságos, otthonos életteret, melyet mi, óvónők alakítunk ki, alkalmaknak megfelelően, esztétikusan díszítünk.
- Lehetőséget adunk ahhoz, hogy - meghatározott céllal -, a gyermekeink otthonosan mozognak épületen belül.

- Az óvodai élet változatos tevékenységeiben elményeket, tapasztalatokat nyújtunk, segítve az intellektuális érzelmek, a problémamegoldás, az életviteli-, magatartási-, cselekvési szokások fejlődését.
- Óvodánkban a szocializációt nem csak a csoporton belüli elmények, tapasztalatok erősítik, hanem intézményi szintű közös hagyományok, rendezvények is.
- Elősegítjük az egymás iránti szociális érzékenységet és türelmet, azt az érzést, hogy jó másoknak adni, segíteni, és segítséget kérni, elfogadni.
- Elősegítjük az emberi kapcsolatokban való tájékozódás fejlődését, baráti kapcsolatok kialakulását. Utánzásra, az együttműködésben alkalmazkodásra készítünk, segítjük a szocializáció egyre magasabb szintjének kialakulását.
- A gyermeknek kötődési hálójának megismerése, és szükség szerint segítség nyújtása az arra rászoruló gyermekeknek. Segítségnyújtás ahhoz, hogy a gyermeknek képesek legyenek új kapcsolatok kiépítésére, kapcsolatrendszerük gazdagítására
- A közvetlen és közvetett szociális kommunikációs képességek fejlesztése (beszélgetés, vita, színházi előadás, képskönyv nézegetés stb.)
- Esszerű kereteket adó szokás - szabályrendszer kialakításával fokozzuk a gyermekek biztonságérzetét és megteremtjük az őket nevelők közötti összehangolt, egyező nevelő hatások érvényesülését. Tudjuk, hogy minden gyermek önálló személység és céljai megvalósításához igényli a felnőtt támogatását. A legfontosabb feltétel az érzelmi kapcsolat megteremtése. Óvodába lépéstől törekedünk a gyermekszerező, nyugodt légkör kialakítására.
- A tartalmiségában napirendkövető szokások rendszerének kialakításában a gyermekek ismeretére alapozunk, arra törekszünk, hogy a szokások pozitív érzelmet váltssanak ki. A túl sok tiltás passzívvá teszi a gyermeket, a korlátlanúság pedig indulatokat gerjeszt. Óvodánkban a gyermek az érzelmei uralkodnak, ezért ingerlékeny, érzelmei változékonyság, gyenge tolerancia jellemzi őket.
- A fejlesztés során ezért:
 - megnevezzzük az érzelmeiket;
 - értékkeljük, dicsérjük a gyermekeket;
 - elmondjuk, hogyan lehet kifejezni nemetszést verekedés helyett;
 - sikerrelenség esetén segítünk;
 - meghallgatjuk figyelmesen a gyermekeket;
 - együttérzésünket kifejezzük;
 - megbeszéljük, mit tehet a tiltás helyett;

- Szüleiről leválik és bizik a vele foglalkozó felnőttekben, akikkel beszélgetéseket kezdeményez
- Feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükségesség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg;

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

- köszönési formák
- megszólítás helyzetei
- a kérdés, különböző udvariasági szokások formái és helyzetei
- a társakhoz való viszony, az alkalmazkodás, felnőttekhez való viszony
- tevékenységekhez való viszony
- együttes játékhelyzetek

A közösségi magatartási formák, szokások:

- családi és óvodai napirend
- napi, heti és éves programok
- nemzeti, a család, és a közösség saját ünnepei

A közösségi élet szabályai:

- Minden gyermeknél örülünk kis előrelépésének. Erősítjük az önbizalmát, a bátorságát, a kitartását, támogatjuk önállóuló törekvéseit.
- Az esztétikus környezetet hat a gyermeki magatartásra. A személyek viselkedése, izlése tükröződik a gyermek magatartásában. Éppen ezért törekszünk a harmónia és a rend, az egyszerűség és tisztaság megteremtésére, mely az esztétikai izlés kifejlődését mozdítja elő.
- Az esztétikai nevelés komplex és mégis egyedi folyamatában az egész személyiségünk fejlődik. Alakul az alkotásvágyuk, az önálló alakító-alkotó képességük, a nyitottságuk, fogékonyságuk a művészetek iránt.
- Az esztétikai nevelés komplex és mégis egyedi folyamatában az egész személyiségünk tehetség gondozást egyaránt.
- Az egyéni, differenciált nevelés valamennyi óvónő felelőssége és kötelessége, magába foglalja a hátrányos/veszélyeztetett gyermekek speciális gondozását és a
- a teljesíthetetlen helyett alternatívákat kínálnak
- elismerjük a kívánságait, de megfogalmazzuk a korlátokat;

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Az anyanyelvi nevelés **áthatja az óvodai nevelést**, tartalma a nevelés eszközeinek és a gyermeki tevékenységi forma keretében megvalósuló feladatunk.

A mese, vers tevékenység az alkotásokon keresztül gazdag tapasztalatokhoz juttatja a gyermeket a világról, természetéről, az emberi létéről, érzelmekről, a valósághoz való viszonyulásáról. Az anyanyelvi nevelés az egész napot átható valamennyi tevékenységben jelenlevő feladat.

III.3. Anyanyelvi - értelmi fejlesztés és nevelés

- Szívesen és örömmel jár óvodába
 - Érintkezési formáira jellemző az udvarias, tisztelettudó magatartás, beszéd, segítőkészség különbözőt
 - Az igazmondást és a hamisít, a jót és rosszat saját viselkedésében meg tudja
 - Problémáit, konfliktusait kompromisszummal rendezi önállóan is alkalmaznak.
 - Képesek egymásnak segíteni, együttműködni, konfliktus-megoldási módokat ismernek,
 - A tevékenységnek megfelelő helyes magatartás válik jellemzővé.
 - Szívesen mesélnek, szabadon kifejezik magukat, képesek elmondanak
 - A következő szakaszba (kísiskolás korba) való át lépés belső pszichikus feltételeinek beépülése jellemzi őket.
 - Empátia, együttérzés, tolerancia, szeretet, egymás iránti érdeklődés magatartásba való szavakban, tettekben hozzák nyilvánosságra.
 - Ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez, a felnőttekhez, ezt érzelmekben,
 - Késletmi tudja szükségletei kielégítését
 - Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni
- tevékenységet
- kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfelegyelésének alakulása biztosítja ezt a

Az óvodai életben az anyanyelv fejlesztésének három alaphelyzete van

- spontán helyzetekben és tevékenységekben
- az irrodalmi nevelés során
- az óvodapedagógus által kezdeményezett egyéb helyzetekben

Céltaink:

Az anyanyelvi – értelmi fejlesztés és nevelés terein:

- Ebben tartani a gyermekek intellektuális érdeklődését, ráébreszteni őket az öröme, melyet a sikeres szellemi tevékenység okoz.
- Olyan gyermekek nevelése, akik szabad önkifejezésre képesek.
- A gyermek természetes kíváncsiságára, megismerési akaró aktivitására építve, sokszínű élmény- és tapasztalatszerzéssel a természeti - emberi - tárgyi környezetet iránti nyitottságot, érdeklődést kívánjuk elérni.
- Az egyén és társadalom számára fontos kommunikációs normák elsajátításának kialakítása.
- Az alkalmazkodóképesség, szabályok betartása, értelmi és nyelvi képességek fejlődésének fokozása, a kitartásra és a figyelemre való nevelés.

Feladataink:

- az anyanyelv ismeretere, szeretetere nevelés, a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, fokozása, a gyermek meghallgatása, a gyermek kérdések támogatása,
- a gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébrentartása és kielégítése,
- a gyerekek már meglévő anyanyelvi képességeinek differenciáit, egyénre szabott fejlesztése,
- a beszéd és a kommunikáció fejlesztése, és az anyanyelvi nevelés során különböző funkciók fejlesztése: a hangok, hangzók tiszta ejtése összefüggő beszéd, aktív és passzív szókincs, beszédészlelés és értés.

- a megismerés képességeinek fejlesztése, mint a megfigyelés, a kódolás képessége, a kísérletezés, elemzés és érvelés
- **közli és befogadó** szerepeket gyakorolni a gyermekekkel a hétköznapi helyzetekben.
- megteremteni a **nem verbális kommunikáció** és szóhasználat egyességét.

- a **beszéd, a kommunikáció fejlesztése**, melynek alapvető funkciója a kivitelező tevékenység, a megismerés, a gondolkodás és a tanulás szolgálata

- a **gondolkodás bonyolult képességrendszerének fejlesztése**, mint a viszonyítás, az

- **a tanulási képesség fejlesztése** az értelmi képességek fejlesztésével: a tapasztalati és értelmező, valamint az önálló és szociális tanulási módok során
- az ismeretnyújtáson kívüli az esetleges nyelvi hátrányok csökkentése
- a kommunikációs készség fejlesztése a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartásával a szervezett és kötetlen, spontán, változatos tevékenységeken keresztül, megírt beszélgetések lehetőségének megteremtésével.

Az értelmi nevelés további feladatai:

- a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak bővítése, feldolgozása, értelmi képességei fejlesztésének elősegítése (érzékelés, észlelés, emlékezet, képzelet, figyelem, gondolkodás)
- Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása
- a környező világ megismerése során a szervezett és spontán tevékenységek lehetőségét adnak a szemlélet formálására, a természethez való pozitív viszony megteremtésére, a környezettudatos viselkedéssel kapcsolatos szabályok elsajátítása.
- A világ mennyiségi és térbeli viszonyainak felfedeztetésével a valóságban észlelésre, információk befogadására, megőrzésére, felidézésére, lehetőségteremténi
- A mozgásos tevékenységek szervezése, melynek során rögződnek a térbeli irányok, viszonyfoglalások, a mozgásos emlékezet.
- Tevékenységeinket szökincsbóvító beszéddel kísérjük, elősegítjük a szóbeli közlések követésének, megértésének fejlődését, serkenjük a gondolkodást.
- A nevelési folyamatokban oldott beszédlegrégebbi alakítunk, példamutató beszédviselkedést valósítunk meg:

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén:

A gyermek cselekvései közben megismeri testrészeit, érzékszerveit, a használt eszközök, tárgyak, mozgások, mozdulatok, az ételféleségek ízének, színének, nevét.

A fogalmak jelentést kapnak a konkrét tevékenységekben, a fejlődés során a gyermek képessé válik a megismert szavakat más helyzetekben is alkalmazni.

- Eltérő helyzetekhez tartozó egyszerű feladatokat megért.
- Vallalt feladatokat kitartóan végzi.
- Választékos szökincsel árnymaliban fejezi ki magát, játszik anyanyelvi játékokat.

- Előlethez kapcsolódó eseményeket sorrendiségben pontosan elmond.
- Tevékenységei összetűggesire figyelmét könnyen összpontosítja.
- Legalább 20 perc szándékos figyelmre képes.
- Ismereteit szándékosan, kérsre felidéri.
- Problémahelyzetet megfogalmaz, cselekvés útján képes megoldani.
- Eszleés, érzelés egyre pontosabb, valóságához közelíti.
- Nő a figyelm tartama, megjelénik a szándékosság.
- Emlékezetében egyre több a felidérés.
- Kialakulóban a fogalmi gondolkodás.
- Ismereteit kreatívan alkalmazza.
- Érthetően, folyamatosan beszél.
- nyelvtani szabályoknak megfelő, érzelmekre ható, megértést segítő, hiteles, beszédritmusa életkorhoz igazodó,
- beszédallama a mondanivaló jellegéhez alkalmazkodó,
- szóhasználatában, mondatalkotásában egyszerű, mégis változatos.
- Gondolatait életkorának megfelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni.
- Minden szófajt használ.
- Különbözö mondat szerkezeteket, mondatfajákat alkot.
- Tiszán ejti a magán- és mássalhangzókat (a fogalattással is összfűgö nagy egyéni elterések lehetőségek).
- Végig tudja hallgatóni és megérti mások beszédét.

IV. A tevékenységek kerete – Természetóvás és hagyományörzés

IV.1. A környezeti tudatos magatartás kialakítása

Céljainkat, feladatainkat, tevékenységünket a környezeti tudatos magatartás alakítása terén

meghatározzák a Zöld Óvoda hálózat kritériumai, mivel mindhárom óvodánk rendelkezik Zöld

Óvoda címmel.

Céljaink:

- Környezeti tudatos, környezetre figyelő magatartásformák és szokások kialakítása: a szűkebb és tágabb környezet kulturális és természeti értékeinek megismertetése, megszerettetése és annak megővéására való nevelés biztonságérzetük, kötődésük erősítése érdekében
- A velünk élő természet védelme, annak győgyítő ereje, a környezetvédelem igényének kialakítása, mely elősegíti a fenntarthatóság érdekében végzendő szemléletek és tevékenységek, elsajátítását.
- A társadalmi igények változásához igazodó, a gyermek életkorának megfelelő természeti, - emberi, és tárgyi környezetből szerzett tapasztalatok, melyek birtokában biztonságosan igazodnak el az őket körülvevő világban
- Olyan szokások, szokásrendszer, viselkedési formák megalapozása, melyek a környezettel való harmonikus együttéléshez szükségesek és a családok környezeti tudatos életviteléhez hozzájárulnak

Feladataink:

- A különböző képességfejlesztő tevékenységek során a környezettel, természettel kapcsolatos tartalmak feldolgozása
- Környezeti tudatos életmód eleminek szocializációja: a szelektív hulladékgyűjtés következetes megvalósítása, természetbarát termékek használatára való ösztönzés, természeti környezet védelme, lakó- és óvoda környezet közös megővése, újrahasznosítás a mindennapok során
- Közlekedés szabályainak megismertetése, gyakorlása szervezett élethelyzetekben
- A különböző egészségkárosító szerek egészségi kockázatainak tudatosítása
- Személyes higiéné elsajátítása
- Az egészséget befolyásoló környezeti tényezők felismeretése

Az ünnepek, hagyományok jelentős események óvodánk életében, a közösségi – érzelmi nevelésért tartalmas részei. A közös élmény erősíti az összetartozás érzését. A hagyományok közel hozzák a tagok és szűkebb környezetet eseményeit a gyerekekhez. Az ünnepek kiemelkednek óvodánk mindennapjaiból, **szébbé teszik életünket** a vidám hangulattal, felszabadult együttlétek. A hétköznapiakon rendszeresen ismétlődő tevékenységeket hagyományává való ünnepek – jelles napok – gazdagíthatják, melyeket az évek során szerzett pozitív élmények alakítanak ki. Távolat jelenti a gyerekek számára ezekre az alkalmakra való közös tervezés, készülődés, örömmel teli várakozás. Ünnepeinket a természethez, a népi hagyományokhoz, *jelles napokhoz kapcsolódó alkalmakhoz igazítottuk*: melyeket a felnőtt közösség játékaival, szereplésével is színesítjük („alakoskodás”, néptánc, népdal, ének).

IV.2. A jelles zöld napok, ünnepek, népszokások és néphagyományok

- A baleset megelőzést szolgáló utasításokat betartják.
 - A pihenés, alvás szokásait, szabályait betartják.
 - mindenütt rendet tartani. Úgyelnek saját külsejükre, az esztétikus megjelenésre.
 - Ruhájukat esztétikusan összehajtva a polcokra helyezik. A környezetükben igyekeznek
 - Teljesen önállóan öltözködni, a ruhájukat ki- begombolyják, cipőjüket betűzik, bekötik. étkeznek.
 - Készégszinten használják a kanalat, a villát és a kést. Esztétikusan terítnek, higiénikusan
 - Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, önállóan töltenek vizet a kancsóból. használják köhögéssnél, tüsszentésnél egyaránt.
 - A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyére teszik azokat. Zsebkeendőjüket önállóan
 - A tisztálkodási szokásoknak megfelelően, önállóan tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek.
 - önkiszolgálást.
 - Testi szükségleteiket jelzik, képesek szándékosan irányítani, teljes önállósággal végzik az
- A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- Anyag- és energiatartékos óvodai tevékenység és a pedagógusok példamutatása
- Csoportszoba, folyosók, mellékhelyiségek, udvar tisztasága
- Az óvodán kívüli ismeretterjesztés lehetőségeinek kihasználása

- Alapvetőnek tekintjük a múlt értékeinek továbbélését, a néphagyományörzést, a népi kultúra ápolását.
 - A népszokások eredetének, lényegének, hiedelemvilágának, jelképeinek, valamint a népi játékok, népmesék, népdalok és kézművesség közvetítésében tovább éltejük a népi kultúrát oly módon, hogy a gyermek megtalálja benne a szépséget, örömet, és követendőket. Mindez elősegíti a haza megismerését, a hazaszerepre nevelést, a nemzeti értékeinkhez való pozitív érzelmi viszony kialakítását.
- Feladataink:*
- Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek maguk is aktívan részt vegyenek az ünnepi előkészületekben, szervezésben
- gyűjtőmunka: kirándulásokon,
 - a család bevonásával otthonról hozott tárgyak
 - az óvodapedagógusok részéről zenei és irodalmi anyag gyűjtése
 - „magyatakartás”
 - az óvoda helyiségeinek díszítése
 - Az óvodában, mint alapozó intézményben a gyermekek szerezzenek élményeket, tapasztalatokat a népszokások, ünnepek, zöld jeles napok megismerésében.
 - A szűkebb környezetben és természetben való sétákkal, kirándulásokkal járulunk hozzá a természeti környezet megszeretetéséhez.
 - A közös élményekkel segítjük a környezetükhöz való kötődést és természetvédelmező magatartás kialakulását.
 - A magyar népköltészet, mesék, szövegek, találos kérdések, énekes játékok, népdalok közvetítésével, hangszerek bemutatásával erősítjük magyarságtudatukat.
 - Beiktatunk tárgykészítő tevékenységeket / fonás, agyagozás, szövés, mézes készítés, hulladékhasznosítás/, melyben kreatív alkotással vehetnek részt.
 - Működtejük az évkör szerinti élmény, játékok, ünnepek szokásait.

Tartalmi vonatkozás:

A néphagyományok és népszokások óvodánkban ápolása folyamatosan jelenleg, a gyermekek tevékenységbe építetten valósítjuk meg.

Minden jeles napot egy hosszabb előkészület vezet be, amelyben a gyermekek koruknak és érdeklődésüknek megfelelő tevékenységekkel aktívan vesznek részt. Hagyjuk, hogy a cselekvés, meg tapasztalás örömeinek gazdagító hatása érvényesüljön.

Az **előkészítő szakasz** karakteres elemei lehetnek: gyűjtögetés, tárgy/jelmezkesztés, dekorálás, múzeumlátogatás, énekek, mondókák, versek, mesék, népzene hallgatása.

Az **ünnepek, jeles nap** különbözőzik a hétköznapiaktól öltözködésben, élményben, napirendben.

Az **élményfeldolgozás**a történhet mese és énekes játékkal, verseléssel és manuális alkotó tevékenységgel.

Jeles zöld napok:

Közös mindhárom épületünkben

Jeles zöld napok	Tartalom
Allatok világnapja 10.04.	Megfigyeléseket végzünk, állatos játékokat szervezünk, kiállítást rendezünk.
Víz világnapja 03.22.	Vizes játékokat játszunk, kísérletezünk, gyűjtőmunkát végzünk.
Föld napja 04.22.	Gyermekmunkákból kiállítást rendezünk, földmunkálatokat végzünk, kertületi rendezvényeken veszünk részt.
Madarak és fák napja 05.10.	Megfigyeljük a környezetünkben élő madarakat, fákat. Játékos tevékenységeket szervezünk.

Sasadi Óvoda Székely

Jeles zöld napok	Tartalom
Takarítási világnap 09.20.	Óvodánk környékének rendbentételével felhívjuk a gyermekek figyelmét az egészséges és tiszta környezet fontosságára.
Autómentes nap (tavasz)	Autómentes közlekedés népszerűsítése

Test-Vesz Ovoda telephely

Jelen zöldségek	Tartalom
Takarítási világnap 09.20. Ovodánk környékének rendbetételével felhívjuk a gyermekek figyelmét az egészség és tiszta környezet fontosságára.	
Autómentes nap (összes tavasz)	Az ovoda környéken rendezett kerékpározással ünnepeljük.

Az ovodai élet hagyományos ünnepei:

Közös mindhárom épületben

Ovodai élet hagyományos ünnepei	Tartalom
Születésnap megünneplése	Az ünnepekre irányítva a gyermekek figyelmét, annak az átélést segítjük, hogy jó törődni társainkkal.
Március 15	óvodai szintű megemlékezés
Anyák napja	Saját készítésű ajándékkal kedveskedünk, melyet köszöntő keretben adunk át.
Bizárok	Szülőkkel közös jó hangulatú program zárja az óvodai évet.
Gyermeknap	Közös élményről gondoskodunk, meglepetéssel kedveskedünk.

Test-Vesz Ovoda telephely

Ovodai élet hagyományos ünnepei	Tartalom
Legszébb mesék napja	Bábelőadások
04.11.	dramatikus előadások szervezése
06.04.	Nemzeti összetartozás napja
	A Földünkön élő magyar emberek összetartozásának ünnepén mozgásos és értelemfejlesztő játékokkal ünnepeljük ezt a napot.

Törsvár Utcai Óvoda telephely

Óvodai élet	
hagyományos ünnepei	Népmese napja 09.30. Október 23.
	Zászlót készítenek, évszakhöz kapcsolódó verssel és dallal készülnek.
Tartalom	Ünnepi hangversenyek Évszakhöz, ünnephez kapcsolódóan az óvónők énekes és hangszeres játékkal készülnek.

Népszokások, jeles napok:

Közös mindhárrom épületben

Népszokás, jeles nap	Tartalom
Szüret	Őszi terményeket gyűjtünk, alkotásokat készítenek, szüreti játékokat játszunk, táncolunk.
Adventi készülődés	Karácsonyvárás kapcsán koszorút, díszeket készítenek.
Mikulás	Dallal, verssel készülnek, várjuk a Mikulást, aki meglepetést hoz.
Karácsony	Ünnepi dalok, versek mesék hangzanak el, közösen ünnepelünk, népszokásokat eleventünk fel.
Farsang	Zene, tánc, állatalakoskodás jelmezes vonulás, vidám versenyzések teszi emlékeztetessé.
Húsvét	Felelevenítjük a kapcsolódó népszokásokat, a gyermekek a kertben keresik a hímes tojásokat.

Sasadi Óvoda Székely

Népszokás, jeles nap	Tartalom
Márton nap	Lámpáskészítés és felvonulás
Luca nap	Búzautítás.

Tesz-Vesz Óvoda telephely

Népszokás, jeles nap	Tartalom
Márton nap	Lámpás készítés, felvonulás, népi játékok játszása.
Luca nap	Búzauttérés.

Törsvár Utcai Óvoda telephely

Népszokás, jeles nap	Tartalom
Mihály nap	Vásár rendezése. / Alma, percc, mézes, trombita, természetes anyagból készült vásártá várja, hogy elkeljen a forgatagban./
Újévi köszöntő	Jókívánások közvetítése, mondókával, verssel, énekkel.
Gergely járás	Iskolába hívogató népszokást elevenitene fel az óvónők diáknak öltözve.

Iskolások népszokás bemutatói az óvodai népszokások kiegészítéseként, óvoda iskola kapcsolat programjaként: Luca nap, Vizkereszt, Balázsolás, Pünkösdölő.

Ezen belül anyanyelvi fejlesztés lehetőségei:

- A kapcsolódó kifejezések, fogalmak megismertése.
- A régi ízes szavak használatával a szókincs gazdagítása.
- Az élmények kapcsán a tapasztalások szavakba öntésének gyakorlása, hangos megnyilatkozás támogatásával a beszéd vállalásának elősegítése.

- Játékos témazulátokat, témazulátokat ismer, alkalmaz.
 - Dallamot, ritmust, mozgást rögzítőz.
 - Szívesen dramatizál, bábozik, az ismert mondókák, versek és motívumok felhasználásával: mesélés, népi színjátás.
 - Beszédhellyezeteknek megfelelően szófajokat, mondatfajákat, különböző mondat szerkezeteket alkalmazkodnak.
 - Játékoszövegek, babok, diszletek, különböző használati eszközök készítésével a vizuális látás és érzékelés fejlődése.
 - A közös tevékenységekben a gyerekek aktívan vesznek részt, a kialakult szokások a gyerekek igényévé válnak.
 - Elfogadják az adott tevékenység által megkívánt magatartási formákat (*leányok-legények szokásai*) szituációtól függően elfogadják az alá, fölé és mellrendeltségi helyzeteket.
 - Segítést nyújtanak egymásnak, ha szükséges, önállóan is keresik a segítségnyújtás formáit
 - Tisztelettel viselkednek a felnőttekkel, az óvoda dolgozóival, vigyáznak munkájuk eredményeire
 - Erdéklődnek egymás iránt, figyelnek egymásra, türelmesen meghallgatják egymást és az óvodapedagógust, *az alapvető meta-kommunikációs jelzéseket felfogja, alkalmazza*
 - Tudják, hogy egy összetartozó közösség tagjai, örüljenek a közösen elért sikereknek
 - Tisztaban vannak az alapvető udvariassági szokásokkal és alkalmazza azokat (közönés, kérés, stb.).
 - Alkalmazkodnak és fogadják el az alapvető szabályokat, korlátokat, késlelteti tudják szükségleteiket, kialakul feladat tudatuk, feladat tartásuk szintje megfelelő
 - Kialakul egészséges „én-tudatuk”, tolerálják egymás különbözőségét, akaratukat alá tudják rendelni mások akaratának
 - Erdéklődést mutatnak az iskola iránt
- Az ünnepek és hagyományok személynépszerűsítő hatásai*

- Pozitív kompetenciaterzet megszerzése / tudom, akarom, meg tudom csinálni /. A játsszás személyiség fejlődésének biztosítása.
- Jót és jól játsszani, elemi biológiai-pszichológiai szükségletek kiéégítésével a komplex sokrétűbbé váljon.
- A gyermek egyéni vágyainak és ötleteinek kibontakoztatása, hogy tevékenysége minél

Célyaink:

átrendezhetik. a csoportsszoba játéktereit ötletük megvalósítása érdekében - ésszerű korlátózással - magatartásmodokat, a felnöttek által közvetített arititűdöket és érzelmekeket. A szabad játék idején másokkal való együttműködést, a kitarást. Itt élük át a szerepeket, a hozzájuk tartozó Ovodásaink a **játékban** és a játékon keresztűly gyakorolják a **nyelvet**, a **gondolkodást**, a tartjuk a szabad játék tiszteleben tartását.

szervezetebb játékos tanulást jelentik, tervszerűen előkészítettek és felajánlottak. Fontosnak szabad játék tevékenységeit, és az óvónő által felajánlott tevékenységeket, melyek a Pedagógiai Programunk teljes egészében a játéktevékenység köreire épül megkülönbözítve a **hatékony tanulást**.

öröm, jókedv és izgalom kíséri. Az önmagában is élményt jelentő játék **alapozza meg a** Ertelmezésük szerint a **játék a tanulás alapvető formája**. A spontán és aktív felfedező játékok

V.1. A Játék

V. A program tevékenységformái

- Képes egyszerű játékok, tárgyak, eszközök készítésére.
- Kreatívan használja a természetes anyagokat.
- Megismeri az ünnepek jelképeit, szokásait.
- Szívesen vesz részt a jeles napok és népszokások, ünnepek lebonyolításában.
- Értéktisztelő, együttműködő magatartásra töreksszik.

A fejlődés várható eredménye ovodáskor végén:

Feladataink:

- A játékhöz szükséges objektív és szubjektív feltételek biztosítása.
- Kedvező fejlődési légkör megteremtése.
- Biztosítjuk az egyenlő hozzáférést, próbáljuk a társadalmi egyenlőtlenségből fakadó különbözőségeket kompenzálni.

- A környezetből szerzett benyomások feldolgozásának biztosítása.
- A játéktípusok, azok tartalmának, minőségének gazdagítása, egyéni sajátosságok figyelembevételével, különös hangsúlyt helyezünk az alkotó játékok támogatására. - Megteremtjük annak lehetőségét, hogy a gyermek a tevékenységek pozitív megerősítésével örömet élményt tapasztalja.
- Biztosítunk olyan fejlesztő játékokat, melyek lehetővé teszik a pszichikus funkciók fejlesztését / erzkélel, észlelés, figyelem, emlékezet, gondolkodás, képzelet/.
- Lehetővé tesszük a kíváncsiságot keltő mobilizálható játékok és környezet kialakítását.

- Biztosítjuk a természetes anyagokat, melyekkel elősegítjük a gyermeki fantázia kibontakoztatását.
- Játék közben a beszédképesség fejlesztése és a gyermek neveltségi, fejlettségi szintjének megismerése.
- Figyelemmel kísérjük a társas kapcsolatok alakulását, segítjük azt.

Tartalmi vonatkozás:

A játékidő folyamatosságát rugalmas napirendünk biztosítja.

A játékok a kisgyermek belső szükségleteiből fakad, tevékenységi vágya, érdeklődése, és a külső hatások feldolgozása önkéntes és szabadon választható tevékenység, ezáltal a gyermek számára örömet okoz. A csoportokban rugalmas, szeretetteljes légkört alakítunk ki, csak **annyi szabályt** vezetünk be, **amennyi segíti** a gyermekek **alkotó játékokat**, ötleteik szabad áramlását, együttműködését.

A játékok folyamatában az **övodapedagógus jelenléte** biztosítja az elmélyült játékok kibontakozását. Szükség és igény szerint együtt játszik a gyermekekkel, **ösztönöz** **magatartásával** és feltételek megteremtésével segíti a gyermekek fejlődését. Az övönöz támogat, segít, enged, elfogad, nyitott, biztonszágot adó magatartást tanúsít, példamutatásával közvetíti a normákat és szabályokat, mellyel megteremti a gyermekek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit. A gyermekek nyugodt játéka esetén, játékokat követő magatartást tanúsít. Szükség esetén játékokat kezdeményez, kínál, modelli nyújt,

A **gyakorlójáték** feltételeként megfelelő mozgásteret, eszközöket, természetes anyagokat biztosítunk, mintát nyújtunk azok használatára.

A kisebbek jellemző játéktípusaiban az ismétlődéseket (kevergetés, öntözés, tépés, sarazás, játékos mozdulatok, halandzsza beszéd) batorítjuk.

- szabályjáték
- alkotó-, barkácsoló játék
- szimbolikus játékok
- építő, konstrukciós játék
- gyakorló játék

A gyermekket rászódoalkoztatjuk a számokra új dolgokra, kipróbáltatjuk az új mozdulatokat, tapasztalatokat szereznek, később ezeket felhasználják.

Életkorra jellemző játéktípusok:

Élményekben gazdag környezetet kínálunk a gyermeknek, mert környezetükből sok tapasztalatot szereznek, mellyel gazdagítják a játékokat. Ezeket újra és újra átélnek a játékban. Mindézeknek az élményeknek feszültségoldó hatásuk van, ezáltal megszabadulnak a kellemetlen élményektől. Az átélte helyzetben passzívok voltak, a játékban viszont cselekvők, számukra pozitív megoldást is leajtszhatnak.

A környezetből szerzett benyomások feldolgozásának biztosítása:

Fontosnak tartjuk a szabad játék túlsúlyának érvényesülését, a báb és dramatikus eszközök biztosítását. A szabad játék azt jelenti, hogy a gyermekek önként választanak, kezdeményeznek, játszanak. A játékok a gyermekek szemmagasságában, elérhető helyen vannak, azokat bármikor elvehetik, kreatívan felhasználhatják azokat. A mobil elemekkel a gyermekek is bármikor változtathatják a csoport berendezését. A gyermekek a játéktérrel alakíthatják, átrendezhetik, egy következő tevékenység előtt visszarendezhetik. Nagy teret biztosítunk a nagymozgásokhoz, a mozgásos helytől távolabb, nyugodtabb helyet az elmélyült alkotáshoz. A gyermekek feszélyezettség nélkül játszhatnak társaikkal, szabadon választják játékaikat, játszótársaikat.

javítottársaikként segíti azokat a gyermekeket, akik ötletszegények. Az óvónő segít szándékkal avatkozik be a játékba, ha a gyermekek durvák egymáshoz, vagy veszélyeztetik egymás épségét, játékat.

A nagyobbaknál a tartósság ezen a szinten játszó gyermek fejlődését segítjük. A gyermek e spontán játék során tapasztalatokat gyűjtenek a környezet tárgyi, anyagai tulajdonságáról, működéséről, fejlődik térben való mozgásuk, tájékozódásuk, nagy, és finommozgásuk, közönségek.

A **szerepjáték** széleskörű feltételeit biztosítjuk, így módon is motiválva a gyermekeket a szűkebb és tágabb környezetben spontán és közösen szerzett élmények, tapasztalatok játékban való újralésére.

A különböző játékhelyzetekben mintát nyújtunk kapcsolatteremtésre, konfliktuskezelési módokra, beszédviselkedésre, szerepformálásra, eszközhasználatra.

Törökszűnket arra, hogy minden gyermek szerepjátéka egyéni képességeinek legfejlettebb szinten bontakozzék ki.

A játék fejlődésével, a többféle szerepvállalás eredményeként fejlesztjük a gyermek belelő képességét, szerepnek megfelelő magatartását, beszédét. Képesek lesznek a közös játék elgondolására, a szerepek kiosztására, az ötletek egyeztetésére, az együttműködésre.

A bábózási-dramatizálás eszközeit, kellékeit, jelképeit biztosítjuk, ezek ösztönzik a gyermeki fantázia számyalását, elindítói lehetnek egy - egy szerepjátéknak, mesedramatizálásnak, bábos önkifejezésnek, spontán „mintha” játékoknak. A bábó, bábózási mesét felhasználjuk a **természetvédelem iránti érzelmeik** felkeltésére, az érdeklődés fokozására, az ismeretek átadása, szokások belsővé válása érdekében.

Az **építő, konstruáló, barkácsoló** tevékenységek eszköz, hely, idő feltételei biztosítása mellett mintát nyújtunk az eszközök használatára, bemutatjuk a technikai fogásokat, kialakítjuk azok biztonságos, balesetmentes szabályait.

A **szabály-, mozgásos-, érelemfejlesztő-játék** kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermekek fejlettségét. Egyszerű, a gyermek számára könnyen elsajátítható, ugyanakkor szellemi erőfeszítést, ügyességet igénylő játékokat válogatunk.

A szabályjátékokban a gyermek igyekszik a szabályokat betartani, azoknak megfelelően viselkedni. A rendszeres gyakorlás hatására maguk is képeseké válnak szabályokat létrehozni, játékokat kitalálni, az ismert játékokat önállóan eljátszani.

A szabályjátékban fejlődik a gyermek emlékezőte, figyelme, kombinációs készsége, számfogalma, közönségtudata, kitartása, eredményességre törekvése, szabálytudata.

A játék klasszikus tartalmát fejlesztjük népi játékokkal:

- népi játékszerek készítése pl. (rongybabák, csutkababa, tóklampás, játékok napraforgó - kukoricaszárból stb.)
- énekes - táncos játékok pl. (párcserélő, fogó-gyárapodó játékok, szembekeötösi stb.)

A munka a személyniségfejlesztés fontos eszköze, mely egy olyan célra irányuló, önkéntes - azaz örömmel és szívesen végzett *aktív* tevékenység, ami elősegíti a logikus- és a problémamegoldó gondolkodás kialakulását, a manuális készség fejlesztését és a munkához szükséges attitűdök és készségek és képességek kialakulását. (Pl.: kitartás, önállóság, felolvasás, cél tudatosítás) A tevékenység útján szerzett tapasztalatok bővíti a gyermeknek természeti és társadalmi környezetéről szerzett ismeretét, elősegíti a közösségi érzés kialakulását és mások munkájának megbecsülését.

V.2. Munka - munka jellegű tevékenységek

- A játékban a társas viselkedési normákat betartják. Képesek egyedül és csoportosan együtt játszani. Megjelenik a tolerancia, türelem, együttérzés a jó és rossz megkülönböztetése, képesek ok okozati összefüggéseket felismerni, szerepeket szétosztani a vállalt szimbolikus játékokban együttműködni.
- Kialakul az együttjátszás igénye, az egymáshoz és a szabályokhoz való alkalmazkodás képessége.
- Megfelelő élmények, tapasztalatok nyomán kialakul az elmélyült játék, a játék önálló és kreatív szervezése, tartalommal telítése.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

egymáshoz alkalmazkodást viselkedésben, kommunikációban egyaránt. A játékot kísérő erős érzelmek kiváltják a gyermek közlési vágyát, fokozzák beszédkedvét. Az együttjátszást kísérő párbeszédek természetes körülmények közötti fejlesztik a beszédet és összefüggő beszéd fejlődését, fejlesztését. Ezek mind egyike jól szolgálja a beszédösszetevők, szókincs, fogalomalkotás, párbeszéd és Közvetlen beszédfejlesztő és szókincsbővítő céllal alkalmazzuk az anyanyelvi játékokat. A babjátékok alkalmazva és a szituációknak megfelelő kommunikációkkal modellel nyújtunk elbeszélő és párbeszédes formákra, a hangerevével, hangszínnel hangleytéssel való bántásmódra. beszédfejelem és egymás iránti tolerancia kialakulását.

Anyanyelvi fejlesztés:

- mozgásos és küzdő játékok pl. (sorjátékok, hidas játékok, fógócskák stb.)

- terítés, asztalbontás,

Naposi munka:

- étkezés.
- testápolás, mosdó használat,
- öltözködés, vetkőzés,

Önkiszolgáló munka:

fejlesztő, nevelő hatást.

Az önállóság, a felősségvállalás, a cél tudatoság és az öntevékenység lehetőségének megteremtésével arra törekszünk, hogy a gyermekek számára minél természetesebbé válják a munka végzés folyamata. Ügyelünk arra, hogy tilításokkal, túl nehéz feladatokkal ne szegyük kedvüket. Szerintünk a folyamatos visszajelzés az egyéni fejlesztő értékelés (saját és mások elismerése) a legmotiválóbb erő, amely a gyermekkel való együttműködés során ösztönzi, megerősíti a gyermekeket. Sokszor nem is a munka, hanem meg szervezésének módja fejti ki a

Tartalmi vonatkozás:

megszerezettése.

- a tudatos pedagógiai szervezés segítségével a sikeres eredmény biztosítása és a munka megszerezettése.
- a munkaeszközök logikus és célszerű használatának bemutatása és elsajátítása,
- a különböző munkafolyamatok bemutatása, gyakoroltatása,
- feladatok felkínálása,
- az életkornak és az egyéni fejlettségnek megfelelő tartalmilag gazdag és változatos
- a pozitív érzelmi kapcsolat kialakítása és fenntartása,
- a gyermeki aktivitási vágyra való alapozás,
- a játékoságra és az önkéntességre való törekvés,
- a megfelelő hely, idő és eszközök biztosítása és a baleset megelőzése,

Feladataink:

- tapasztalják meg az együtt munkálkodás örömet.
- tevékenységet, amely tartalmazza az eredményre törekvés szándékát,
- elérni, hogy szívesen, önként, örömmel vállaljanak a gyermekek munka jellegű

Céljaink:

Céljaink:

A **tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása**, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

- gondolkodás és az érzellem attitűdjének
- motivációs készségek
- gondolkodási stratégiáinak

A **gyermekeket tagabb kompetenciákra kell felkészítenünk**, melyek nevezhetők:

örömet jelent gyermekeink számára a későbbi tanulás és önfelkészítés.

A **jövő**, az egyre halmozódó információk tömege megkívánja, hogy a gyermekek a tanulás során a legfontosabb képességeket birtokolják. Óvodapedagógusaink minden gyermekben **akár** **tehetséges, vagy lassan haladó típus, megalapozzák** azokat a **képességeket**, melyek alapján

során épít a gyermekek előzetes elményeire, tapasztalataira, ismereteire.

Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezetet (az éppen aktuális téma- projekteknek megfelelő eszközök, könyvek, a szokás-szabályokat erősítő piktoGRAMOK stb.) megteremtése is, amelyekkel előkészítjük az iskolai tanítási folyamatba való át lépés belső feltételrendszerét. **következő életszakaszra való felkészítés** sokszinű lehetőségét. Azokat a tanulási helyzeteket Mindezzel biztosítjuk az **elményekben gazdag óvodai élet**, amely magában hordozza a tanulás, amellyel számtalan probléma és feladatmegoldás lehetősége elé állítjuk a gyermekeket. A programunkban helyet kap az óvodánk által kezdeményezett tevékenységekben megvalósuló

teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatjuk.

óvodánkban. Az óvodáskori tanulást egyértelműen a nevelés eszközeként kezeljük, mellyel a **játékban**, örömteli cselekvésen alapuló komplex készségfejlesztő tevékenységeként valósul meg a **célok**, korszerű pedagógiai módszerek alkalmazásával. A **kisgyermekkor** tanulás - **főként** kezdeményezett tevékenységi formákban és időkeretben valósul meg, tudatos, szakmai tervek, helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, az óvodapedagógusok által **fejlődését**. Az óvodában a **tanulás folyamatos**, mely az egész nap folyamán adódó **Az óvodai tanulás** nem az ismeretek elsajátítását jelenti, hanem a **képességek, kompetenciák**

V.3. Tevékenységekben megvalósuló tanulás

- saját, és mások munkájának megbecsülése, értékelése.

gestus, mimika, dicséret csoport, ill. szülő előtt).
A tanulás folyamatában csak a pozitív megerősítést alkalmazzuk (simítás, pillantás, mosoly, a szemléltetést többféleképpen, fokozatos elvonatkoztatással).

a gyakorlást, cselekedtetést minden tevékenységben,
Mindezeket szem előtt tartva a módszerek megválasztásában fontosnak tartjuk:

Jellemző a kettős tudat fejlődése játékokban és mesében.
gyermek gondolkodása cselekvő, cselekvő-képszerű, képszerű gondolkodás.
A gyermek gondolkodása ebben az életkorban nem elvont, az ide vezető úton jár, az óvodáskorú
Így az egyásra épülés figyelmeztetve tevékenység elengedhetetlen szempontunk.

- Erzelmeiktől a logikus felé.
- Konkrétól az általános felé.
- Egyszerűtől haladunk az összetett felé.

Ezért külön kiemeljük a fokozatosság elvét:

felfogása érzelmeiken keresztül történik.
Ebben az életkorban az élményt érzelm és képzellet gazdagítja. A környezetet eseményeknek
vagyaiából, kíváncsiságából, felnőttől szerzett ismeretek halmazából tevődik össze.
Hangsúlyos figyelmet adunk az élményeknek, mert a gyermek tudása átéli élményből,
érdeklődés felkeltésében, mind a fenntartásában.
Mivel az önkéntelen figyelem rövid ideig tart, ezért elengedhetetlen a motiváció mind az
egyensúlyt.

A tervezettség, tudatosság és a spontán választhatóság között kívánjuk megteremteni az

A programban fontosnak tartott tanulási alapelvek és módszerek:

Kiscsoport	5-15 perc
Középső csoport	15-20 perc
Nagy csoport	20-35 perc

A szervezett tanulás időtartama:

- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az utánzásos minta és modellkövetés magatartás és viselkedési normái,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- gyakorlati probléma és feladatmegoldás
- felfedezés, kísérletezés

- Erzelémgazdagítás a természethez kapcsolódó munka jellegű tevékenységgel.

Feladataink:

- Alakuljon ki a gyermekkekben, a szülőföld, hazai táj, a népi, helyi, családi hagyományok, szokások és tárgyi kultúra értékeinek megismerése, tisztelése.
- Az elő-életlen világ megismeretése, megszeretése, a gyermeki cselekvő mélyítése.
- A természet és közvetlen társadalmi környezetéhez való érzelmi kötődés, értékekhez való pozitív érzelmi-cselekvő viszony, az óvás, védelem igényének alapozása
- Tapasztalatok gyarapítása.
- Vegyék észre, fedezzék fel a természeti - emberi - tárgyi környezet tevékeny megismerése során a matematikai összefüggéseket.
- A gyermekkek természetszerető és a természetért aktívan tevékenykedő emberré válásának elősegítése.

Céljaink:

V.4. Külső világ tevékeny megismerése

- Képes a társakkal, felnőttekkel való hatékony kommunikációra, együttműködésre.
- Képes a teljesítményen keresztül történő én érvenyesítésre, önállóságra.
- Erdelődő, figyelme könnyen felkelthető környezet és összefüggései iránt.
- Feladattartása, munkatempója életkorának megfelelő, kíváráásra képes.
- Képesen keresztl felismeri az összefüggéseket (képolvadás).
- Képes a hallott információk pontos észlelésre, (adott hangok kiemelésére, adott hangok egymásutániségének felismerésére, hangcsoportok egyébe foglalására)
- Képes a látott, hallott információk összekapcsolására, cselekvő visszaadására.
- Problémahelyzet cselekvés útján való önálló megoldására képes.
- Képes rövid idejű vizuális- verbális memorizálásra, szándékos felidézésre.
- Önálló, kezdeményező, ismeri saját értékeit.
- Képes tapasztalatait, gondolatait érthetően kifejezni, szavakba, mondatokba foglalni.
- Alakulóban van feladatadata.
- Képes a szándékos figyelésre, a tudatos felidézésre.
- Tud kreatívan gondolkodni, elmélyülten tevékenykedni.

A csoportszobákban és a kertben kialakított terméskertekben, alkalmasságok a sokszínű tevékenységekre évszaknak megfelelően. A lehetőségeket kinaálnak, alkalmasságok a sokszínű tevékenységekre évszaknak megfelelően. A

V.4.1. Környezet ismereti tartalmi vonatkozás

- Hagyománytisztelő, természetszerető, környezetvédő személységek kialakulásának elősegítése.
- Minél több tapasztalat, élménybiztosítás óvodán belül és kívül egyaránt.
- Tudatosan beépíteni a környezet megismerésére és védelmére irányuló magatartást a gyerekek személységébe.
- Környezetben való biztonságos eligazodás segítése, felelősségteljes, környezettudatos magatartás alakítása.
- Ösztönzés a természetbarát termékek használatára, környezete megővéására, Földünk védelmének fontosságára, és felhívni figyelmüket a globális felmelegedés veszélyeire.
- Viz- levegő tisztaságának megővéására nevelés.
- Környezetvédő magatartás kialakítása, szelektív hulladékgyűjtés lehetőségeinek mindennapos alkalmazása család bevonásával.
- Felhívni figyelmüket a pozitív, de elővigyázatos magatartásra a természet élővilága és jelenségei iránt.
- A felüls állattartás magatartásának megalapozása.
- Megteremtjük a lehetőséget annak, hogy a gyerekek magát a folyamatot is nyomon követhetik, fejlesztve ezzel tér és időérzéküket, a környező világban való önálló eligazodást.
- Terméskert, a természetet aktívan tevékenykedő emberré váljanak.
- Elmények, spontán és szervezett tapasztalatok, munka jellegű tevékenységek életkorához igazított biztosítása, gazdagítása.
- Elményorientált játékok, a játékban tanulás, szenzitív módszerek alkalmazása (terepi gyakorlatok, kerti munka, megfigyelés, felfedezés, kísérletezés).
- A környezet megismerése közben szerzett mennyiségi és formai összefüggések, nagyság és térbeli viszonyok tapasztalatok, játékos felfedezés.
- Fizelmi viszonyra épülő matematikai gondolkodás elemi, ok-okozati összefüggéseinek felfedezése.

Felött segítségével, évszakra megfélelően rendezik, bővítik. A gyermeknek **növényeket ültetnek**, rügyeztetnek, csiráztatnak, nyomon követik a fejlődést, megfigyelik a kinti - benti hőmérséklet, a víz, a napfény hatását az élővilágra. A gyermeki kertészkedés megszervezésével jó hangulatban, **együttes munkával tesszük szebbé környezetünket**. Ezáltal is erősítjük a gyermek és felnőttek érzelmi kötődését a természethez, a környezet megbecsüléséhez, szeretetéhez és védelméhez.

Egyszerű **kísérleteket** végeznék, pl. megfigyelik a gyertyaláng, szélforgó segítségével a levegő mozgását. Jelölik az időjárás-változást a maguk készíttette időjárásórán.

Folyamatosan **gyűjtünk** képeket, melyekből albumot készíthetünk. Alkalmanként **diaképeket**, filmet, hanganyagot kinalunk megtekintésre, meghallgatásra, aminek segítségével szintén a természetet mutatjuk be.

Helyi adottságaink lehetővé teszik természeti környezetünkben a folyamatos spontán és szervezett megfigyelést, a **cselekvő megtapasztalás** elményét, pl. konyhakertnek, virágskertnek gondozása közben.

A folyamatos és alkalomszerű megfigyelések során a gyermekkel érkeketjük a rendezett, gondozott óvodakert szépségét, a színeket, illatokat, formákat, hangokat. Megtapasztaljuk az élet ritmikuságát, az évszakok jellemzőit, váltakozását, összehasonlítjuk azokat. Összetüggéseket keressük az időjárás és természet, az időjárás, öltözködés és egészségvédelem, az emberek, növények, állatok élete és az ember tevékenysége között. Tapasztalatot nyújtunk a rendben tartott környezettől.

Séták, kirándulások alkalmával megismertetjük és gyakoroljuk a **gyalogos közlekedés**, a különböző közlekedési eszközökön való utazás elemi szabályait.

Tavasszal és ősszel szervezünk **fél/egész** napos kirándulásokat távolabbi helyekre. Vadaspark, állatkert, múzeum, tanösvények stb./ A gyermek természethez való kötődését és az **előleányek megszerzetését** alakítjuk azzal is, hogy **valódi történeteket mondunk** a megfigyelések során, a tevékenységeket **irodalmi és zenei alkotásokkal**, odaillo hangulati elemekkel is gazdagítjuk.

Az erdőben szerzett elmények meghatározzák a gyermek, élő - élettelelenez való viszonyulását, hozzájárulnak a viselkedési szokások és gyűjtőmunka megfelelő formáinak kialakulásához, a természetisztelő, - övő magatartás formálódásához, pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanolja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A kirándulások, természetjárások előkészítése során fontos feladatnak tartjuk ismerni a helysint, (a játszó, pihenő, tisztálkodó, étkező, gyűjtő tevékenységek lehetőségét, az esetleges veszélyforrásokat). A szülőket tájékoztatjuk, megfélelő számu kíséretől és közlekedési módról gondoskodunk, ellenőrizzük a

gyermeknek ruházatait, elsősegélynyújtó és egészségügyi felszerelést, valamint takarókat, mozgásgátló járáshoz eszközöket, szemetes zacskókat vizünk magunkkal.

Megismerkednek a háztartásban alkalmazható praktikus tevékenységekkel, higiénés szokásaival, eszközeinek használatával és végzik is kedvük szerint e tevékenységeket. Fogyasztásra alkalmas, saját termesztésű vagy vásárolt gyümölcs, zöldség szeletelés, tisztítása, talon rendezése, kóstolása, kinalására, mézeskalács készítésére az óvodai élet során is lehetőséget teremtünk.

Nagytakarítás babaszobában, ünnepek előtti disztíések, óvodakert részekben, babaházak tavaszi- őszi takarítása/gyermeki munka/

A környezettudó magatartás kialakítását is elősegítő szelektív hulladékgyűjtés mindennapjaink fontos része.

A külső világ megismerésére nevelés komplex hatásrendszerében a gyermeknek megismerik - az életkorban elvárható mértékben - a „külső” világot és szert tesznek arra az érzelmi kötődésre, melyet felhív, a szülőföld, a haza szeretetének fognak nevezni.

V.4.1.1. Közlekedés biztonság – Biztonságos óvoda

A Sasaki Óvoda mindhárom épületében kiemelten foglalkozunk a közlekedés biztonságos lehetőségeinek megkeresésével, gyakorlati formák gazdagításával.

- Minden udvaron közlekedési pályák, jelzőtáblák, különböző közlekedési eszközök állnak a gyerekek rendelkezésére, hogy védett helyen tudjanak felkészülni a valódi helyzetekre.
- Kellő gyakorlat után, a kistorgalmú, de még mindig védett úton, valódi helyzetben próbálhatják ki magukat a járműves közlekedésben.
- Minden csoport szervez gyalagos sétákat, megfigyelő túrákat, különböző céllal, életkornak megfelelő távolságban (gyalagos közlekedés szabályai, a biztonságos közlekedést segítő eszközök, rendőr szerepe, stb.).
- Minden épületben foglalkozunk az Autómentes világnap gyerekközpontú feldolgozásával.
- Lehetőséget biztosítunk a gyerekeknek, hogy különböző tömegközlekedési eszközön utazzanak, mely közben gyakorolhatják a kulturált közlekedési magatartás formát, megfigyeléseiket gazdagíthatják (villamos, autóbusz, vonatalomás, esetleg egy megálló utazhatnak is vele).
- Nagycsoporthoz tartozó óvodások számára szervezett közlekedési programokon, versenyeken.

- Képes két kiterjedést egyenlővé, kisebbé, nagyobbá tenni.
- A tárgyakat össze tudja hasonlítani, meg tudja számlálni tízig.
- Ismer mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat. betartja azokat.
- Az elemi közlekedési eszközöket ismeri, rendelkezik a számára lényeges szabálytudattal, folyamataiban.
- Könyvezete növényeit ismeri, részt vesz gondozásukban, részt vesz a palantázás, ültetés
- Megkülönbözteti az évszakokat, napszakokat, ismeri jellemzőit.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

- elvont fogalmak és az ok-okozati összefüggéseket jelölő szavak intenzív használata.
- szókincsbővítés, segítéséggül hívása,
- a természeti környezet megismerteretése a néphagyomány és művészeti alkotások tudakozódás és üzenet közvetítés). Segítjük a tapasztalatok és látottak kifejezését, viselkedést (köszönés, bemutatkozás, véleménynyilvánítás, szándékok kifejezése, kérdés, szükségüket. A valós élethelyzetekben természetes módon gyakoroljuk a helyes megválaszolására. Pontostítjuk a fogalmakat, bővítjük a szókincsüket, csiszoljuk kifejező A tevékenységek közben lehetőséget adunk a személyes beszélgetésre, feltett kérdések

Ezen belül anyanyelvi fejlesztés:

ítélőképességük.

kommunikációs készség fejlesztését a cselekvő tapasztalatszerzés során, alakul bővítésére, elősegítjük a gyermekek önálló véleményalkotását, a **beszédkészség,** Fontosnak tartjuk a szituációkban adott lehetőségeket felhasználni a matematikai tapasztalatok tükrös alakzatot hoznak létre festékfóliával, gyakorolják a térben-síkban tájékozódást.

szerznek sík és térbeli alakzatokról, megfigyelik tükröképüket, utánozzák egymás tükröképét, képeznek, mennyiségekkel ismerkednek, összemérnek, sorba rendeznek, tapasztalatokat benne van a matematika is: spontán és szervezett tevékenységek során párosítanak, halmazokat körülvevő tárgyak, jelenségek formái és mennyiségi jellemzőiről. Minden tevékenységükben A környező valósággal való ismerkedés során a gyermekek tapasztalatokat szerznek az őket

V.4.2. Matematikai tartalmi vonatkozás

- kondicionális képességek: erő, gyorsaság és állóképesség),
- a gyermeknek alapvető fizikai képességeinek fejlesztése (hajlékonyság, ügyesség, és a
- a változatos, párhuzamosan végezhető mozgás lehetőségeinek biztosítása,
- szabad levezető mozgásformák előtérbe helyezése,
- szereplőre építő életmód megalapozása,
- az életszükségletből fakadó mozgás kiegészítés központba helyezésével a mozgás
- test tudat kialakítása
- a mozgás feltételeinek megteremtése,

Feladataink:

- kialakuljon az egészséges életvitel igénye
- megalapozódjék a rendszeres mozgás iránti igény
- összhangba kerüljön a harmonikus mozgás, a testi képességekkel
- rögzüljenek a természetes mozgásformák
- elérni, hogy a mozgás rendszeressé váljon gyermekeink életben

Céljaink:

kis mozgások kialakításához.

állóképesség, társra figyelés. Hozzájárulnak a harmonikus, rendszeres, fegyelmezett nagy és támasz, függesztés, egyensúlyozás, dobás), a testi képességeket, mint erő, ügyesség, gyorsaság, A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás,

V.5. Mozgás

- Képes ok-okozati összefüggések megfigyelésére, témához tartozó fogalmak használatára.
- Ismeri családjáé és önmaga személyi adatait.
- Ismernek néhány házállatot, vadállatot, madarakat, bogarakat, azok gondozását, védelmét.
- Megkülönbözteti a jobbra-balra, előre-hátra irányokat, érti és alkalmazza a névtöket.
- Tud tízes számkörben bontani, részhalmozással műveletet végezni.

Mozgás:

hatására kapcsolódnak be.

A mindennapi mozgásos játékok mellett a gyerekek önkéntesen, illetve övönő motivációjának

Mindennapos "frissítő" mozgás:

eszközök megválasztása.

idő. Alapvető követelmény az egymás testi éptségének megővése, a balesetmentes helyszínek,

a **körültekintő szervezés**; a játékos hangvétel; a rövid, érthető utasítások; a keves várakozási

számára a mozgás lehetőségét biztosítva. A jó légkör és hangulat megteremtéséhez hozzá tartozik

tevékenységbe az egyéni szükségleteiket és képességeiket figyelembe véve, minden gyermek

szabadban. Szervesen illeszkezik be spontán vagy szervezett formában az egész napi gyermeki

tornának, játékos mozgásnak az egészséges életmódot erősítő tevékenységeknek **teremben és**

mindent magába foglal. Fejlesztésükre az egész óvodai nevelés bőséges lehetőséget kínál a

Az óvodás gyermek mozgásfejlesztése **a nagy mozgásoktól a finom motorikus manipulációig**

Tartalmi vonatkozás:

fejlesztő testnevelés

- hosszabb ideig tartó, nagyobb ter igényű, elsősorban természetes mozgásformákat

övönő motivációjának hatására kapcsolódnak be

- a mindennapi mozgásos játékok, frissítő torna, melybe a gyerekek önkéntesen, illetve

A mozgás szervezeten két formában valósul meg:

A mozgás területén megjelenő sajátosságok:

- a balesetek megelőzése,

- pozitív én-kép formálása a világos, konkrét értékelés segítségével,

- a differenciált bánásmód alkalmazása,

tehetség gondozás)

- a különbözőségeket mutató gyermekek fejlődésének elősegítése (felzárkóztatás,

szabálytudat, figyelem, kitartás, társra figyelés),

- a személység akaratitényezőinek fejlesztése (pl.: bátorság, fegyelmesség,

- a tértájékozódó képesség fejlesztése,

motorikus mozgás fejlesztése,

- a nagy mozgás (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás) és a finom

- a cselekvő- és feladatmegoldó képesség fejlesztése,

A gyermek számára kötött tevékenységet jelöl, amit úgy szervezünk, hogy a gyermek számára örömet jelentsen, átélhessen az önkéntességet. Héten 1x tornateremben vagy udvaron tartjuk.

Szabad mozgás:

Szabad mozgás lehetősége, melyet a gyermek a szabad játék keretein belül belső indíttatásból önként végez.

A kisgyermek **természetes mozgásához** közel álló futó, kuszó, csúszó, mászó mozgásokat választunk játékos funkcióba ágyazva. Amikor már sok gyermek szívesen részt vesz a közös mozgástevékenységben, az önönök megismertetnek a gyermekekkel 1-1 tornaszert /szönyeg, számoly, pad/ - és annak balesetmentes használatát.

A **tornaszerekhez** kapcsolatosan új mozgásokkal ismertetjük meg őket (gurulás, mélyugrás, egyensúlyozó járás).

Futnak szétosztottan, egyenes vonalban, tárgykertüléssel, közepes iramban. Kipróbálják a gyorsfutást rövidtávon. Később a futást harántterpeszből indítjuk, feladatokkal is bővítve. Megismerik a belegyorsuló futást.

A testnevelési játékok közül a futó-, fogójátékokkal ismertetjük meg őket.

A **labda** a gyermek számára az egyik legkedvesebb játékszert, megtapasztalja, hogy reagál a cselekvésre/ gurul, pattan, röpül. Gurtyák, dobják társnak.

A labdagyakorlatokat bővítjük a labda feldobásával és elkapásával, labda leütésével és elkapásával

Később a szabadgyakorlatot bővítjük kéziszer gyakorlatokkal.

Járas, kézfogás nélkül, egymáshoz alkalmazkodva, különböző alakzatban történik.

Az egyensúlyozó gyakorlatokat széles és keskeny szalagon, vízszintes szeten gyakoroltatjuk.

Megismertetjük őket az előre történő **guruló átfordulással,** előkészítjük a zsugorkananyarúlati átrendülést.

Megismertetjük őket a helyből-, **távol- és magasra ugrás** helyes technikájával, majd neki-futásból történő ugrással.

Hajításnál különböző eszközöket alkalmazunk, célt jelölünk ki.

Játékoknál helyet kapnak az egyszerű **szabályjátékok és sorversenyek.**

Az **utolsó évben** többféle kézi szert használunk felváltva. / babzsák, bot, karika, szalag, bot stb./ valamint társas gyakorlatokat próbálhatják ki.

A járásokat bővítjük az irányok változtatásával, jobbra, balra fordulással.

Futásnál alkalmazzuk a járásnál megismert alakzatokat. Futnak, közepes iramban, gyakorolják a belegyorsuló futást, gyorsfutást.

A természetes mozgásokat részletes, függőleges színen alkalmazták.

Magyar mozgáskotta eszközcsalád

A mozgáskotta játékos módon fejleszti a gyerekek ütemérzékét, tértájékozódását, testséma kialakítását, testi és kognitív képességeiket.

A személynységet alkalmassá teszi arra, hogy a mozgásos és nem mozgásos megnyilvánulásait motiváltan, összerendezettebben és eredményesebben hajtsa végre.

A mozgáskotta gyakorlatába képzelt, figyellem, gondolkodás, emlékezet dominál a fizikai terhelés mellett.

A gyerekek életkorát, fejlettségét figyelembe véve az egyszerűbb elemektől jutunk el az összetettebb gyakorlatig.

- A babzsákokkal vezetjük be a gyerekeket ebbe a mozgásformába

1. Megismertetjük velük magát a babzsákok:

- színeket
- rajta lévő formákat
- sétálnak vele, rajta
- másznak rajta
- különböző feladatokat hajtának végre

2. Megismertetjük velük a lapokat, karjelleket, lábjeleket
3. Végül ezek kombinációját

A mozgáskotta elemivel rendelkező székhelyen, telephelyeken az óvodapedagógusok szabadon felhasználva szinesíthetik, illetve bővíthetik a mozgásos tevékenységeket.

Ányanyelvi fejlesztés:

- a cselekvés és beszéd szinkronjának megteremtése,
- a beszédértés és a kifejező beszéd fejlesztése,
- testrészek megnevezése,
- tér és időbeli irányok megnevezése.

Feladataink:

- elemi, hogy a kultúra iránti fogékonyság kialakuljon bennük
- könyv szeretetre, olvasóvá nevelés, kifejezőképességük,
- alakuljon beszédértésük, beszédkészítésük, beszédbátorságuk, szókincsük, hamis, jó-rossz kategóriákat
- tudjnak azonosítani a hősökkel, ismerjék fel szerepeikben a szép- csúnya, igaz-irrodalmi érdeklődés igényének kialakulása
- emlékezetből való mesélés képességének megléte
- kellő irrodalmi tárházzal való rendelkezés,
- alkalmassá tenni gyermekünket a belső képtermelő képességre értelmezésére való alkalmasság
- ritmus, költői kép, kapcsolatok, a belőlük sugárzó gondolatok, hangulatok

Céljaink:V.6. Verselés, mesélés

- mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan képes irányítani.
- testrészeit azonosítani tudja, kialakult testismával rendelkezik,
- mozgásos szabályjátékok szabályát betartja,
- tud térben tájékozódni, ismeri az irányokat,
- egyensúlyozásra képes változó körülmények között, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás),
- biztosan tudja, végzi a természetes mozgás elmeit (járás, futás, ugrás, fejmelés, kúszás, mértékben kialakul,
- a gyermek nagymozgása, finommozgása és összetett mozgása életkoruknak megfelelő

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

kört. Hélyet kapnak a realisztikus mesék, novellisztikus mesék, laza meseregények közül. **Az utolsó évben** hosszabb terjedelmű bonyolult szerkezetű mesékkel, versekkel szeléstjük a Vidám, humoros verseket, névcstüfölkát, halandzsaszövegű kiolvasókat mondanak.

gyermek nem várja ki a végét, elmarad a pozitív feloldozás. mesetudat kialakulása előtt nem mesélünk tündérmeséket, mert bonyolultak, hosszúak, és ha a mesetudat, a gyermek beleéli magát a történetbe, de ugyanakkor tudatában van a valóságnak. **Később** hosszabb, elágazó szerkezetű népmeséket mesélünk. 4-5 éves korra alakul ki a Néphagyományaink közül az egyszerű közzöntről választunk.

allatokról, évszakokról, ünnepekről, gyermekektől és környezetükről szólnak. **Kedzeben** jellemző az egyszerű cselekmény kevés konfliktussal, a rövid versek, mondókák dallamát, hangzóvilágát.

rigmusokat, találos kérdéseket, nyelvtöröket, valamint közvetítjük az anyanyelv ritmusát, humoros verseket, népi mondókákat, alátöket, dudolöket, szöásokat, közmondásokat, idöjösö gondolkodásmodot fejezi ki, amely táplálja a nemzeti tudatot. **Közvetítjük a ritmikus és** kortárs irodalmi művekből is választjuk. Anyanyelvünk a népköltészetben a népünkre jellemző **Övodánkban** a lírai és epikai alkotásokat hangsúlyosan a népköltészetből, műköltészetből, de **A felhasználni irodalmi anyagok igényes összeállítása:**

Tartalmi vonatkozás:

- közösség formálása az együttes élmény nyújtásával.
- saját vers-, mesealkotás, történetek kitalálásának támogatása
- képességek fejlesztéséig,
- az egyszerűbb tárgyképességek nevezetesen jussanak el az összetettebb
- támogatni a gyerekek mesélését, verselését, bábozást, dramatizálását,
- motíváló, változatos, esztétikus eszközök biztosítása,
- megvalósulni a szubjektív átélés,
- az irodalmi művek befogadására alkalmas hangulat megteremtése, melyben maradó élményt biztosítani számukra,
- megismertetni a gyermekket népmesékkel és a kortárs irodalmi alkotásaival és versekkel segítjük a beszéd megértését a gyermek érzelmi biztonságának erősítését,
- pozitív személységi egyek megalapozása, mozgásos, játékos mondókákkal és segítséggel,
- gyönyörködés, élménynyújtás, erkölcsi útmutatás a művészi alkotások élmény nyújtása,
- irodalmi alkotások életkorának, érdeklődésnek megfelelő kiválasztása, bemutatása,

A meseismétlés módjai: - egy mese ismétlése, más motíválással

elmények beépülése a személységüket formálja.
hallani, felidézni. Tudjuk, hogy a mese és vers többszöri meghallgatása, a többször átéli
törekszünk, hogy a gyermeknek kedvenc mesék, amelyek sokszor szeretnénk
Mesélés közben szemkontaktust teremtünk, egész lenyűgöző kifejezésekkel mondani valónkat. Arra
stb.)

Kiseb körben a mese újabb elmondása, színészes, szereplő vagy jelenet lerajzolása, játék ötlet,
Feldolgozásra is biztosítunk időt, illetve segítjük a játékba való visszatérést. (képzésteoretikus,
Lassan, élvezettel, örömmel mesélünk.

megteremtésével, **hiteles közvetítéssel** hatunk a gyermek reproduktív alkotó képzetére.
A mesék, versek előadásában a beszéd és metakommunikációs jelzések összehangjának
minőségi idő.

A mesélés során a mesélő, hallgató a közös élményben egybe válik. Ez az együttléti élmény és
készséggel.

mesélőszándék jelzésével, a mesehely megteremtésével, az óvónő felkészültségével, előadó
végrehajtására. A mesehallgatói viselkedés négy-öt éves korban alakul ki. Ezt segítjük a
Az egyszerű mesék keresztül fokozatosan szoktatjuk rá a gyerekeket a mese figyelmes
A mesélés módja:

3-4 éves korban	egyszerű szerkesztésű, ismétlődő szövegrészeket tartalmazó lánca-, halmazozó- és mondókamésék, rövidebb, többfázisú állatmesék, közvetlen környezetéről szólok én mesék/ csoport mesék	állatmesék, novellamésék, csalítmésék, tréfas mesék én mesék/ csoportmesék rövidebb tündérmesék	mesék hazugságmesék legendamésék részlettel ördög mesék falucsúfólok tündérmesék műmesék népi, klasszikus és kortársalkotások dramatikus játékok
4-5 éves korban	többfázisú, terjedelmesebb állatmesék, novellamésék	csalítmésék, tréfas mesék én mesék/ csoportmesék rövidebb tündérmesék	mesék hazugságmesék legendamésék részlettel ördög mesék falucsúfólok tündérmesék műmesék népi, klasszikus és kortársalkotások dramatikus játékok
5-6 éves korban	terjedelmesebb novella	többfázisú, terjedelmesebb állatmesék, novellamésék	mesék hazugságmesék legendamésék részlettel ördög mesék falucsúfólok tündérmesék műmesék népi, klasszikus és kortársalkotások dramatikus játékok

Mesefajták korcsoportonként:

játékokat ismertetünk meg a gyerekekkel.
Közmondásokat, találos kérdéseket mondunk. Néphagyományaink közül egyszerű dramatikus
valogatunk érdeklődési körüknek megfelelően. Műmeséket, kortárs műveket mesélünk.

- mesehallgatást igényli és várja
- verseket, meséket, rígmusokat szívesen hallgat
- önállóan mond verset, mesét, dramatizál
- könyveket önállóan nézeget
- önállóan kitalál, elmond, eljátszik történetet
- az ismert meséket folytatják, képesek fantáziájukkal kiegészíteni

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

magyarország tudatukat.

alkotások az érzelmeken keresztül hatva épünek be a gyermeknek izlésvilágába és megalapozzák párbeszéd kialakulására, a nyelvi emlékezet és gondolkodás fejlődésére. A népköltészet kibontakoztatásának kiütemezett lehetőségei, alkalmat teremtenek az összefüggő beszéd és A bábozás, dramatizálás, a mesekitalálás, - befejezés, - folytatás a gyermeki szabad önkifejezés kommunikációs képesség differenciálódik.

beszéd a kifejezőképességgüket csiszolja. A dramatizálások alkalmával pedig a nonverbális Meséből, versből, elbeszélésből a gyermek sok új fogalmat ismer meg. A színes, szép és masszálhangzók helyes ejtését.

Népi mondókkal segítjük a tiszta beszéd hallását és a nyelvtaniilag helyes beszédet, a magánbiztosításuk a sokszínűséget a verseken, meséken keresztül.

Az irodalmi nevelés szerves részeként épül be az óvodai nevelési programunk mindennapjaiba. A mese, vers a legzorosabban összefonódik az anyanyelvi neveléssel, így rendkívül fontos, hogy

Anyanyelvi fejlesztés:

A már ismert és új versek kedv szerinti felidézését jelképekkel is motíváljuk.

Az új verseket az élményekhez, tapasztalatszerzésekhez, adott helyzetek hangulatához igazítjuk. Könyvek gyermek számára elérhető polcon vannak, azokat bámmikor levehetik, nézegethetik. Külön gondot fordítunk arra, hogy képeskönyveink között sok ismeretterjesztő könyv legyen. A különösen segíti a kettős tudat fejlődését.

az előadásmodunk ehhez alkalmazkodik. Az előbeszéd természetességével mondjuk el, ami Az olyan elbeszélések, melyek hiteles világképet tükröznek, annál a közlésmodunk tárgyilagos,

- több mese elmondása
- mese dramatizálása
- mese átvitele más műfajba- bábozás
- beszélgetés mesehősökről

- A felhasználó zenei anyag életkorának megfelelő, igényes összeállítása
- A zenei erdeklődés felkeltése, énekletés, játékos, zenei képességek fejlesztése, zenehallgatás
- A gyerekek nyelvi kifejező képességének fejlesztése
- A zenehallgatási anyag összeállításánál magyar, más népek dalai, a bevándorlók, és etnikai kisebbség hovatartozás figyelembe vétele
- Kellő szakmai felkészültség (módszerek, eszközök alkalmazása)
- Esztétikus szemléltető eszközök készítése
- Derrus legkor megerteremtésével az önkifejezés, zenehez való pozitív viszonyulás segítése
- Mindennapos ének- zenei nevelés feladatainak végzésével az énekletés, zeneletés iránti fogékonyág megalapozása
- A Kortárs művészetet alkotások igényes kiválasztása
- Ünnepekörökhöz kapcsolódó zenei anyag illesztése
- Zenei képességek alakítása, (egyenletes lüktetés, ritmus, énekletés, hallás, mozgás)
- Zenei kreativitás formálása (improvizálás) a művészi tehetség gondozása
- törekedni az esztétikus, egyöntetű mozgás kialakítására, elsajátítására

Feladataink:

- legyének képesek a közös zeneletés örömeinek megérzésére,
- a zeneembüvekből sugárzó hangulatok átélésére,
- élvezzék a táncos elemeket
- formálódjon zenei anyanyelvük
- eljék át a ritmus, mozgás által szerzett élményeket
- a felöltt minta spontán utánzásával, a zene valjon mindennapjaik részévé

Céljaink:

V.7. Ének, zene, énekletés, játék, gyermektan

- beszédének tagoltsága, hangletéjtése meglelel anyanyelvünk követelményeinek
- gondolatait érthetően fejezi ki, szókincsében meglelelnek a mesék fordulatai

ismertetjük meg a gyermekeket.

A páros játékok után **álló helyzetben**, játékos, utánozó mozdulatokkal eljátszható dalokkal

d, s-m-r-d, d-l,-s-, hangkészletű dalosjátékkal illetve dallal.

Hangterjedelem: főleg s-m, l-s-m hangkészletű dalokat játszunk, melyeket kiegészítünk l-2 m-r-

életkorú csoportokban.)

Övödba lépéskor a gyermek és övönő, vagy gyermek- gyermek páros játéka, (főleg, a vegyes

tempójukban a gyermekekkel közeli kis hangterjedelmű dalokat játszunk. Ez a játékok az

Kiscsoportban öbéli játékokat, a gyermek egyéni igényeihez igazodva rövid mondókat,

Tartalmi vonatkozás:

A zenei képességek fejlesztésével alapozzuk meg a zenei anyanyelvet.

Legtermészetesebb módjával, az énekléssel fejlődnek.

Más népek dalai és műzenei szemelvények. A zenei képességek az aktív zenélés

népi mondókák, énekes játékok, komponált dalok. A zenehallgatás anyaga a magyar népdalok,

Övodánk zenei nevelésében főleg Kodály Zoltán irányelvei érvényesülnek. Anyaga a magyar

- helyes légzőtechnika

- szokásbővítés

gyakorlására)

mondókák, a helyes artikulációra, hangképzésre, a helyes beszédhangok kialakítására,

érezetese (lassabban énekelnek, mint beszélnek, ezért alkalmasak a dalos játékok,

- hangjelzéssel, hangsúllyal, ritmussal, a magyar nyelv kifejező erejének, szépségének

(mágán-, és mássalhangzók, hangutánzó szavak)

- mondókák, énekek segítségével, a helyes artikuláció, a szavak szép, pontos kiejtése,

Anyanyelvi fejlesztés:

dallamokat

- arra készíteti őket, hogy önállóan is találjanak ki motívumokat, később hosszabb

- komplex módon fejleszteti, zenei emlékező képességüket, belső hallásukat

- saját hangszeres játékokkal zenei élményhez juttatni őket

örömet,

- megismerteti velük különféle hangszereket, és ezáltal megszerettetni a zenélést, és annak

megismerjének

- hangsúlyt fektetni arra, hogy korosztálynak megfelelő, egyszerű táncleptéseket

Majd az **egyszerű** szerepcserés és futó játékok következnek, illetve **kanyargós, vonulós** játékok. A gyermekekkel 1 - 1 komponált dalt, népszokásokhoz kapcsolódó dalokat is énekünk az ünnepek köszöntésére.

Középső csoportban a hangterjedelem bővül.

Hangkészlet szempontjából s-m-d, és m-r-d-l, dalosjátékokkal, dalokkal bővítünk.

A mozgásformákban megjelenik a **kör, a csigavonal, parválasztás, átújás, egyszerű** párbeszédés játékok.

Ritmusbán negyed, nyolcad, negyed szünet található. Egyszerű tréfas halandzsákat mondókéakkal bővítjük.

Nagycsoportban tovább bővül a dalanyagunk.

Hangkészlet szempontjából megjelennek a l-s-m-r-d, illetve a lefutó dallamvégű és m-r-d-l-,s-,s- énekes játékok, dalok.

Mozgásformák bonyolultabbak: fogó - gyarapodó, kapu, lán - kapu, hullámvonalas fogó - gyarapodó, **hosszabb párbeszédű** dalos játékok.

A **néptánc megalapozását** segíti középső és nagycsoportban a játéktűzés, melyben változatos tártformákat alakítanak ki az énekes játékok összekapcsolása révén. Az összeállított táncműzést egy indítással megszaktítás nélkül játsszák végig.

A zenei **érdéklődés felkeltése, énekes játékok játszása, zenei képességek fejlesztése, Zenehallgatás:**

A gyermeknek kicsi korukban is szeretnek dudorászni, ismétlődő dallamokat ismételtetni. Az övönök szép éneke, hangszeres játéka felkelti a gyermeknek érdeklődését. A játékokhoz használt esztétikus eszközök még inkább fokozzák az énekési kedvet.

A gyermeknek maguk is használnak egyszerű ritmushangszereket (dob, fadob, trianulum, stb.), gyermekjátékokkal készült eszközöket (cserepsip, körtemmuzsika).

Felhasználják az általuk készített gyermekhangszereket (levélsip, pengeto, csutkahagedű, zörgődob,).

Az énekes játékok szervezésénél fontos szempontunk, hogy a mozgásos játékokhoz elegendő helyünk legyen. Az övönöknek nagy szerepe van abban, hogy a játékok öröme a gyermeknek kitartását fokozatosan fejlessze (képes mások kedvét is szerepet vállalni). Ezen játékok megszervezésére az udvarunkon is van lehetőség.

Az énekes játékokat kisértő **zenei mozgás** hozzájárul a mozgáskultúra gazdagodásához. A gyermeknek fokozatosan elsajátítják a körbejárás sajátos testtartását, az együttes mozgás során (pl.: két kör, csiga-kigyóvonal, átújás kapu alatt) fejlődik tér és formaérzékük.

Megismerik a szerepcserés, parválasztás, sorgyarapító játékokat, a guggolás, kifordulás, páros

Megismerkednek egyszerű hangszerekkel, ezeknek segítségével kiemelnek lüktetést, ritmust és lassú, tempó.

Zenei fogalmakkal találkozhatnak: halk - magas, magas, mély, dallam, ritmus, lüktetés, gyors - megnevezés fokozatától juttatjuk el a gyermekeket az alkalmazás szintjéig.

A tevékenységek során egy-egy képesség fejlesztésére fektetünk nagyobb hangsúlyt. Felismerés, ritmusérzék, zenei formaérzék, alkotókészség.

A zenei képességek együttesen fejlődnek az énekléssel: éneklési készség, zenei hallás, megnyilvánul: szövegben, dallamban, ritmusban, mozgásban.

Élmények hatása ösztönzi a gyermek önálló játékszervezését, kezdeményezését. A zenei alkotás többféle módon való megoldásának sikerét. Az egyéni fejlődés biztonságérzete, az átélte kitalált társas kapcsolatok öröme, a dramatizálás, szerepvállalás izgalma, egy - egy zenei feladat A gyermekek átéltek a jól hangzó, összecsengő éneklés, ritmikus együttmozgás és a játékhelyzet

- Szerepcseré esetén a választó a választott helyébe áll vissza a körbe.
- Kétős kör esetén a körök mozgásának iránya ellentétes.
- A körön kívüli szereplő járásának iránya ellentétes a körrel.
- Párvalasztás: a lány fut, a fiú lányt választ
- Páros forgásnál a gyermek egy más szemébe néznek és a kör közepén forognak.
- Kaputartás: zárt ujjú tenyérérintés, másik kéz csipőn vagy hátul / fiúknál /

természetes járás.

eltartva / így biztosítva távolságot és helyet / emelt fej, a járás a tempónak megfelelő

- A szép egyenletes járás jellemzője: test kicsit menetirányba fordul, karok kb 45-ban

Általános szabályok az énekes játékok és táncolás során:

óvodás gyermek tempójához igazodva.

Járas, futólépés / lábujjon / , térdhajlítás, rugózás, guggolás, taps és csapások kombinációja az lábujjérintés talajon / cseruza / , forgatás, forgások különböző irányba, egyenletes természetes

Egyszerű tánclépések: egylépéses oldalzáró különböző irányokba és forgással, sarokkoppantás,

gyermek is kitalálhatnak szép mozgás összehallgatását.

egyszerű koreográfiákat létrehozni. Később a tanult mozgáselemekből, térformák alakításával a amelyikhez nincs mozgás, vagy komponált dal, ebben az esetben az óvónak lehetősége van

Az énekes játékokat a hozzá tartozó mozgással játsszuk, illetve a dal szövegének megfelelően,

megváltoztatni. Kialakulnak a „lányos” és „fiús” viselkedések a tánc közben.

lehetővé. Egyszerű tánclépéseket utánoznak, az énekes játékokhoz tartozó mozgást képesek Szabálytudatuk és mozgásfejlettségük egyre bonyolultabb mozgásformák elsajátítását teszi

forrás mozgásait.

- zenei fogalompatrokat meg tudnak különböztetni (magas-mély, lassú- gyors, halk- hangos)
- felismeri, alkalmazza a magas-mély hangokat, térben mutatja a hallott zenei műveket felismeri, és elvezi
- egyszerűbb dallamok dallammotívum alapján felismeri, visszaénekl
- érzi az egyenletes lüktetést, a dalok ritmusát, képes a visszhangjátékokra
- zenei kreativitás megnyilvánulása (ritmus, mozgás, dallam rögzítése)
- kitalál dallamot, ritmust, mozgást

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

tevékenységhez is kapcsoljuk.

személyiségfejlesztés fontos eszközöknek tekintjük és az éneklést, énekes beszédet az egyéb kötődés kialakulásában. A zene érzelmekre hat, élményt nyújt, ezért a zenei nevelést a A zenei tevékenységek pozitív érzelmeket ebresztenek, fontos szerepet töltenek be az érzelmi eszközöket biztosítunk, a magunk példájával is motíválunk.

A mindennapokban a gyermeknek lehetőségek van zenei önkifejezés gyakorlására, erre tere, szemlélődve hallgatják.

A gyermek bekapcsolódása önkéntes, önállóan döntik el, részt kívánnak e venni, vagy csak játékelhelyzetekhez, kezdeményezhetik a gyermek, vagy mi magunk.

A mindennapos éneklés velejárója óvodai életünknek, kapcsolódhat spontán kialakult az éneklést, mondókázást.

A gyermekkel való ismerkedés során, a személyes kapcsolatok kialakításában segítségül hívjuk hovatartozására, megismertettük őket más népek zenei kultúrájának gyöngyszemeivel.

A zene hallgatására nevelésnél az anyagválasztáskor gondot fordítunk a gyermekek rendezvény alkalmazásával.

Törökszünk arra, hogy a közös éneklésbe, zenélésbe a szülők is bekapcsolódhassanak, egy-egy Kialakítottuk az óvónők társas zenélését, mely nagy hatással van a gyermekre.

alkalmazásától függ.

A zenei élmény erőssége az élményszerű bemutatástól, a zene kifejezőeszközöknek művészi értékű zenei anyag befolyásolja.

ne csak az aktív énekes-játék. Az értékes zene iránti fogékonyságot fejlesztjük, a zenei ízlést a Óvodánkban hangsúlyossá vált a zene hallgatása, hogy ez is örömet jelentsen a gyermeknek, motívumhangsúlyt.

- az alkotó tevékenységek feltételeinek megteremtése
- az alkotó tevékenységek tartalmának, minőségének fejlesztése
- az óvodai életbe beilleszhető népi kézműves mesterségek feltételeinek megteremtése
- a gyerekek megismertetése az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, mintázás, és kézimunka különböző technikái alapelveivel, és eljárásaival
- jó minőségű alapanyagok biztosítása a gyerekek számára, (elérhető helyen)
- az eszközök bemutatása, használatuk elsajátíttatása, gyakoroltatása
- baleset megelőzés

Feladataink:

- elemi, hogy örömmel fejezzék ki önmagukat, a rajzolás, mintázás, kézimunka, az ábrázolás eszközeivel
- az esztétikai érzékenység, a szép iránti nyitottság, a környezet esztétikai alakítására, és a vizuális esztétikai élmények befogadására való fogékonyság megalapozása
- épüljön be a természetben található anyagok felhasználásának igénye
- váljanak fogékonnyá az újrahasznosításra alkalmas anyagok meglátására
- a belső képek gazdagítása, szabad önkifejezése, fantáziavilág képi úton való kifejezése

Célyaink:

V.8. Rajzolás, mintázás, kézimunka

- népi „rögtönzött” hangszerek (nádsp, pengető, dob), használat
- ritmus, és dallamjártató hangszerek megnevezése, é használatára képesek
- népi dalos játékokat élvezettel, érthető szöveggikiejtéssel tudnak eljátszani
- önállóan kezdeményeznek énekes játékok, tisztán énekelnek
- ismerik az egyenletes lüktetés és a ritmus különbségét
- felismerik társaik hangját, az ismert hangszerek-, és a környezet hangjait
- egyszerű táncmozdulatokat, változatos tétformákat ismernek, és alkalmaznak
- éneket, hangszerezen előadott dalt, zeneműveket, figyelmesen hallgatnak
- éneket, mondókázását, jó ütemben, ritmusban, hangszerezettel kíséri

- egyéni, és közös élmények nyújtása, alkalomszerű művészeti alkotások segítségével is
- gyermekmunkákból kiállítás szervezése
- inger gazdag, esztétikus környezet biztosítása
- pozitív megerősítéssel az önkifejezés, önbizalom erősítése – népművészeti elemek bemutatása, alkalmazása, (műzeumlátogatás)
- képi plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó-, és rendező képesség alakulásának segítése
- vizuális percepció, taktilis ingerek fejlesztése, erősítése
- munkafogások, technikák elsajátíttatása, gyakoroltatása
- élmény, és fantáziavilág dúsítása (tér- forma- szín, és képzetgazdagítás, képi gondolkodás fejlesztése, esztétikai érzékenység, szép iránti nyitottság, igényesség alakítása)
- rajz, mintázás, festés, kézimunka, és a matematikai összefüggések megértetése, (térformák, gömbbel, hengerral való ismerkedés, irányok gyakorlása)
- íráshoz szükséges mozgáskoordinációk, finom-motorika alakítása
- a művészetekre fogékony szemlélet, és viselkedés kultúra megalapozása, az „Ovi-galéria”
- értékítéleteik támogatása az alkotások során
- a hagyományos kézműves technikák mellett, a korszerű, és modern technikák megismertetése

Anyanyelvi fejlesztés:

- tevékenység és kommunikáció összekapcsolása
- szókincsbővítés
- támogató kommunikációval, az alkotás örömeinek, sikereinek segítése
- a beszéddel kísért tevékenység, az eszközhasználat, és technikák módjának közlése, ezek megértése, formai képzetek, arányok, irányok nyelvi kifejezésének gyakoroltatása
- az alkotásról való beszélgetéssel a nyelvhasználat területének bővítése
- verbális, és nem verbális megnyilatkozatás lehetősége

Tartalmi vonatkozások:

- műalkotások, népművészeti elemekkel, esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés
- népi, klasszikus, kortárs művek ismerete

Az alkotó tevékenység tartalmának és minőségének fejlesztése:

A gyermeknek elmenyanyagát gazdagítjuk a közvetlen és távolabbi élő/életlen környezet megfigyelésével, a természeti szépségek, a színek, a formák felfedezésével, megtapasztalásával. A gyermek műalkotással való találkozását elősegítjük a közvetlen és távolabbi környezetben esztétikus jelenségek megfigyelésével (pl. az évszakok színei, színeinek a növény-, állatvilágban, a természetes anyagok szépsége, kedvenc helyek, szép épületek, az óvodakert, saját és egymás alkotásai).

Múzeumok, kiállítások látogatásakor a gyermeknek népművészeti és formatervezeti, szép tárgyakkal, festményekkel, szobrokkal ismerkednek meg. Az óvodai és/vagy kölcsönzött művészeti albumokban együttesen fedezzük fel egyik-másik, a valóságban látott műalkotást, beszélgetünk azok színeiről, térbeli, hangulati jellemzőiről.

Mind ezek alakítják a gyermek szépség, kulturális értékek iránti vonzódását, segítik értékelő képességük, személységük fejlődését.

A **kisebdek** építés, firkálás, gyurkálás közben ismerkednek az anyagokkal, eszközökkel, az alapvető technikákkal. Színe, formára vonatkozó tapasztalatokat szereznek, tájékozódnak a kép síkján. Saját motívumait gyakran ismétlik, variálják, képeket készítenek érdeklődésük, kedvük szerint, emlékekpeik, képzeltük, tapasztalatuk nyomán.

Az agyagozás és a könnyen megmunkálható anyagok használata során tapasztalatokat szereznek azok alakíthatóságáról, formákról, benyomásait szövegben is elmondják.

Az építés, térbeli rakosgatás a különböző tárgyak formáival, alakzataival való ismerkedést segíti. E tevékenység közben fejlődik a gyermek téri tájékozódása, formaeztékeltség, alkotóképesség és társaival való jó együttműködése.

A kezdeti pár hónap után a festékekkel való ismerkedés új-, tenyér és termésmenyomatokkal kezdődik nagy és kispapírra.

- színek ismerete
- a rajzolás, festés, mintázás, kézimunka során, különböző technikákkal való ismerkedés
- (építés, kollázs, montázs, batik, lenyomat, makkelt, terepasztal, szövés, fonás, varrás, karcolás, kasztrozás, gyurmázás, agyagozás)
- különböző anyagokkal, eszközökkel való ismerkedés, munkáalkodás (saját kéz-, új-, háromszög alakú kréta, ecset, nyomdak, olló, ragasztó, papírdoboz, homok, sár, gúmma, agyag, gipsz, természetes anyagok, bőr, gally, gyapjú, textil, fonal, csutka, sás, nád, csuhé, termések, levelek, stb)
- unnepekhez kapcsolódó jelképek elkészítése

A festés fólt, formák és felületek kitöltésével bővíti, újjal, tenyérrel, vastagcuccsal, kikevert különböző színű festékekkel.

A nagyobbak a képi, plasztikai munkáikban emlékeztetnek és megfigyelésük segítségével, saját elképzeléseik alapján jelenítik meg az élményeiket, a köznyelvi történet eseményeket, a hozzájuk közelálló cselekményes témában.

Sikbeli, térbeli ábrázolásukban a képi elemeket egymáshoz, egymás mellé rendezik és egyszerű összefüggéseket is megjelölnek. Képesek saját élményeiket megjeleníteni az eddig elsajátított technikákkal teszik:

- rajzolás (ceruza, zsírkréta, paszta, szén, filctoll)
- festés (tempéra, vízfesték, textil, üvegfestés, festék stift)
- mintázás (agyag, gyalma, lisztgyurma)
- kézimunka (tépés, vágás, ragasztás, hajtogatás, papírpilasztyák, barkácsolás különféle anyagokból)

A természetes anyagokból változatos technikák alkalmazásával alkotnak (pl.: levélvarázslás, textílfestés, díszítést nyomdázással, fonást, szövést, varrást, termések, textílből, fonaldarabokból montázs készítést, képalakítást magvak szórásával, üvegfestést).

Emberábrázolásukban egyre kifejezőbbek a részformák és egyszerű mozgások jelzése.

Egyre kidolgozottabbá, kifejezőbbé válik figurákból téri kompozíciókat is készítenek, játékokban felhasználják azokat.

Az alakító-alkotó tevékenységben felhasznál természetes anyagok sokoldalú pedagógiai értékeit hordoznak. Altaluk a gyermeknek közelebb kerülnek a természethez, megtanulnak a természet kínálta lehetőségekre ráérzeni, rászodálkozni, fantáziájuk segítségével azokba „belelétni”, kitalálni és megalkotni.

A különböző anyagok alkalmazása sokrétű lehetőséget kínál a manuális tevékenységek alkalmazására, a finommozgások, az alkotókészség, a fantázia fejlődéséhez.

Mind ezek erőteljesen formálják a gyermek értelmi képességeit, képszerü gondolkodását, formaalkotását, problémamegoldó-képességeit.

A rajzolás, festés, kézimunka mellett a kézművesség anyagait, technikáit is megismertetjük a gyermekkel:

- kézi szövések alapelvei: sodrások, fonások, szövések,
- vessző, káka, gyékény, csuhé, szalmamunkák,
- gyöngymunkák,
- textilimunkák: babakészítés, babkésztés, textílfestés, képfestés, agyagmunkák.

- az elmények egyéni módon való megjelölése, képalkotással
- színek, formák, anyagok, eszközök, technikák kreatív módon való használata
- eszközök rendeltetés szerű, és balesetmentes használata
- véleményyt nyilvánítanak társaik munkájáról

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

Ezen tevékenységeket az óvónő kapcsolni tudja évszakokhoz, népszokásokhoz és ünnepekhez. maguk is készíthetnek ilyen tárgyakat. Eloszor az óvónő olyan tárgyakat mutat be, amelyeket kézműves mesterek készítettek, majd olyan eszközöket visz be, amivel elkészíti a tárgyakat, a gyermek az óvónő irányításával szalmaszövő, fonó. Ezek a következő kézműves mesterségek: pék, mézeskalácsos, gyertyaöntő, fazekas, gyékény- bekapcsolódhatnak. Az óvónő olyan mesterségeket mutat be, amelyekbe a gyermekek is könnyen

Az óvodába bevihető népi, képzőművészeti mesterségek feltevéleinek megteremtése:

A gyermekek munkáit gyűjtjük és elemezzük, környezetünk díszítésére használjuk. éppúgy, mint a továbbfejlesztés érdekében nyújtott segítségadás. Eredménye, ezért értékelésünk a pozitívumokat kiemelő, az egyénileg megerősítő, ösztönző, Figyelembe vesszük, hogy a gyermeknek a tevékenység öröme fontosabb, mint annak Ösztönözzük az egyéni kifejezést, eredeti megoldást, a gyermek fantáziájának érvényesülését. technikában. sokféle lehetőség közötti szabad választást, a választás lehetőségét, anyagban, témában, A vizuális alkotás iránti érdeklődést felkeltyük, építünk a gyermeki kíváncsiságra, biztosítjuk a erősödik önbizalma, esztétikai érzékenysége. tevékenységre motiválja. Fejlődik, formálódik önkifejezése, ábrázolóképesége, alkotóképzete, A vizuális technikák gyakorlása során a gyermek átéli az alkotás örömet, a sikerélmény továbbí gyermekek alkotásaitól. Az elkészült tárgyakat a gyermekek használják, időnként alkalmi kiállítást rendezünk a

- Az integrált nevelés egy pedagógiai irányzat, olyan gyermek közösségben történő nevelését jelenti, akik a tanulásban valamely oknál fogva akadályozottak (pl. fogyatékos, képességzavar, szociális hátrány).
- Minőségi különbség van az integráció szintjében. (A különbség a **fogadás (integráció) és a befogadás (inklúzió) között van!**)

Az inkluzív óvodai nevelés az integrált nevelés továbbfejlesztett formája. A befogadó intézmény pedagógusai az egyéni differenciálást alapul véve az egyéni kibontakoztatás és fejlesztés szemléletét képviselik.

Alapvetőkénsége:

- Különleges bánásmódot igénylő enyhe értelmi fogyatékos sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése, a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján.

Inkluzív pedagógia

VI. Integráció

- elemi viszonyok, jellegzetes jegyek, egyszerű mozgások megjelenítése
- érdeklődnek a képző-, és népművészeti alkotások iránt
- koordinált a szem-, és kézmozgásuk
- felismerik, és igénylik a környezetükben az esztétikát
- színhasználatuk árnyalt, jellemző munkájukat a formagazdaság
- képesek gondolataikat, élményeiket, érzéseiket, vágyaikat, álmaikat, fantáziájukat különböző technikákkal kifejezni
- saját kezdeményezésére rajzol, ábrázol, ceruzafogása megfelelő emberábrázolása részletes
- plasztikai munkái egyének, részletességet mutatnak
- változatos színekkel és tagoltsággal ábrázol
- kreatívan díszít, tervez
- tud hajtogatni, ragasztani, formákat kívágni
- saját, és mások alkotásairól beszél, értékítéletét megfogalmazza
- a szép látványban gyönyörködik
- ismernek néhány népi kismesterstílust (szöves, fonás, gyöngyfüzés stb.)

- Felkészült legyen a sérülés alapsajátosságairól, tisztában legyen a pedagógiai korrekció lehetséges módszereivel
- Megfelelő szervezeti keretet biztosítson
- Változatos és speciális eszközök beiktatása
- A gyógypedagógussal és egyéb segítő szakemberekkel állandó kapcsolattartás.

Ovodapedagógus feladatai:

- az óvodai nevelés során az anyanyelvi nevelés, mozgás, kommunikáció, illetve a szenzomotoros koordinációs készség fejlesztése, speciális terápia alkalmazása intenzív, komplex nevelési környezetben valósuljon meg a szakember iránymutatása mellett.
- a nevelés szervezeti keretnek, az alkalmazott speciális módszer és eszközrendszer megvalósítása minden esetben a gyermek állapotából fakadó egyéni szükségletek szerinti meghatározása
- kapjon minden gyermek segítséget a sérüléséből adódó, gyengébb kommunikációs kompetenciájából eredő hátrányának és ezzel összefüggő egyéb nehézségek leküzdéséhez
- a módszerek megvalósításakor életkor, a pszichikai sajátosságok, a beállítódás, az értelmi képesség, a beszédhiba típusának és súlyosságának, és a korrekció adott szakaszának figyelembevétele szükséges
- az óvodai nevelés során az anyanyelvi nevelés, mozgás, kommunikáció, illetve a szenzomotoros koordinációs készség fejlesztése, speciális terápia alkalmazása intenzív, komplex nevelési környezetben valósuljon meg a szakember iránymutatása mellett.

Tartalmi vonatkozás:

- a nevelés és fejlesztés során a sérüléséből adódó hátrányok messzemenően figyelembe vétele mellett, a gyermek szelészkorú kommunikációjának, megismerő funkcióinak fejlesztése az önállóság, és szociális képességek fejlődése érdekében.
- fejlesztés által, a sérülés súlyosságától függően a hátrányos következmények csökkentése vagy ellensúlyozása, lehetőséghez képest a pszichológiai és fiziológiai tényezők összehangjának megteremtése
- a nevelés és fejlesztés során a sérüléséből adódó hátrányok messzemenően figyelembe vétele mellett, a gyermek szelészkorú kommunikációjának, megismerő funkcióinak fejlesztése az önállóság, és szociális képességek fejlődése érdekében.

Céljaink:

- mindig szem előtt tartva az önállóságra nevelés elvét, és – a gyermek állapotának megfelelően – biztosítani kell a fejlődést legjobban elősegítő környezetet, a megfelelő segédeszközöket és terápiaikat.

A speciális szükségletekkel rendelkező gyermekek fejlesztésébe hatékonyan bevonjuk a

gyógypedagógus).

Az integrált nevelés megvalósítása során igénybe vesszük az egyéges gyógypedagógiai módszertani intézmények, szak- és pedagógiai szakmai szolgáltatásait (fejlesztőpedagógus,

neveléséhez szükséges szakirányú képzésben kívánunk részt venni.

A pedagógusok továbbképzési tervében támogatjuk azokat, akik SNI gyermekek integrált

gyógypedagógus irányutatait, javaslatait beépítik a pedagógiai folyamatokba.

eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez, együttműködőnek különböző szakemberekkel, a tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldáshoz alternatívákat keresnek, alkalmazkodnak az pedagógiai asszisztensek és adják alkalmazására, kinevelésére törekszünk, akik egy-egy hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógusok, vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelésében, oktatásában fejlesztésében részt

Személyi feltételek biztosítása:

szükségessé a mindennapi nevelőmunkában.

habilitációs, rehabilitációs, valamint terápia célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb

igényből következő feltételek biztosítása

VI.1. Az együttnevelésben résztvevő integrált SNI gyermekek sajátos nevelési

- Segítő instrukciók készítése, és beépítése a mindennapi életbe (napirendkártya használata)
- Szeretetteljes, biztonságos, gyermek közeli csoportlétkör megteremtése /egyszerű, a csoportba
- Erzekennyé, elfogadóvá válni, empátikusan, türellemmel és megértéssel fogadni az esetlegesen bővülő, más nevelési helyzetet teremtő csoportszerkezetet/SNI gyermek érkezése
- Hangulatos dekoráció, biztonságos gyermekbűtorok. /

A gyermek hatékony fejlesztésének segítése a cél, a differenciálás önmagában nem. Abban a pillanatban, ha a gyerekek egyénileg, párban, vagy kiscsoportban dolgoznak, elősegítjük az aktív részvételüket. A gyerekek hatékony munkáját az egymással kapcsolatos kölcsönös függőség kialakításával erősíthetjük meg. Ahhoz, hogy ez a fajta munka létrejöjjék, különböző szervezési, feladatadási szerepeink vannak, valamint a fejlesztés célja is új elemekkel bővíti.

A fejlesztmény értékelésének individualizálása során figyelembe vesszük a gyermek meglévő, vagy sérült képességeit, erőfeszítéseit, motivációját, szükség esetén még a családi szocio-

Egyéni fejlesztmény-értékelés elve:

Mivel a gyerekek különbözőek, a pedagógiai munkánk során különböző célokat kell kitűznünk velük szemben. Természetesen vannak közös elemek a csoporton belül, vagy a célok elérhetőségének szintjében, vagy pedig teljesen eltérő célok megfogalmazásával kell a különbséget megjelölnünk.

A célok individualizálását, vagyis azt az alapelvet, miszerint minden gyermek számára más célt jelölünk ki.

A célok szerinti differenciált képesség, ismeret elsajátítás elve:

Ez az alábbi három dolgot jelenti:

figyelembevétele.

Az integráció alapvető pedagógiai feltételei a nevelés differenciálásával fűgnek össze. A nevelés differenciálásának fontos feltétele az ismeretek egyéniséghez igazított

A gyakorlati munkában a differenciálás alatt azt a folyamatot értjük, amelynek eredményeképpen a fejlesztést az egyes gyerekek szükségleteihez igazítjuk.

Módszertani feltételek biztosítása:

- Felhívjuk a szülők figyelmét, hogy gondoskodjanak gyermekük részvételéről a számára biztosított győgytestnevelői, logopédiai fejlesztéseken. Fontos a rendszeres, kölcsönös tájékoztatás, kapcsolattartás, a hiányzások jelzése.
- Az új, kiscsoportos óvodások szüleinek tájékoztatása a korai jelzés, fejlesztés hatékonyságáról, a pedagógusok probléma jelzési gyakorlatáról és az ezzel kapcsolatos szülői kötelezettségekről.

gyermek szüleit:

Az intézményvezető feladata, hogy gondoskodjon róla: a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek (tehetséggyondozást, illetve felzárkóztatást igénylők) speciális támogatást kapjanak.

rehabilitációs foglalkozásokban.

Ezen kívüli (ha a befogadott gyermek érdeke azt kívánja, esetenként egyes foglalkozások helyett) részesülnek a hátrányait kompenzálásához szükséges egészségügyi és pedagógiai rehabilitációs és nehezségekkel összefüggő programjainkban.

Az integrált gyermekek egyéni sajátosságainak megfelelően vesznek részt az óvoda személyiség- és közösségfejlesztéssel, a tehetség, képesség kibontakoztatásával, a beilleszkedési, magatartási

Szervezési feltételek – szinterek:

Intézményünkben kihasználatlan helyiség nincsen.

Környezet kialakítása feltétele a sikeres munkának.

A sajátos nevelési igény típusához, súlyossági fókához, az egyénhez igazított nevelési/fejlesztési

Helységek, terek kialakítása, berendezése:

Az intézményünkben kihasználatlan helyiség nincsen.

Az intézményünk körülményei kedvezőek a sajátos nevelési igényű gyermekek számára. A fejlesztési és nevelési feladatokhoz szükséges tárgyi feltételek, eszközök, berendezések, terek, helyiségek, terek kialakítása, berendezése.

A tárgyi feltételeket folyamatosan, az elhasználdás mértéknek megfelelően, az integrálható

Tárgyi feltételek biztosítása:

A tárgyi feltételeket folyamatosan, az elhasználdás mértéknek megfelelően, az integrálható

gyerekek típusának és sajátos nevelési igényének megfelelően szerezzük be.

Az intézményünk körülményei kedvezőek a sajátos nevelési igényű gyermekek számára. A fejlesztési és nevelési feladatokhoz szükséges tárgyi feltételek, eszközök, berendezések, terek, helyiségek, terek kialakítása, berendezése.

Az intézményünk körülményei kedvezőek a sajátos nevelési igényű gyermekek számára. A fejlesztési és nevelési feladatokhoz szükséges tárgyi feltételek, eszközök, berendezések, terek, helyiségek, terek kialakítása, berendezése.

Különleges bánásmódot igénylő gyermek - Az egyenlő bánásmód követelménye:

Az egyenlő bánásmód követelménye és az esélyegyenlőség előmozdítása nevelési alapelveinkben és értékeinkben rejlik, miszerint minden gyermeknek vele született joga van az emberi méltósághoz. Intézményünk óvodapedagógusainak alapvető feladata, hogy az ellátott gyermekek hozzájárulassanak mindahhoz a lehetőségekhez, amely a gyermeki személyiség szabadon történő kibontakoztatásához szükséges.

Céljaink:

- Integrált nevelés csak a különböző szakemberek (óvodapedagógusok, gyógygyógypedagógusok) egyéb speciális szakemberek), szülők együttműködése keretében lehetséges, ezért tervezett és tudatos kapcsolatteremtésre, együttes követelmények teremtésére törekszünk.
- A SNI gyermekkel foglalkozó pedagógusok, pedagógiai asszisztensek és dajkák részt vesznek az integrációs feladatunkkal kapcsolatos speciális belső és külső képzésen.

Tartalmi vonatkozás:

- az együttműködés új formáinak, kereteinek kialakítása és működtetése, amely olyan együttes tevékenységet jelent, amelyben az eltérő pedagógiai kompetenciákkal rendelkező szakemberek szakismeretei, pedagógiai kultúrája pozitívan hathat egymásra és ez által pedagógiai tevékenységük eredményességére.

Az óvodapedagógus/gyógypedagógus feladatai:

- az óvodapedagógus és a gyógypedagógus/szakember/terapeuta közösen, személyre szabottan határozza meg a feladatokat, melyet az óvodapedagógus a mindennapi gyakorlatában alkalmaz
- a gyógypedagógus feladata a kapcsolattartása Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XI. Kerületi Tagintézményével - kontrollvizsgálatok időpontjának jelzése, a különféle szakemberekkel (pszichológus, gyermek-neurológus), gyermekvédelmi megbízott, Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival való együttműködés.

- az óvodapedagógus rendszeres megbeszélést folytat a gyógypedagógussal- szülővel - dajkával az együttes követelmények támasztása érdekében
- a csoport mindkét óvodapedagógusa és a gyógypedagógus rendszeres tájékoztatást nyújt az intézmény vezetőségének a gyermek fejlődéséről, problémákról, az elért eredményekről
- az utazó gyógypedagógus felé az integrált gyermekkel kapcsolatos dokumentációról, a szükséges információk elosztásáról, miközben figyelemmel van a személyi adatok védelmére és a titoktartás kötelezettségére.

Az óvodapedagógus – a speciális szakember iránymutatása mellett - az alábbi kompetenciákat fejlesztheti:

VII.1. Különlleges bánásmódot igénylő enyhé értelmi fogyatékos sajátos nevelési

- a velészületett méltóság biztosítása, a kirekesztés, az előítéletes kiszorítottság elkerülése,
- a neveléshez való hozzáférés segítése,
- a befogadó ország gyermekeit is megillető jogok garantálása, multikulturális szemlélet biztosítása.

Feladataink:

VI.2. Nemzeti kisebbség és migráns (bevándorló) befogadása

- szociális érdekvérvényesítés- szükséglet jelzése, segítőkész énkép erősítése, segítő viselkedésfornákat támogató normák tanítása, segítségnyújtás normáinak aktiválása.
- szociális ismeretek – direkt emberi viselkedések, szociális normák gyakorlása utcán, járművön
- szociális készségek - legfontosabb kiválasztása, szükségesszerű működtetése,
- szociális szokások és minták – személyes példamutatás

Szociális:

- önszabályozás és az önfejlesztés képességének fejlesztése.
- speciális képességek (tehetség) fejlesztése- egyéniségge nevelés
- önvédelmi képesség fejlesztése –szabadság, egészség és identitásvédelem
- önkifejezés képességének fejlesztése – zene, vizualitás, előadói - és szövegalkoto képesség
- befogadóképesség fejlesztése – zene, vizualitás, irodalom
- testi képességek fejlesztése, mozgásfejlesztés
- önkiszolgáló, önellátási képesség fejlesztése – öltözés, vetkőzés, étkezés, szobatisztaság

Személyes kompetencia:

- tanulási képesség
- kognitív kommunikációs képesség (vizuális, nyelvi)
- tudásszerző képesség (ismeretszerző, alkotó képességének fejlesztése)
- gondolkodási képesség (konverálás, rendszerező képesség, logikai képesség és kombinatív képesség)

Kognitív:

- a fejlesztést csak komplex kivizsgálás után lehet megkezdni (Szakértői Bizottságok,

Alapelv:

Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek, ellátását, fejlesztését külső (utazó gyógypedagógus) szakember bevonása mellett szintén integrált formában valósítjuk meg.

nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése

VII.2. Különleges bánásmódot igénylő autizmus spektrum zavarral küzdő sajátos

foglalkozásokon valósítható meg.

Az egyúttal való közlekedés, az egymás melletti tevékenykedés fejlesztése a csoportos egysejtű verbális utasításnak, a zenének, a ritmusnak, a sok ismétlésnek.

Ezek kialakításánál kiemelt szerepe van a rendszerességnek, az utánzásnak, a gesztussal kísért,

- az adekvát játékhasznalet elsajátítására, a kognitív funkciók fejlesztésére.
- az alapvető önkiszolgálási szokások kialakítására,
- a beszédindításra, a beszédmegegyezés fejlesztésére, az aktív szókincs bővítésére, fejlesztésére,

- a minimális kontaktus, kooperációs készség, a nonverbális és verbális kommunikáció

- az alapmozgások kialakítására, fejlesztésére,

képességfejlesztésükre kellő időt, alkalmat biztosít:

alkalmazva, a gyermekre jellemző cselekvésbe ágyazott gondolkodást figyelembe véve Az értelmi fogyatékos gyermekek óvodai nevelése a korai fejlesztésre épül. A kis lépések elvét gondoskodunk a folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről.

gyermek a kortárs csoportban megél. Az integrált óvodai nevelés keretében szükség szerint kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a kortákkal történő együttnevelés. A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a Az enyhén értelmi fogyatékos gyermekek fejlesztésében meghatározó a nem fogyatékos óvodás

igényű gyermekek integrált óvodai nevelése

A sajátos nevelési igényű gyerekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – rész-képesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi. Fejlesztésüket a szakértő bizottság javaslata

magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek

VII.3. A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulás, figyelem- vagy

- a gyermek egyéni üteméhez igazodó pontos napirend.
- habitációs és rehabilitációs mozgásfejlesztés
- fejlesztése
- az elemi adaptív viselkedések kialakítása, a szociális, kommunikációs készségek célzott
- társas kapcsolatok és rugalmas gondolkodást fejlesztő helyzetek, játékok
- önkiszolgáló tevékenység elősegítése
- beszédértés, beszédhasználat fejlesztése
- preventív kommunikáció, alternatív kommunikációs rendszer alkalmazása
- a sztereotíp, inadekvát viselkedések kialakulásának megelőzése, illetve korrekciója

Tartalmi vonatkozás:

- az autizmusból eredő fejlődési elmaradások lehetséges célirányos kompenzálása.
- területi fejlesztése az átlagos vagy kiemelkedő képességek gondozása mellett
- támogatását, kibontakoztatását a típusosan egyenlően képességstruktúrában belül az elmaradt
- elsődleges célnak kell tekinteni a személyiségfejlődés minél harmonikusabb, sokoldalúbb

Céljaink:

- amennyiben részessült korai fejlesztésben, arra építeni kell.
- a fejlődést rendszeresen mérni és követni kell
- létrehozása szűkséges
- strukturálása elengedhetetlen, az egyes gyermeknek megfelelő, egyéni motivációs rendszer
- az idő, az élethelyzetek, a tevékenységek gondos, pontos, a gyermek által jól átlátható
- kialakulófélben lévő készségek azonosításán alapszik
- a rehabilitációs célú nevelés egyéni terápia terv alapján történik, a meglévő és
- a sajátos nevelési igény kiértékelése mindenkor győgypedagógiai tanár, terapeuta és/vagy
- pszichológus közreműködését igényli

- az óvodai nevelés és fejlesztés során kiemelt feladat: a gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részkepeség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával
- megelőzni a teljesítménykudarccokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását, és megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségeket
- az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni kell, és amennyiben szükséges, a fejlesztés további menetét erre alapozva kell meghatározni.

Tartalmi vonatkozás:

- az egészséges, harmonikus személység, a beilleszkedéshez szükséges testi, szociális és értelmi érettség kialakítása, valamint az iskolai potenciális zavarok megelőzése.

Céljaink:

- a részkepeség zavar tüneteit mutató gyermeknek sajátos nevelési igényeinek kielégítése a gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakképzéssel rendelkező gyógypedagógus, terapeuta és/vagy pszichológus közreműködését igényli. A rehabilitációs célú nevelés egyéni terápias terv alapján történik
- amennyiben részesült korafejlesztésben, a korai fejlesztésre kell építeni.

Alapelv:

Alapján szakember segítségével integrált keretek között valósítjuk meg. Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárást okozta feszültségeket, a vártalan zajokat. Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabban. Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet. A kognitív, az emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése a sikeres beilleszkedést, az iskolába lépésre való felkészülési folyamatot kesleltetheti.

- a gyermek speciális szükségleteinek kielégítése
- esélyteremtés
- a tehetőségre utaló jegek felismerése minden gyermekben

Feladataink:

- megfélelő személyi és tárgyai feltételek mellett a talentum személyiségjegek, ömgevalósításának minél magasabb szintre emelése.
- Tehetséggondozás szakmai centrumként: elméleti - fogalmi tisztázás, gyakorlati segítségnyújtás.

Céljaink:

Többféle tehetőség létezik: logikai, nyelvi, mozgás, térbeli-vizuális, zenei, interperszonális (egyének közötti kapcsolati), de legáltalább négy, együtt jelentkező területet esetében tartjuk a gyermekket tehetőségesnek.

Kiemelt képességű, tehetségigéretes gyerekek:

Ovodánk Újbudán a Tehetséggondozás szakmai centrumi feladatokat is ellátja, ezért kiemelten fontos számunkra a tehetőség megnyilvánulásával, fogalmával, fejlesztési lehetőségeivel való foglalkozás.

VII.4. Tehetőséges gyermkek gondozása

- alapmozgások kialakítása és fejlesztése
- szociális készségek fejlesztése
- kognitív funkciók fejlesztése
- önkiszolgálás fejlesztése
- az adekvát játékhasználat elősegítése
- tudatos önállóságra nevelés
- egészséges énkép és önbizalom kialakítása
- kudarctűrő-képesség növelése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- 3 éves kortól általános és speciális képességek megfigyelése, együttműködés fenntartása, tanácsadás
- szülők tájékoztatása a tehetségprogramról (szűrések, belegegyező nyilatkozat), folyamatos
- feltöltődés, pihenés, „elvonulás” lehetőségek megteremtése
- együttes tevékenység lehetőség (óvodapedagógus-gyermek) problémahelyzet, társasjáték-készítés, stb.)
- a lehetőség megjelenéséhez megfelelő helyzetek teremtése (kísérelt, előadás-szervezés, a kiemelten fejlődő gyermekek nevelésében
- mikrocsoportos tevékenységsszervezés közben a differenciálás gyakorlatának alkalmazása
- szabad választási lehetőség megadása
- a gyermek érdekében, ismeretire épülő tanulási folyamat szervezése
- változatos, színes tevékenységek széles körének kínálása
- elmenyorientált szabad játékok biztosítása
- motivációs adottságok megerősítése,
- elfogadó, támogató környezet kialakítása

Ovodapedagógus feladatai:

- képzőművészeti tevékenység
- zene-tánc
- természettudományos tevékenység
- szociális tevékenységek
- szűrés-beválogatás- tehetségazonosítás

Tartalmi vonatkozás:

- erős és gyenge oldalak együttes támogatása.
- Tehetség gondozás szakmai centrumként:
- bemutatók, előadások szervezése,
- jó gyakorlatok továbbadása,
- részvétel továbbképzéseken,
- lehetőség műhelyek megszervezése, működése.

halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek.
b) a gyermekvédelmi törvény 10. §-a alapján a gyermekvédelmi törvény szerinti hátrányos és

ac) kiemelten tehetséges gyermekek,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek,

aa) sajátos nevelési igényű gyermekek,

a) különleges bánásmódot igénylő gyermekek - egyenlő bánásmód követelménye

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, a köznevelési törvény szerint:

VII. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység

attitűddel rendelkező tehetséggigéretesek azonos gazdagi/dusító szervezett fejlesztése).

- csoportközi tehetségműhelyek fenntartása (a hasonló többlettudással, érdeklődéssel, tehetséggigéret egész személységének komplex fejlesztésére irányuló folyamat)
- csoporton belüli tehetséggondozás (a differenciálás eszközeivel mindennapos, a

A tehetséggondozás formái:

- iskolába lépéskor a befogadó intézmény tájékoztatása.
- az alábbi területeken gyengébb pontok fejlesztése,
- a tehetséggépzés jó gyakorlat kialakítása, tehetséggépzési munkacsoportok létrehozása
- egyéni fejlesztési terv készítése (nyomon követés, portfólió)
- lehetőségadás az önálló véleményalkotásra és fantázia felszabadítására
- előremutató pozitív megerősítéssel pozitív önkép alakítása
- az elvárás és teljesítmény összehangjának szem előtt tartása
- a teljesítmény fokozása mellett a szorongásoldás kiemelt kezelése
- műhelymunkát vezető és csoportpedagógus rendszeres konzultálása
- speciális többlettudás megszerzése és a tehetséggondozás szolgálatába állítása
- differenciálás, öndifferenciálás lehetőségének biztosítása
- a tehetséggel összefüggő gyenge területeinek erősítése
- a korán megmutatkozó tehetséggigéret fejlesztése, gondozása
- együttműködés lehetőségével,
- a tehetséggel gondozása és fejlesztése, elve az intézményi és az intézményen kívüli
- a kreatív képességek kibontakoztatása, nyilvántartása, egyéni nyomon követése, a
- 4 éves kortól kiemelkedő és speciális képességek megfigyelése és rögzítése (azonosítás)

- gyermekeket nevelők, nem teljes családban élők figyelemmel kísérése
- időhiánnyal küszködő családok, szerényebb anyagi körülmények között élők, több
- szocio-higiénés (társas egészségvédő) karakter, viselkedési norma alkalmazása
- biztositása
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészség és biztonságos környezet
- testi, lelki nevelési feladatok ellátása
- megfélelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal, gyermekvédelmi felőssel együttműködve – speciális gondozó, prevenció és korrekciós

Feladataink:

- feladatok megvalósítása
- esélyteremtés és hátránycsökkentés (esélynövelő óvoda kialakítása)
- családi életre és egészséges életmódra nevelés
- korai monitoring és beavatkozási rendszer kiépítése.
- a törvényben megfogalmazott gyermekvédelemmel kapcsolatos alapelvek betartása,

Céljaink:

- a gyermek személyiségének, emberi méltóságának és jogainak tiszteltében tartása
- az óvodai nevelés során a hátrányos megkülönböztetést bármilyen okból elnezzük
- tiszteltében tartjuk a gyermek gondolati -, lelkiismereti- és vallásszabadsághoz való jogát
- humanus, megértő, egyéni bánásmód
- a család gyermeke iránti felelősségének erősítése.

Alapelv:

A szociális hátrányok kompenzálása nem jelenti azt, hogy az óvoda átveszi, átveheti a család, a szociális ellátórendszer vagy épp az önkormányzat szerepét. E helyett mélyebb együttműködésre törekszik a többi szereplővel, a szülővel, a gyermekjóléti szolgálattal, a fenntartóval, az iskolával, a civil szervezetekkel és más intézményekkel. Az óvoda csak a nevelési, szocializációs folyamatot közvetlenül akadályozó tényezők felszámolása terén bír hatékony eszközökkel.

- nyílt és öszinte óvodapedagógusi magatartás és dertis, nyugodt légkör biztosítása (meleg-
engedékeny övönői attitűd)
- a szülő a megfelelő szakszolgálathoz való irányítása: Újbudai Logopédiai és Pedagógiai
Szakszolgálat, és Gyermekjóléti Szolgálat)
- a családokkal való együttműködésre készítő kapcsolattartás
- az intézményi pszichológus, logopédus, fejlesztő pedagógus igénybe vétele
- a szülők bevonása a közös rendezvényekre, - fogadóóraakra, szülői értekezletekre való
meghívás
- a veszélyeztettség jelzése a gyermekvédelmi megbízott felé
- a gyermekvédelmi figyelő szolgálat és jelzőrendszer rendszeres és folyamatos
működtetése
- a törvényi változások folyamatos figyelemmel kísérése
- preventív tevékenység (rendszeres egészségügyi felügyelet, szűréssek végzése, pszicho-
szociális károsodások megelőzése)
- értékek továbbítása, megerősítése és kialakítása a családokban
- kiemelt figyelmet igénylő gyerekek fejlődésének figyelemmel kísérése (SNI,HH,HHH,
etnikai kisebbség, bevándorlók, tehetséges gyerekek)
- szocializáció elősegítése, a szociális érzékenység fejlesztése, a társadalmi lényé válás
elősegítése
- a hátrányos helyzetű gyerekek veszélyeztettségének csökkentése
- az óvodai rendezvényeken, ünnepeken, szabadidős tevékenységeken való részvétel
- Az intézményvezető feladata, hogy nyilváníttassa a kötelező óvodai nevelésből
távollmaradás kockázatainak kitétt gyermekeket, és aktív irányítói magatartást tanúsítson a
távollmaradás megelőzése érdekében.

Tartalmi vonatkozás:

- szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek
- a lassabban fejlődők segítése,
- alacsonyabb fejlettségű gyerekek felzárkóztatása,
- a gyermek esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések
- aszociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek:
- a gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek
- rendezvények, ünnepek szabadidős tevékenységek szervezése, rendezése.

kapcsolattartás.

- **Feladatunk** az óvoda világot nehezen elfogadó, illetve együtt nem működő, esetleg gyermeküket is elhanyagoló családokkal való - együttműködésre készítő - fejlődésükhöz.
- **nevelésben és fejlesztésben.** A hátrányos helyzetű gyerekek vesztélyezettetését is magában hordja. Ők néha csak tőlünk kapnak segítséget a világban való eligazodáshoz, a kultúra értékeinek megismeréséhez, lelki és testi
- **Felelősségünk különösen nagy a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek** gyereket nevelő, esetleg egyszülős, vagy nevelő szülők által nevelt családokét. kuszakodó családok igényeit éppúgy, mint a szerényebb anyagi lehetőségekkel bíró, több munkánk tervezésénél azonban figyelembe kell vennünk az elfoglalt, időhiánnyal
- **Óvodánkba járó** gyermekeink szociokulturális háttére kiegyensúlyozott és jó képet mutat,

VII.5. Szociális hátrányok helyzetét enyhítő segítő tevékenység

- megfélelő számú szülői igény esetén nemzetiségi nevelésben részesüljön részüljön
- szülői igény esetén vallási vagy más világnézeti meggyőződésen alapuló nevelésben
- a gyermek csoportban való elhelyezése során
- megszüntetése során
- érvényesíteni kell az óvodai nevelésben való részvételrel összefüggő jogviszony
- teljesítő gyermek részére segítséget nyújtson
- az óvoda feladata az is, hogy a tehetségigéretes és képességeihez viszonyítva rosszul
- juttatások)
- járó juttatások, illetőleg a nevelési-oktatási intézmény mérlegelése alapján adható
- az óvodai ellátással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés során (a jogszabály alapján
- gyermeki jogok gyakorlása során
- az óvodai ellátáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele során
- a teljesítmények értékelése során

Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell.

- Születési rendellenesség vagy szerzett fogycatékosság
- Mozgás korlátozottság, érzékszervi károsodás (látás, hallás...), szerzi rendellenesség
- Tartós betegség
- Idegrendszeri, pszichés problémák (szülő és/vagy gyerek)
- Higiénés hiányosságok

Egészségügyi okok:

- Munkanélküliség
- Letmimum alatti 1 főre jutó jövedelem
- A szülő csökent munkaképességi vagy munkaképtelen
- A kereset nem a család szükségleteinek kielégítésére fordítódik

Anyagi okok lehetnek:

- Sokgyermekes család: 3 vagy több gyermek
- Szűkös lakásviszonyok: a család magas létszáma, több generáció együttélése
- Szülők iskolázatlansága
- Nevelési hiányosságok: kettős nevelés, felügyelet és gondozás hiánya, helytelen bánásmód (brutalitás), érzelmi sivárság, közömbösség, könnyelmű, felelőten élvitel, bűnöző családi háttér
- Negatív hatású baráti kör

Környezeti okok lehetnek:

- A család anyagi és egészségügyi állapot, erkölcsi helyzete és élvitele, értékrendje
- A család lakhelye és környezete
- A gyermek és/vagy szülő egészségi állapota

A hátrányos helyzet leggyakoribb okai:

A gyermek személyniségében rejlő okok:

- Ertelmileg, érzelmileg visszamaradt

Feladataink a szociális hátrányok enyhítése érdekében:

- Anyagi támogatás lehetőségeinek kiaknázása
- Az önművelés igényének kialakítása
- A tolerancia, segítőkészség kialakítása, a másság elfogadása
- Praktikus ismeretek elsajátíttatása
- A mindennapi élethez szükséges készségek kialakításának segítése: tanácsadás, külső segítség felajánlása
- Családi életre és egészséges életmódra nevelés
- A testnevelés és sport sajátos eszközeivel kialakítani az alapvető mozgás - és feladatmegoldó képességet, az egészséget értékek tekintő gondozásmódot, a szabaddó tartalmass eltolításának igényét
- Differenciált fejlesztés
- Egészségnevelés
- A sport és egyéb mozgástevékenységek megismertetése, megszerettetése
- Interkulturális ismeretnyújtás
- Tehetséggigéretes gyermekek felkészítése
- Felzárkóztató foglalkozás a valamilyen területen lemaradóknak
- Igény szerint ügyelet biztosítása: szülői értekezletek és fórumok időtartama alatt
- A családi életre nevelés tanítása: tanácsadás, külső segítség felajánlása
- Mozgáslehetőség biztosítása
- Kulturális rendezvények csoportos látogatása.

Tartalmi vonatkozás:

- szociokulturális háttér feltérképezése, és lehetőség szerinti megszüntetése
- hátrányos helyzet meghatározása
- a gyermek személynés higiénés szokásainak alakítása
- partnerközponit működés, a szülőkkel való személynés kapcsolat kialakítása.

- Közreműködik a gyermek beilleszkedését, társas kapcsolatát javító és teljesítményét növelő intézkedésekben.
- Megszervezi azokat a pszichológiai jellegű szűrővizsgálatokat, amelyek a képességvizsgálatok körébe tartoznak, vagy a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségek megelőzése érdekében szükségesek.
- Megszervezi a mentálhigiénés preventív feladatokat.
- Megszervezi az egészségfejlesztéssel, és az intézményben észlelt személyközi konfliktusokkal, erőszakjelenségek megoldásával kapcsolatos feladatokat.
- Váratlan súlyos élethelyzetekben megszervezi a krízistanácsadást.

Feladatai:

Az intézményben óvodapszichológus működik, tevékenységének elsődleges célja a gyermekek személységfejlesztése, lelki egészségvédelme, valamint az oktató-nevelő munka hatékonyságának segítése.

Az óvodapszichológus a szülőkkel és az óvodapedagógusokkal szoros együttműködésben végzi munkáját.

VII.6. Az óvodapszichológus szerepe, tevékenysége

- anyagi támogatásnak (odatételés lehetőségének feltérképezése)
- a gyermek és körülötte lévők megismerése, folyamatos figyelemmel kísérése
- a lemaradás mértékének feltérképezése, egyéni fejlesztési terv készítése
- egyéni mérési eredményekre épülő fejlesztési terv készítése
- család szokásainak, értékrendjének a megismerése
- család – óvoda kapcsolatának erősítése (családlátogatás, szülői konzultáció, Szülői Szervezet bevonása, szülői közösségek alakítása)
- korszerű kommunikációs technikák és konfliktus kezelési módszerek elsajátítása a gyermek és körülötte lévők megismerése, folyamatos figyelemmel kísérése
- a lemaradás mértékének feltérképezése
- a lemaradás mértékének feltérképezése, egyéni fejlesztési terv készítése

Óvodapedagógus feladatai:

Céljaink:

VIII. A pedagógiai munka dokumentációi

- Munkájának megvalósításában támaszkodni az Óvodapszichológia ellátás szakterületi protokolljának útmutatásaira és a munkaköri leírásában foglaltakra.
- A pszichológusok Szakmai Etikai Kódexe (SZEK) alapján szervezni munkáját, különösképpen az információk megosztásának és a titoktartásnak a kérdéseit.
- Figyelembe venni munkavégzése során, hogy szolgáltatásai nyújtása alkalmával a gyermeknek jogai és az őket gondozó szülők, pedagógusok jogai ne sérüljenek, szem előtt tartani, hogy munkája alapvetően a bizalmon alapul.
- Munkájának megvalósításában támaszkodni az Óvodapszichológia ellátás szakterületi protokolljának útmutatásaira és a munkaköri leírásában foglaltakra.

Kötelessége:

- Segíti a pszichológiai ismeretek elsajátítását az intézményen belül.
- Kapcsolatot tart a kerületben dolgozó óvoda-és iskolapszichológusokkal.
- Együttműködik a pedagógiai szakszolgálat munkatársaival az érintett gyermekek pedagógiai szakszolgálati vagy egyéb egészségügyi szakellátásba történő utalása tekintetében.
- Egyéni és csoportos foglalkozásokat szervezhet a gyermekek számára.
- Konzultációs lehetőséggel, nevelési tanácsadással segíti a szülőket gyermekeik nevelésében, fejlesztésében és beiskolázásában.
- Tematikus előadásokat, fórumokat tart fejlődéslelektani, nevelési, vagy a mindennapi élet pszichológiai vonatkozású kérdéseiben.

Tartalmi vonatkozás:

- A kiemelten tehetséges gyermekek tehermentesítésében a pedagógusokkal és a pedagógiai szakszolgálat szakembereivel közösen kidolgozza az együttműködés és az ellátás keretét.

Az óvodai nevelés tervezése, valamint a gyermek megismerése és fejlesztése kötelező dokumentumok alapján történik. A tervezőmunka a tudatos nevelő hatások tervezését jelenti. A tervezés a tudatos munkához szükséges, de biztosítani kell a szabadságot az óvodapedagógusnak. A jó terv szabadságot, rugalmas alkalmazkodást, a gyermekéhez való igazodást biztosítja. A tervezés segíti a gyermeknek fejlődési ütemének követését, jelzi a fejlődésbeli lemaradásokat, látja az egyénhez kötődő feladatokat, biztosítja az egyenlő hozzáférést. *Tervezésünk alapelvei:* rendszeresség, folyamatosság, fokozatosság és rugalmasság. A csoportban dolgozó óvodapedagógusok megtervezik a csoportjuk fejlettségi szintjének megfelelően - az óvoda nevelési programja alapján - a csoportjuk nevelési, fejlesztési tervét. Tudatos nevelő munka szerves része az elemzés, értékelés, mely meghatározza a következő

VIII.1. A gyermekek fejlődésének nyomon követése – mérés

- Adatlapok
- Felvételi és mulasztási napló
- Csoportnapló
- (önállóan kidolgozott tartalom és időintervallum alapján)
- A gyermek fejlődésének nyomon követése, mérési – ellenőrzés – értékelési rendszer,

Tartalmi vonatkozás:

- koherens dokumentáció
- egységes szerkezet, tartalom
- használhatóság.

Jellemző:

- Az éves munkaterv, stratégiai dokumentumokkal, a munkaközösségek terveivel, és a csoportok éves nevelő tanulást segítő tervezésével összhangban van.
- Az éves tervek és beszámolók egymásra épülnek.
- A nevelési év végi beszámoló megállapításai alapján történik a következő nevelési év tervezése.
- A beszámolók szempontjai illeszkednek az intézményi önértékelési rendszerhez.
- A pedagógiai munka megfelel az éves tervezésben foglaltaknak, az esetleges eltérések indokoltak.

- anamnézis felvétele, szülővel való konzultáció
 - természetes közegben minél szélesebb körű ismeretek szerzése a gyermekről
 - intézményi szinten kialakított normák szerinti megfigyelés, mérés végzése és rögzítése
 - a megfigyelési, mérési eredményekre épülő éves pedagógiai munka tervezése
 - a gyermek egyéni érésének, fejlődési ütemének tiszteletben tartása mellett a legoptimálisabb fejlesztő hatások biztosítása
 - a gyermek kedvelt tevékenységére, érdeklődésére alapozott fejlesztési terv készítése, kivitelezése
 - hagyományos és korszerű változatos módszerek alkalmazása
 - periodikusan ismétlődő kontrollmérések végzése
 - portfólió készítése
 - szakpedagógusokkal való konzultáció.
- VIII.2. Csoportnapló tartalma***
- óvoda neve és címe, OM azonosítója, rendelteti hivatkozások
 - korcsoport felüntetése, neve, pedagógusai neve
 - megnyitás/lezárás helye, ideje, intézményvezető aláírása, körbéllyegző lenyomata
 - a pedagógiai program neve
 - a gyermek neve és óvodai jele, a fiúk és lányok számának összesített adatai, ezen belül megadva: a három év alatti, a három–négyéves, a négy – ötéves, az öt–hatéves a hat–hétéves gyermekek száma, a sajátos nevelési igényű gyermekek száma, továbbá azon gyermekek száma, akik bölcsődések voltak, korcsoportonkénti megoszlás (vegyes életkorú csoportoknál),
 - születésnapok jelzése
 - a nevelési évben tanköteleessé váló gyermekek neve
 - a napirend, a napirend szerinti tevékenységek időtartama és tevékenységek heti rend
 - tanulási terv
 - családdal való kapcsolattartási formák tartalma
 - baleset megelőzés szabályai, intézkedési terv
 - nevelési feladatok (szocializációs terv), a szervezési feladatok, tervezett programok és azok időpontjai, ill. értékelések (éves, és ez lebontva 3 havonta)
 - a gyermek fejlődését elősegítő tartalmak (éves tevékenységi terv) a következő bontásban: egészségfejlesztő testmozgás; verselés, mesélés; ének, zene, énekes játékok,

- az intézményi dokumentumok (SZMSZ, Házirend, Mérési-ellenőrzési program, Vezetői program, Munkaterv, Intézkedési terv, Esélyegyenlőségi program, stb. koherenciájának szem előtt tartása)

Óvodapedagógus feladatai:

- iskolába lépés).
- megfigyzés rovatba: elhelyezés megszünésének ideje, indoka (kötözés, átvétel, elvégzett felülvizsgálatok, továbbá a következő kötelező felülvizsgálat időpontja
- megfigyzés rovatba: SNI gyermekekre vonatkozóan a szakvéleményt kiállító szakértői bizottság neve, címe, a szakvélemény kiállításának időpontja és száma, az
- a szülők napközben elérhető telefonszáma
- éves összesítés)
- az igazolt és igazolatlan hiányzások havi és éves összesítése (adatalapon napi, havi és címre, felvétel időpontja, apja (törvényes képviselője) neve, anyja születéskori neve
- jogszertü tartózkodást megalapozó okirat száma, lakcímre/tartózkodási lakóhelyének ideje, állampolgársága, nem magyar állampolgár esetén a tartózkodás jogcíme, a
- a gyermek oktatási azonosító száma, naplóbeli sorszáma, neve, születési helye és
- korszopot feltüntése, neve
- megnyitási/lezáras helye, ideje, intézményvezető aláírása, körbélyegző lenyomata
- óvoda neve, OM azonosítója, címe

VIII.3. Felvételi és mulasztási napló és hozzátartozó adatalap tartalma

- reflexiók
- nyári tevékenységi terv
- látogató neve és beosztása
- hivatalos látogatások, a vezetői ellenőrző látogatás, a látogatás célja, időpontjai, a
- szülői értékelések időpontjai, jegyzőkönyvei
- fogadóórak időpontjai, emlékeztetői, értékelések
- szülői nyilatkozatok (távozás, egyéb)
- az értékelések gyermekvédelemmel kapcsolatos bejegyzések (szükség szerint)
- benne matematika;
- gyermektánc; rajzolás, festés, mintázás, kézimunka; a külső világ tevékeny megismerése

- szülői szervezet működése (évi 2 alkalom)
- napi információ
- falijáság, elektronikus tájékoztató (csoportos kör e-mail)
- tájékoztatók (szükség szerint)
- formában, tevékenységben (bemutató foglalkozás, közös játékok, közös barátkcsolás...)
- nyílt napok megszervezése minden csoportban, az óvodapedagógus által meghatározott
- ismerkedési napok szervezése az óvodát választó szülők és gyermekek számára
- szervezett részvétel a csoport életében (egyvezetés alapján)
- 15.30-ig terjedő időtartamban)
- lehetőség, középső csoportban délelőtti időtartamban, nagycsoportban egész nap 8-kiirandulások (a csoportos óvodapedagógusok vállalása alapján a csoport ismeretében
- ünnepek, programok (évkör, munkaterv alapján)
- családi látogatás indokolt esetben
- szülői beszélgető kör az óvoda-egészségügyi szolgálat és pszichológus bevonásával
- életvitel segítő tanácsadás (etnikum, bevándorlók) (igény ill. szükség szerint)
- fogadóórák (egyvezetés alapján)
- szülői értekezlet (évi 2 alkalom)

Tartalmi vonatkozás:

- gondoskodás biztosítása
- a gyermek kiskorúságánál fogva öt megillető családi, állami, társadalmi védelem és
- a családok elégedettségének elérése
- az óvónő és a szülő közötti bizalmi kapcsolat erősítése
- nevelőpartnerei viszony kialakítása
- a gyermek fejlődéséről hiteles, korrekt tájékoztatás
- gondoskodás biztosítása
- a gyermek kiskorúságánál fogva öt megillető családi, állami, társadalmi védelem és
- kiegészítés és hátrányok csökkentése (nevelés, szakszolgálat, egészségügyi szolgálat)
- az otthon és az óvoda értékrendjének egymáshoz való közelítése
- óvodai munkatervhez, napirendhez.
- a szülők fogadása megfigyelőként vagy segítőként a csoportban, alkalmazkodva az
- tevékenységeibe
- a szülők számára több betekintési lehetőség biztosítása az óvoda, a csoport napi

- nevelési értékeztelünkben való részvétel (éves munkaterv szerint)
 - intézményi dokumentumok véleményezése (törvényi előírás szerint).
 - igény szerint tájékoztatóra hívjuk az iskolák képviselőit, ezzel segítjük a szülőket az iskolaválasztásban,
 - elhelyezzük az iskolák bemutatkozását segítő hirdetőanyagokat, tájékoztatókat az óvodai falujágon,
 - minden év májusában ellátogatunk a körzeti iskolába azokkal a gyerekekkel, akik megkezdik első tanévüket.
- Óvodapedagógus feladatai:*
- kapcsolattartási formák tervezése, ütemezés szerinti megvalósítása, dokumentálása
 - a család, szülő megismertése az óvoda nevelés alapelveivel, dokumentumaival (PP, Házirend, SZMSZ)
 - partnerközpontú működés értékelési folyamatain keresztül a szülői elégedettség feltárása (interjú, kérdőív készítés)
 - a családok megismerése, elfogadása
 - példamutatás a meleg-engedékeny övönői attitűddel
 - a családban már meglévő pozitív értékek megőrzése, gyarapítása, alkalmazása a nevelőmunka során
 - a szülői szerepvállalás fontosságának tudatosítása
 - informálás és együttműködés a kiemelt figyelmet igénylő gyermekkel kapcsolatban
 - a családok bevonása az egészséges életmód, környezet tudatos magatartásformáló programjainkba.
 - folyamatos kapcsolattartás
 - falujások
 - szülői értékeztel
 - fogadóórák és egyéni beszélgetések
 - partneri igény és elégedettség mérés
 - nyílt napok
 - családlátogatás speciális esetben
 - gondozási szokások megismertése után együttműködni a gyermek érdekében a szülőikkel, hogy összhangba kerüljön az intézményi és az otthoni szokás és normarendszer,

Tartalmi vonatkozás:

- Nevelési tanácsadás kérése
- Fejődési eltérések vizsgálatának kezdeményezése
- hátrányos helyzetű családok életvitelének javítása, kommunikáció segítése

Feladataink:

- a gyermek és családok életminőségének javítása érdekében történő kapcsolattartás

Céljaink:IX. 4. Szakszolgálatok - Óvoda kapcsolata

Szabályzata tartalmazza.

Feltételeit az óvoda Szervezeti és Működési Szabályzata valamint a Szülői Közösség Ertekezlet, évente kétszer, de igény szerint szükség esetén külön alkalommal is tartható. A Szülők Szervezete képviseli a szülők jogait, kötelességeit. A Szülők Szervezetének képviselői folyamatos kapcsolatot tartanak a szülőkkel, az óvodapedagógusokkal és az óvoda vezetőjével.

IX. 3. Szülői Szervezet (Közösség) - Óvoda kapcsolata

- az óvoda épületében törekedni a befogadó szemléletmód közvetítésére, megoldásába,
- és ha szükséges, javasoljuk a Nevelési Tanácsadó bevonását az adott probléma
- lehetőségét biztosítani arra, hogy alkalmanként meghívjunk pszichológust, logopédust, a döntéshozatalba
- a gyerekeket érintő fontos kérdésekben kikérjük a szülők véleményét és bevonjuk őket
- hatékony segítséget nyújtani a családi neveléshez,
- gyarapítani pedagógiai felkészültségünket, lehetőséget,
- felajánlunk egy-egy óvodai rendezvény megszervezésében való szülői részvételi
- ha szükséges, akkor a pszichológust is,
- gyermek fejlődéséről, ezekre a beszélgetésekre esetenként meghívjuk a szülőket is, és
- az SNI gyermekekkel foglalkozók, kölcsönösen tájékozottasság egymást az adott
- rendszeresen tájékoztatni a szülőket a várható eseményekről, a közös programokról,

- a tanácsadóban pszichológiai vizsgálat, gyermekpszichoterápia és fejlesztő, gondozó tevékenység folyik.
- szükség esetén vizsgálatra küldjük a problématikus gyerekeket,

Tartalma szerint:

Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XI. Kerületi Tagintézménye - Nevelési tanácsadás és Tankerületi Szakértői Bizottsági feladatok

- az óvodánkban végzett logopédiai szolgáltatás feladata a beszédhibák és a nyelvi-kommunikációs zavarok javítása, valamint a dyslexia megelőzése és gyógyítása,
- a foglalkozásokon a logopédus és az óvodapedagógusok által javasolt mérési eredmények alapján 4-7 éves gyerekek vesznek részt,
- a gyógytorna óvodásaink speciális egészségügyi korrekciója. Heti két alkalommal a szakorvosi szűrővizsgálati eredmények alapján 5-7 éves gyerekek vesznek részt.

Tartalma szerint:

- A gyermek logopédiai vizsgálatát kérheti a szülő vagy más szakember is. (pszichológus, orvos, védőnő, óvodapedagógus)
- Intézményünkben a szakszolgálat két területen látja el feladatát. Utazó szakemberekkel oldja meg a logopédiai fejlesztést és a egygyetesnevelés korrekciós feladatát.
- A logopédus munkája szűrő és egyéb kiegészítő vizsgálatok a tanácsadás és a terápia vezetése

IX.4.1. Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XI. Kerületi Tagintézménye

- A szülők tájékoztatása a lehetőségeikről.
- szakszolgálatok intézményeivel.
- kapcsolat felvétel a gyermekvédelmi felelős, tehetség koordinátor közreműködésével a

Óvodapedagógus feladata:

- hátránycsökkentés esélyteremtés, felzárkóztatás, tehetség megerősítés, tájékoztatás

Tartalom szerint:

Kerületünkben a Családsegítő Szolgálat és 2005-től a Gyermekjóléti Központ együtt látja el a törvényekben megfogalmazott feladatait.

IX.4.3. Újbudai Humán Szolgáltató Központ

- az Újbudai Pedagógiai Napok, Föld napi... rendezvényein nevelőtestületünk rendszeresen részt vesz,
- szeptember elején minden nevelési-oktatási intézmény programfüzet segítségével tájékozódhat az aktuális évre szóló programkínálatról,

Tartalom szerint:**IX.4.3. Újbudai Pedagógiai Iroda**

- a sajátos nevelési igény megállapítása vagy kizárása, és az ehhez kapcsolódó vizsgálatok elvégzése, illetve további vizsgálatok kezdeményezése, felülvizsgálat elvégzése

Tartalom szerint:

**IX.4.2. Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat 1. Szánu Szakértői Bizottsági
Tagintézménye és Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Beszédvizsgáló
Gyógypedagógiai tanácsadó, Korai Fejlesztő, Oktató és Gondozó Tagintézménye**

A vizsgálati eredmények összegzése után a Szakértői Bizottság dönt arról, hogy kell-e további szakvizsgálat a gyermek számára, valamint a beiskolázásról is vélemény fogalmazódik meg. A vizsgálatot együttesen kerheti az óvodai pedagógus és a szülő is, de külön-külön is, ha az iskolai életmód megkezdéséhez szükséges készségek, képességek terén a gyermek fejlettsége nem kielégítő.

Az ehhez kapcsolódó vizsgálatok elvégzése.

- tanterületi szakértői bizottsági tevékenység: az enyhébb problémák feltárása, vagyis a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség (BTM) megállapítása vagy kizárása és

Figyelembe vesszük a lelkiismereti és vallásszabadságról szóló rendelkezést, amely óvodánkban lehetővé teszi a biztosit, speciális szolgáltatások keretében hittan igénybe vételére, mely ökömenikus hitoktatást jelent.

Csoportonként (a kiscsoportosokat kivéve) évente történelmi felmérés a szülői igényekről, és ennek alapján biztositjuk a hitoktató számára a helyet.

Tartalma szerint:

IX.6. Egyház - Óvoda

- Az óvoda védőnőjével való együttműködés: A védőnő az óvodavezetővel egyeztetett rendszert, vele együttműködve, a hatályos jogszabályok szerint végzi a preventív munkát.
- Az óvoda dolgozóinak feladata a felhívások biztositása, a szülők tájékoztatása és a gyermekek együttműködésének elősegítése.
- ortopéd szakorvos szűrővizsgálata,
- fogászati szűrés

Tartalma szerint:

- gyermekorvos, fogorvos, védőnő, ortopéd orvos
- Intézményünk a gyermekek egészségügyi, gyermekvédelmi és szociális ellátása érdekében és egyéb, - ehhez a hálózathoz tartozó - ügyekben rendszeres kapcsolatot tart fent.

IX.5. Egészségügyi Intézmények - Óvoda

- feladatuk továbbá a gyermek- és fiatalok agresszív viselkedésének kezelése.
- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek védelmében együttműködünk a családok segítségével,
- a Családsegítő Szolgálat a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozására egyéni-, pár-, családterápiát szervez,
- a családtagok feladata, hogy a szülők rossz szociális helyzetű, munkanélküli, megromlott egészségügyi állapot esetén tanácsot adjon és a munkához juttathoz hatékony segítséget nyújtson,
- feladatuk továbbá a gyermek- és fiatalok agresszív viselkedésének kezelése.

- a tanulás alapkészségeinek megalapozása, érzelmi akarat, testi, szociális, értelmi területeken

Az iskolával való kapcsolattartás feladatai:

- az iskolai élet megkezdésének támogatása, segítése.

Céljaink:

A gyermekek óvoda-iskola közötti átmenetének megkönnyítése érdekében, adott időszakban a körzetünkben lévő iskolákkal felvesszük a kapcsolatot. Követjük az „Iskolanyitogató” kiadványban bemutatott XI. kerületi iskolákról szóló tájékoztatót.

IX.8. Iskolák- Óvoda

- szülői értekezlet
- tapasztalatsere
- jövőbeni óvodások meglátogatása a bölcsődében

Tartalmi vonatkozás:

- a jövőbeni óvodások feltérképezése
- szülői értekezleten való részvétel
- óvodánk megismerítése
- átmenet megsegítése

Feladataink:

A bölcsődéből jövő gyermekek könnyebben illeszkedjenek be az óvodába.

Céljaink:

IX.7. Bölcsődék - Óvoda

- heti rendszerességgel hitoktató foglalkozás szervezése az óvodában,
- közvetítés a szülők és a hitoktatók között.

X. ÉRVÉNYESSEGI RENDELKEZÉS

A Pedagógiai Program 2018. szeptember 1-jétől lép életbe és visszavonásig érvényes.

Ezzel egy időben hatályon kívül helyeződik a Sasaki Óvoda 2/2016 (03.04.) határozat számú

Pedagógiai Programja.

Az Óvodai Pedagógiai Program értékelése, felülvizsgálata

- A Pedagógiai Programban megfogalmazott célok, és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
- Az óvodapedagógusok szakmai munkaközössége minden nevelési év végén, írásban értékeli a *Pedagógiai* Programban megfogalmazott általános és speciális célok és feladatok megvalósulását.

Az Óvodai Pedagógiai Program módosítása

A Pedagógiai Program módosítására javaslatot tehet

- Óvodavezető
- A nevelő testület bármely tagja
- Szakmai munkaközösség
- Szülői Szervezet
- Az óvoda fenntartója

A Pedagógiai Program módosítását a nevelőtestület fogadja el és az óvoda vezetője hagyja jóvá. A módosított *Pedagógiai* Programot, 2018. szeptember 01. napjától kell bevezetni.

A Pedagógiai Program nyilvántartására hozatala

A Pedagógiai Program nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

Egy – egy példány a következő személyeknek, illetve intézményeknek tekinthető meg:

- Óvoda fenntartójánál,
- Óvoda irattárában,
- Óvoda vezetőjénél,
- Óvoda honlapján,

- Óvoda csoportjában.

Nyilvánosságra hozatal:

1 – 1 példányt a nevelői szobában, ill. az óvodatitkár irodájában helyezzük el, ahol bárki megnevezheti az óvoda nyitvatartási idejében. Ezen kívül az óvoda honlapján is megtekinthető.

Módosításának indoka:

- Törvényi jogszabályi változás
- Fenntartó által meghatározott feladatváltozás

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

I. Készítette a Sasadi Óvoda nevelőtestülete

Kelt: Budapest, 2018.03.10.

.....
Hornyak Ildikó

A Sasadi Óvoda pedagógiai programjában foglaltakkal kapcsolatosan magasabb jogszabályban biztosított véleményezési jogát gyakorolta és a dokumentumról véleményt alkotott a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 118. § (3) bekezdése a) pontjának felhatalmazása alapján az óvodában működő Szülői Szervezet/Közösség

.....
Teller Nóra
Szülői Közösség elnöke

Kelt: Budapest, 2018. 03. 09.

A Sasadi Óvoda pedagógiai programjában foglaltakkal kapcsolatosan magasabb jogszabályban biztosított véleményezési jogát gyakorolta és a dokumentumról véleményt alkotott a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 118. § (3) bekezdése a) pontjának felhatalmazása alapján az óvodában működő szakmai munkaközösség

Kelt: Budapest, 2018.03.10.

.....
Zsadányi Krisztina
A szakmai munkaközösség nevében

A Sasadi Óvoda pedagógiai programjában foglaltakkal kapcsolatosan magasabb jogszabályban biztosított véleménynyezési jogát korlátozás nélkül gyakorolta és a dokumentumról véleményt alkotott a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 118. § (3) bekezdése a) pontjának felhatalmazása alapján az óvoda közalkalmazotti Tanácsa

Kelt: Budapest, 2018.03.10.

Ferenczy Erika
.....
A Közalkalmazotti Tanács nevében

A Sasadi Óvoda pedagógiai programjáról szóló tájékoztatást az óvoda nevelőmunkát segítő alkalmazottai megkapták.

Kelt: Budapest, 2018.03.10.

Kovács Szilvia
.....
A nevelőmunkát segítők nevében

1. A Sasadi Óvoda pedagógiai programjában a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 128. § (6) alapján kidolgozott helyi egészségfejlesztési programot a nevelőtestület az iskolaegészségügyi szolgálat közreműködésével készítette el. Az egészségfejlesztési és prevenció programok kiválasztásánál az óvoda vezetője beszerezte az intézményben dolgozó óvodapszichológus véleményét.

iskola-egészségügyi szolgálat (védőnő) vagy pszichológus

.....
Lengyel

Kelt: Budapest, 2018.03.10.

III. Az óvoda nevelőtestülete át nem ruházható jogkörében a pedagógiai programot 2018.03.10. napján tartott határozatképes ülésén a /2018. (03.10.) számú határozatával, 100 %-os igenlő szavazattal elfogadta. Az elfogadás tényét a nevelőtestület tagjai a csatolt jegyzőkönyvben hitelesítő aláírásukkal tanúsítják.

Kelt: Budapest, 2018.03.10.

.....
Kadosáné Klimó Magdolna
függetlenített óvodavezető helyettes

IV. Az óvoda pedagógiai programjában szereplő Tehetséggondozói szakmai centrum, Biztonságos Óvoda Program, „Közös a napunk” érzékenyítő programok megvalósításához a fenntartó egyetértését megadta, a rá háruló többletköltség finanszírozását vállalja.
Kelt: Budapest,

.....
Dr. Molnár László
A fenntartó képviselője
Ph

V. A Sasadi Óvoda pedagógiai programját az intézmény vezetője a /2018. (03.10.) számú határozatával jóváhagyta.
Kelt: Budapest, 2018.03.10.

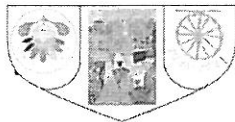

.....
Pócsné Hermánics Mária
óvodavezető

IV. A Pedagógiai Program az 52/2016.(III.31.) XI.ÖK határozatban foglaltakon túl jelen program-módosítást figyelembe véve **újabb költséget nem ró** a fenntartóra. számú határozattal a fenntartó a Pedagógiai Program módosításához egyetértését adta.

Budapest, 2018. május

.....
a fenntartó nevében

JEGYZÖKÖNYV

Időpontja: 2018. március 10.
Helyszín: Sasadi Óvoda Törcsvár Óvoda th. (1112 Budapest, Törcsvár u. 19-21.)
Esemény: Nevelőtestületi értekezlet
Téma: Pedagógiai Program módosítási javaslat

Jelen vannak: 27 fő óvodapedagógus, 1 fő pszichológus, 4 fő pedagógiai asszisztens, óvodavezető, függetlenített óvodavezető helyettes

Igazoltan távollévők: 4 fő

Igazolatlanul távollévők: -

Jegyzőkönyv vezető: Sárközy Tímea

Hitelesítő: Péter Gizella

Pócsné **Hermanics Maria** óvodavezető köszönti a nevelőtestület tagjait. Felidézi a 2017 decemberre óta végzett munkát: A székhelyet és két telephelyet képviselő, 3 fős team alakult a pedagógiai program bevalás vizsgálatára (Hornyak Ildikó, Fokt Ildikó, Péter Gizella), akik a fenntartó által megbízott szakértők (Bertók Zoltáné és Lendvai Lászlóné) irányításával részt vettek a kerületi tájékoztatókon. A munkába bekapcsolódott az óvodavezető, Farkas Renáta és Sebestyén Csilla óvodapedagógusok. A mérőeszközöket a nevelőtestület tagjai megismerték, kitöltötték, több ízben megbeszéltek. Az összesítő táblázatot, a kitűzött fejlesztési célokat és feladatokat online formában a nevelőtestület tagjai megkapták. Felkéri Hornyak Ildikót, hogy ennek eredményéről és az eredményből adódó további feladatokról szóban is tájékoztassa a jelenlévőket.

Bezmólo a Pedagógiai Program bevalás vizsgálatról:

Hornyak Ildikó: A következő 8 területen vizsgáltuk a hatékonyság bevalását:

1. A pedagógiai program filozófiája, céljai
2. A szülők és a pedagógusok kapcsolata
3. Az óvodapedagógusok felkészültsége
4. Az óvodapedagógusok továbbképzési irányultsága az elmúlt időszakban (a 2016-2017 és 2017-2018 nevelési évben)
5. A vezetés és a nevelők közötti interakciói
6. Személyeket érintő rendelkezések
7. Egészség és biztonság
8. Értékelési gyakorlat

Eredményeink területenként:

1. A pedagógiai program filozófiája, célja:

- 97%/100%/97% értéket kapott (1. A pedagógiai program írásban megfogalmazott filozófiát tartalmaz, mely a szülők számára nyilvános és hozzáférhető 97%, 2. A program a gyermekek fejlődéséről szerzett ismereteken alapulva egyéni szükségleteik és érdeklődésük figyelembevételével készült 100%, 3. A gyermekek számára szervezett tanulási környezetet és tevékenységeket a program filozófiáját, céljait és specifikumait tükrözi. 97%)
- **Fejlesztés iránya, fejlesztési javaslat:** ezen a területen nem határoztunk meg fejlesztendő területet

2. A szülők és a pedagógusok kapcsolata

- 63%/95%/95%/66% értéket kapott (1. Az óvónők mindenkor szívesen látják a szülőket akár megfigyelőként vagy segítőként a csoportban 63%, 2. Az óvónők a gyermekek mindennapjáról írásban vagy szóban rendszeresen beszámolnak 95%, 3. Evente legalább két-szer, szükség esetén többször is családi beszélgetésen (fogadó óra) megbeszéli a gyermekek fejlődését, teljesítményét, otthoni vagy óvodai nehézségei 95%, 4. A szülőket bevonják a speciális szükségletekkel rendelkező gyermekek fejlesztésébe, és az egyénre szabott fejlesztő programokba... 66%)
- **Fejlesztés iránya, fejlesztési javaslat: (Cél, feladat, időtartam, határidő)**

1. **Cél:** Minden óvodapedagógus szívesen látja a szülőket megfigyelőként vagy segítőként a csoportban, és a szülők többsége el a felkínált betekintési, részvételi lehetőséggel.

Feladat: Nyílt napok megszervezése minden csoportban, az óvodapedagógus által meghatározott formában, tevékenységben (bemutató foglalkozás, közös játékok, közös barkácsolás...) A szülők motiválása az aktív részvételre.

Időtartam: minden év február-március hónapban

Határidő: A 2017/2018-as nevelési évtől kezdődően folyamatosan

2. **Cél:** A speciális szükségletekkel rendelkező gyermekek fejlesztésébe hatékonyan bevonjuk a gyerekek szüleit.

Feladat: Tudatosítani a szülőkben, hogy gondoskodjanak gyermekük részvételéről a számára biztosított győgypedagógusi, utazó győgypedagógusi fejlesztéseken. Fontos a rendszeres, kölcsönös tájékoztatás, kapcsolattartás, a hiányzások jelzése. b, Az új, kiscsoportos óvodások szüleinek tájékoztatása a korai jelzés, fejlesztés hatékonyságáról, a pedagógusok probléma jelzési gyakorlatáról és az ezzel kapcsolatos szülői kötelezettségekről.

Időtartam: Nevelési év kezdetén kiemelten, majd folyamatosan.

Határidő: 2018. szeptembertől folyamatosan

-F. Erika: Nem lehet összehasonlítani a 3 óvodát a szülők és pedagógusok kapcsolataiban, a mi óvodánkban (a székelyen) nem igen élnek a szülők a látogatási és betekintési lehetőségekkel.

-P. Gizella: Nálunk (a Törcsvár Utcai Óvodában) mindig voltak ilyen programok. A szülők szívesen jöttek és jönnek most is.

-U. Mónika: A mi óvodánkban a szülők szívesen bejönnek nyílt órákra és azokra a délutáni foglalkozásra, ahol nyílt óra van meghirdetve. Nyílt napokat először tartottunk, nem volt gyakorlat a Tess-Vesz Óvodában. Most nagy volt az érdeklődés.

-H. Ildikó: Fel kell kínálni a szülőknek a lehetőséget, hogy belelássanak az óvodai életbe, az már az ó döntésük, hogy ezzel a lehetőséggel élnek-e.

- M. Eszter: Nálunk, a Süni csoportban (székely óvoda) majdnem minden, aznap bent lévő gyermeknek ott volt valakije. Jó visszajelzéseket kaptam.

- U. Mónika: Az is lehetséges, hogy ez korcsoportonként is változik. A kiscsoportosok szülei még érdekldőbbek.

- H. Ildikó: Sokat jelentenek a külön programok (barkácsolás, stb.)

- P.H. Mária: Mindenképpen fejlődünk kell ezeken a területeken, fontos, hogy a tájékoztatás időben megkaphják a szülők, hogy részt tudjanak venni a közös programokon.

- H. Ildikó: Az egész nevelési évben fontos a folyamatos tájékoztatás.

- P.H. Mária: Sok múlik azon is, hogy az óvodapedagógus hogy viszonyul ezekhez a közös programokhoz. Fontosnak tartom, hogy a szülők saját szemükkel győződjenek meg arról, hogy milyen tudatos nevelő-oktató munka folyik óvodánkban, ismerjék meg a szokás-szabályrendszert. Nyitnunk kell – megterüli a partneri kapcsolatok alakításánál.

3. Az óvodapedagógusok felkészültsége

- 100%/100%/58% értéket kapott (1. Minden pedagógustól elvárás, hogy szakmai fejlődése érdekében az óvoda szakmai munkaközösségének tagja legyen, és tevékenyen, rendszeresen vegyen részt 100%, 2. Minden pedagógustól elvárás, hogy szakmai fejlődése érdekében továbbképzésen vegyenek részt (képzés, tréning, konferencia, műhelymunka, stb. 100%, 3. Dolgozók megfelelően képzettek az SNI- gyermekek speciális fejlesztése terén 58%)

- **Fejlesztés iránya, fejlesztési javaslat: (Cél, feladat, időtartam, határidő)**

Cél: Minél több pedagógus, pedagógiai asszisztens és dajka vegyen részt az integrált feladatunkkal kapcsolatos speciális képzésen.

Feladat: Képzési lehetőségek felkutatása. A képzésen való részvétel biztosítása. A megszerzett ismeretek továbbadása belső tudásátadással.

Hozzszólások: - P.H. Márta: Fontosak a dícséret és a jutalmazási lehetőségek felismerése, felhasználása a teljes személység fejlesztésében. Ismereteket kell szerezni a családról, ismerkedési napokat kell tartani, nagyon fontos a jól kitöltött anamnézis lap, melyből az óvónő is tájékozódhat, van még javítani való a dokumentálásban is.

- H. Ildikó: A fegyelmelési technikák, konfliktuskezelés határérték a 75%-al, nem érezzük, hogy különösebb probléma lenne, és a házirend tartalmazza a jutalmazás és fegyelmelés intézkedési szempontjait. A gyermekek családi nevelésének és a gondozás hiányosságainak feltárása és elemzése az a terület, ahol fejlődniünk kellene.

Időtartam: folyamatos

Feladat: Mindhárom intézményben kiosztottuk a dokumentumot, beszélünk annak tartalmáról, továbbiakban visszatérünk az aktuális problémák kapcsán

4. *Cél:* Minden dolgozó ismeri és betartja az etikai kódexben foglaltakat

Határidő: 2018. szeptember

Időtartam: 2018. szeptembertől folyamatosan

- Az anamnézis lapok és az egyéni fejlődést nyomon követő eszközök, módszerek és dokumentumok fejlesztése, egyszerűsítése.

- Ismerkedési napok szervezése az óvodát választó szülők és gyermekek számára.

Feladat:

3. *Cél:* Óvodakezdes előtt ismereteket szerezni a gyermekről és családjáról. A bizalmi kapcsolat megteremtése az őszinte és nyílt kommunikáció érdekében.

2. A házirend tartalmazza a jutalmazás és fegyelmelés intézkedési szempontjait.

- *Felkészítés iránya, fejlesztési javaslat: (Cél, feladat, időtartam, határidő)*

- 97%/75%/69%/69% (1. Programspecifikum 5 (Biztonságos közlekedés) 97%, 2. Fegyelmelési technikák, konfliktuskezelés 75%, 3. A gyermekek családi nevelésének és a gondozás hiányosságainak feltárása és elemzése 69%, 4. Szakmai etikai kódex 69%)

2017-2018 nevelési évben)

4. Az óvodapedagógusok továbbképzési irányultsága az elmúlt időszakban (a 2016-2017 és

Hozzszólások: - P.H. Márta: Nagyon sokféle képzést indítanak ezeken a területeken. Jó véleményeket hallok a kerületi TÁMPONT havonta megtartott, ingyenes képzéseiről. A pedagógiai asszisztensek és egy óvodapedagógus rendszeresen járnak – jó lenne, ha többen is elhívnék ezzel a lehetőséggel.

Időtartam: 2018. szeptembertől folyamatosan

- R. Gizella: Régebben is voltak ilyen jellegű ismerkedési lehetőségek (nagyon fontosak ezek, hiszen 3 évig kiséri végig az óvoda a gyermek családját is), a gyakorlati pedagógus nagyon sok mindent megtud egy-egy beszélgetés alatt a családtól.
- P.H. Mária: Mindhárom óvoda tart augusztusban jatszó napot. A tavaszi, beiratkozás előtti nyitott napok időtartamát talán jó lenne meghosszabbítani. Az eddigi gyakorlat szerint mindössze másfél óra.
- F. Erika: Elég ez a lehetőség.
- F. Csilla: Legyen külön csoportonként ilyen ismerkedős játékos beszélgetés a leendő kiscsoportos óvónóval. Es menjenek az óvónók a bölcsődékbe ismerkedni az óvodát kezdő gyermekkel.
- P.H. Mária: Köszönöm, erről megfellelkezünk a feladatok megfogalmazásánál. Javasalom a beépítését – vállalalom a megszervezését a két közeli bölcsődében.
- S. Lászlóné: Az ő volt óvodájában a beiratkozásra is bement a gyerekek a szülővel, egy listában jelezték, hogy ki melyik csoportba szeretne menni - ez is egy jó alkalom, hogy valamiféle benyomást szerezzünk a családtól és a gyerektől
- Sz. Tamásné: Nagyon nehéz helyzetbe kerülünk, amikor egy speciális helyzet van, pl.: fejlesztésre szoruló gyerekek és nem küldték még vizsgálatra a bölcsődéből. Fel kell vennünk, mert körzetes, pedig valószerű, hogy a Korai Fejlesztőben több segítséget kapna.
- U. Mónika: A bölcsődéknek is van feladosságuk, örülünk, ha jellemzést adnak a gyermekről.
- M. Eszter: Jó dolog és fontos az integráció, de vannak gyermek, akiknek a kis csoportos, szegregált nevelés jobban megfelelne.
- P.H. Mária: Jogszabályi előírásokba ütközik, ha a szakvéleményben az integrált nevelést javasolják. Az óvodapedagógusok felkészültség hiányában nem vállalják ilyen csoportok vezetését.
- 5. A vezetés és a nevelők közötti interakció**
 - 97%/97%/95%/97%/97% (1. Munkatervi szinten évente tervezik a pedagógiai program bevalás vizsgálatának eredményeiből fakadó célok és feladatok megvalósítását 97%, 2. Az óvoda dolgozóinak meghatározott szempontok szerint évente legalább egyszer kötelesek saját munkájuk értékelésére / önértékelésére (teljesítményértékelés, önfejlesztési terv nyomon követése 97%, 3. A pedagógusok TEAM-munkában, és a testületben is közösen terveznek és tanácskoznak, együtthozva döntéseket 95%, 4. A pedagógusok a jogszabályban előírt munkaidő terhére részt vesznek az óvoda egészére vonatkozó, a neveléssel összefüggő aktuális feladatok ellátásában 97%, 5. A óvodavezető elvárja az alkalmazotti testülettől, hogy minden lényeges dologról tájékozottság ami az óvodában történik 97%)
- **Fejlesztés iránya, fejlesztési javaslat: (Cél, feladat, időtartam, határidő):** ezen a területen nem határoztunk meg fejlesztendő területet.

6. Személyeket érintő rendelkezések

- 67% (A gyermekek létszámát és összetételét úgy határozzák meg az egyes csoportokban, hogy az ne veszélyeztesse a felnőtt és gyermek interakciót, valamint a gyermekek egymás közötti konstruktív tevékenységét)
- **Fejlesztés iránya, fejlesztési javaslat: (Cél, feladat, időtartam, határidő)**
A kerületben jellemző magas gyermeklétszám, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számának folyamatos növekedése és a fokozódó pedagógus hiány kevés lehetőséget biztosít a mindenki által kívánatosnak tartott csoport létszám és összetétel megvalósítására
- Cél:** A csoportok összetételét optimálisan meghatározni. Egy csoportban ne legyen több 2 fő SNI gyermeknél.
- Feladat:** Ovodakezdes előtt ismereteket szerezni a gyermekről és családjáról. A bizalmi kapcsolat megteremtése az ösztönös és nyílt kommunikáció érdekében. Az új gyermekek felvételi döntésénél figyelemmel lenni a csoport összetételére.

Időtartam: középtáv 2018.-2020.

Határidő: -

Hozzászólások:

- P. Anita: Az Újbudai Pedagógiai Napok egyik előadója arra hívta fel a figyelmünket, hogy az autizmus spektrumzavaros gyerekeket integráló csoportokban nem lehetne több törvények szerint 20 főnél. Nekünk kell ezt elémünk az önkormányzatnál.
- L. Zsuzsanna: Kevesebb gyermeket kell felvenni egy csoportba, és ha a későbbiek folyamán kiderül valami, akkor sem lesz túlzott teher.
- F. Csilla: A speciális óvodákban meg tudnak küzdeni a problémával, 8-9 fős csoportban 2 pedagógiai asszisztens van, mindenkire jut elég figyelm.
- T. Anita: 30 fős csoportban nehéz megoldani a személyre szóló figyelmet. Talán a nap adott szakaszban a pedagógiai asszisztensek összegyűjthetnek a gyerekeket és a tornateremben játszhatnának velük.

- L. Zsuzsanna: Nincs hely, teljes kihasználtsággal működnek így is a tornatermek.

- P.H. Mária: En újra elmondom, hogy mit tartanak jó megoldásnak: minden SNI gyermek mellé kellene egy gyógypedagógiai asszisztens – éppen pár napja láttam erre működő, jó gyakorlatot. A magam részéről az elmúlt évhez képest duplájára emeltem a székhelyen a fejlesztőszobák számát, ezzel lehetőséget adtam arra is, hogy ha úgy érzitek, szükség van egy gyermeknek egy kis nyugalomra – van hova menni vele.

- H. Ildikó: Ember kell és kell a képzés is, de a legfontosabb maga az ember

- F. Csilla: Fontos, hogy milyen ember áll a gyermekek mellett – fontos lenne egy eszköztár is, hogy mikor kivel és hogyan lehetne foglalkozni.

- F. Erika: Az autizmus spektrum zavaros gyermekekkel való foglalkozásnak a képzésen csak egy kis szeletét kapták meg a pedagógusok. Ez nem elég a napi gondok megoldásához.

- P.H. Mária: Nagyon jók a Támpont havi foglalkozásai is, ezek nemcsak a pedagógiai asszisztenseknek szólnak, hanem mindenki előtt nyitottak. Eljettek a lehetőséggel!

7. Egészség és biztonság

- 97%/97%/100%/64% (1. Az óvodapedagógusok az egyéni egészségügyi problémákról és balesetekről készült feljegyzést megőrzik 97%, 2. A pedagógusok ismerik a gyermekek feltételezett bántalmazása, illetve, hiányos gondozása esetén a szükséges eljárásokat 97%, 3. Az intézményben kijelölt helyen megfelelő elsősegélynyújtó felszerelés áll rendelkezésre 100%, 4. A gyermekek agymeműjét kéthetente váltják 64%)

- **Fejlesztés iránya, fejlesztési javaslat: (Cél, feladat, időtartam, határidő):** ezen a területen nem határozunk meg fejlesztendő területet.

Hozzászólások:

P.H. Mária: Az ágynemű cseréjének, mosásának gyakorlata mindegyik óvodában más. Meggyőződésem róla, hogy mindenhol gondosan kezelik ezt feladatot.

8. Értékelési gyakorlat

- 97%/97%/97%/74% (1. Az értékelések eredménye írásban rögzített és bizalmasan kezelt 97%, 2. A dolgozókkal előre ismertetik az értékelés szempontjait (teljesítményértékelés/önértékelés 97%, 3. A dolgozók továbbképzését (irányát) az értékelések tanulságai befolyásolják 97%, 4. A dolgozók legalább évente egyszer értékelik a program eredményességét (éves beszámoló) 97%, 5. Az óvodával kapcsolatban álló más szakemberek a helyi szabályozás szerint értékelik a program eredményességét (igény / elégedettségmérés) 74%)

- **Fejlesztés iránya, fejlesztési javaslat: (Cél, feladat, időtartam, határidő):** ezen a területen nem határozunk meg fejlesztendő területet.

Hozzászólások:

- H. Ildikó: A pedagógus munkájának értékelése nagyon fontos, fontos, hogy folyamatos legyen, fontosak a célok és a hospitálás, hogy reálisán értékeljük egymást és önmagunkat.

- P.H. Mária: 74%-ra értékelíték a következőket: Az óvodával kapcsolatban álló más szakemberek a helyi szabályozás szerint értékelik a program eredményességét (igény / elégedettségmérés). A fenntartó rendszeresen biz meg köznevelési szakértőket a dokumentumok, a klíma, a vezető értékelésével. A terület többi óvodájában zajlik a vezetői és intézményi tanfelügyelet az hamarosan a mi óvodánk is sorra kerül. Kérdésem: Kidolgozzuk-e külső partnereink számára az igény- és elégedettségmérést?

- Többen: Most ezzel ne foglalkozzunk, majd 1-2 év múlva.

- P.H. Mária: A kitöltött kérdőívek átnézésénél meglepő volt, hogy senki nem választotta 4-es értéket - így senki nem is írt arra vonatkozóan, hogyan is gondolkodik az adott kérdéssel.

- H. Ildikó: a változtatások 12 oldalát érintették a Pedagógiai Programban.

- P. H. Mária: A mozgáskortáról írt kiegészítéshez van-e megjegyzés? Megfelelő így?

- Többen: Igen, jó így.

- T. Anita: Az óvodákról régi fotók vannak, azokat le kellene cserélni, mert mindegyik óvoda megújult valamennyire.

- K. K. Magdolna: Vannak a felújítások után készült fotóink – választunk majd azok közül.

- F. Csilla: A Tess-Vesz Óvodára vonatkozó specialitások közül ki kellene venni azokat, amelyek nem működtek: könyv vadász (45. oldal).

- P. H. Mária: A javasolt módosításokat feljegyeztük, beillesztjük a dokumentumba. Ezekkel a kiegészítésekkel elfogadják-e a nevelőtestület a Sasadi Óvoda Pedagógiai Programját? Kérem, kézfeltartással jelezze, aki igen! Emelje fel a kezét, aki nem fogadja el! Tartozkodott valaki? Megállapítom, hogy a Pedagógiai Program módosítását a nevelőtestület egyhangúlag, ellenszavazat és tartozkodás nélkül elfogadta.

Budapest, 2018. március 10.

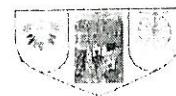

Pöcsné Hermánics Mária
óvodavezető

Sarközy Tímea
jegyzőkönyvvezető

Kadosáné Klimó Magdolna
függetlenített óvodavezetőhelyettes

Péter Gizella
jegyzőkönyv hitelesítő

SASADI ÓVODA

1118 Budapest, Dayka Gábor u 4/b Tel.: 319 2549, 309 5428 e-mail: info@sasadioviujbudaha.hu

JELLENLÉTI IV

Időpontja: 2018. március 10.

Helyszín: Sasadi Óvoda Törösvár Utcai telephelye

Esemény: Nevelőtestületi értekezlet

Téma: Sasadi Óvoda Pedagógiai Program módosításának véleményezése, elfogadása

Ssz.	Név	Aláírás
1.	Bognárné Losonci Adrienn	Bő Leng. Örn
2.	Cvik Dóra	Cs. Dóra
3.	Farkas Renáta	Farkas R. Örn
4.	Ferenczy Erika	Fer. Örn
5.	Fokt Ildikó	Fokt I. Örn
6.	Földváry Csilla	Földváry Cs. Örn
7.	Gyapay Diána	Gy. Örn
8.	Hornyak Ildikó	Hornyak I. Örn
9.	Juhászné Kiéner Agnes	Juhász A. Örn
10.	Kadosáné Klimó Magdolna	Kadosáné M. Örn
11.	Kissné Nagy Mariann	Nagy M. Örn
12.	Kovács Enikő	Kovács E. Örn
13.	Kovács Szilvia	Kovács Sz. Örn
14.	Látó Lilliana	Látó L. Örn
15.	Lengyel Zsuzsanna	Lengyel Zs. Örn
16.	Molnár Eszter Magdolna	Molnár E. Örn
17.	Nagy Nikolett	Nagy N. Örn
18.	Papné Magyarosi Agnes	Papné M. Örn
19.	Pavlitsek Istvánné	Pavlitsek I. Örn
20.	Péter Gizella	Péter G. Örn
21.	Pöcsné Hermanics Maria	Pöcsné H. Örn
22.	Porer Zoltánné	Porer Z. Örn
23.	Pungor Anita	Pungor A. Örn
24.	Radócz Emese	Radócz E. Örn
25.	Remény Hajnalka	Remény H. Örn
26.	Sebestyén Csilla	Sebestyén Cs. Örn
27.	Simon Lászlóné	Simon L. Örn
28.	Simonné Tóth Zsuzsanna	Simonné T. Örn
29.	Szabó Eva	Szabó E. Örn
30.	Szilas Tamásné	Szilas T. Örn
31.	Táborosky Andrea	Táborosky A. Örn
32.	Tollár Anita	Tollár A. Örn
33.	Tóth Adrienn	Tóth A. Örn

34	Üdvarhelyi Mónika	MSZ
35	Varga Daniella	Magyar Demokrata
36	Zsádányi Krisztina	Magdolna Köröspárt

Budapest, 2018. március 10.

Főpolgármester

Övodavezető

Nevelő-oktató munkát segítő alkalmazottak nyilatkozata

A Sasadi Óvoda Pedagógiai Programjának módosítását megismertem:

Sorszám	Név	Aláírás
1.	SALLAI MELINDA	Sallai Melinda
2.	OPRÁK BARBARA	
3.	ISZTÉK CSABÉTTA	
4.	MAGYAR ÉRUVÉ LÁSZLÓVÉ	Magyar Éruvé Lászlóvé
5.	ZÓR ATTILA	Zórács Zsófia
6.	MAGYAR ÉRUVÉ LÁSZLÓVÉ	M
7.	POKCS LAJOSVÉ	Pokcs László
8.	PUSZTAI LÁSZLÓVÉ	Pusztai László
9.	EGRESZTÉK KATA KATA	Erkeszték Kata
10.	LENGYEL VERONIKA JUDIT	Lengyel Veronika Judit
11.	NAGY NIMLÉTT	Nagy Nimlett
12.	ÁTHA ANASTASIA	Átha Anastasia
13.	VASZS GYULIANNÁ	Vass Gyulánna
14.		
15.		

Budapest, 2018. 03. 20.

Nevelő-oktató munkát segítő alkalmazottak nyilatkozata

A Szasdi Óvoda Pedagógiai Programjának módosítását megismertem:

Sorszám	Név	Aláírás
1.	SÁRKÓZYNÉ TÁMÁS	Sárközy T
2.	SZÉLECZKY TÁMÁS	Szeleczky Tünde
3.	FANCSALI ATTILA	F
4.	VOVICS KATALIN	Vovics Katalin
5.	PHISZTÓC ISTVÁNNA	Phisztóc Istvánna
6.	RENYNY HANNAKKA	Rényny Hanna
7.	BEKINCSKY ISZTUTILÁNE	Bekincsky Istutiláne
8.	Simon Brigitta	Simon Brigitta
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		

Budapest, 2018. 03. 20.

Nevelő-oktató munkát segítő alkalmazottak nyilatkozata

A Sasadi Oroda Pedagógiai Programjának módosítását megismertem:

Sorszám	Név	Aláírás
1.	Debrecen Károly	Debrecen Károly
2.	Debrecen Károly	Debrecen Károly
3.	Kovács János	Kovács János
4.	Rádóczy Zoltán	Rádóczy Zoltán
5.	Pálfi Zoltán	Pálfi Zoltán
6.	Mohácsi József	Mohácsi József
7.	Cseh Zsuzsa	Cseh Zsuzsa
8.	Hegyi Anna	Hegyi Anna
9.	Gényi Zoltán	Gényi Zoltán
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		

Budapest, 2018. 03. 20.